

# Utsjoen kunnan tilinpäätös 2023

*Gávcei jagiáiggi gielda*



*Kahdeksan vuodenajan kunta*

|                                                                     |           |
|---------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Utsjoen kuntastrategia .....</b>                                 | <b>3</b>  |
| <b>Toimintakertomus.....</b>                                        | <b>6</b>  |
| <b>Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....</b>         | <b>8</b>  |
| <b>Kunnan organisaatiokaavio .....</b>                              | <b>11</b> |
| <b>Perustietoa kunnasta .....</b>                                   | <b>12</b> |
| <b>Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....</b> | <b>17</b> |
| <b>Kuntakonsernin toiminta ja talous.....</b>                       | <b>23</b> |
| <b>Talousarvion toteutuminen .....</b>                              | <b>32</b> |
| <b>Käyttötalous tehtäväalueittain .....</b>                         | <b>33</b> |
| <b>Kunnanhallitus .....</b>                                         | <b>34</b> |
| <b>Elinvoimalautakunta .....</b>                                    | <b>40</b> |
| <b>Sivistyslautakunta .....</b>                                     | <b>50</b> |
| <b>Tekninen lautakunta .....</b>                                    | <b>69</b> |
| <b>Tilinpäätöslaskelmat .....</b>                                   | <b>80</b> |
| <b>Konsernilaskelmat.....</b>                                       | <b>84</b> |
| <b>Tilinpäätöksen liitetiedot .....</b>                             | <b>88</b> |

## Utsjoen kuntastrategia

### Visio 2025

Utsjoki on saamelaisia perinteitä kunnioittava ja rohkeasti tulevaisuuteen suuntaava kunta. Kunnan elinvoimaisissa kylissä tuotetaan palveluja sekä saamen että suomen kielellä. Utsjoki on tunnettu luontaiselinkeinoistaan, kansainvälisestä elinkeinotoiminnastaan sekä kulttuuri- ja luontomatkailupalveluistaan.

### Arvot

#### **Elävä saamelaiskulttuuri**

Arvo tarkoittaa saamen kielen kuulumista ja saamelaiskulttuurin näkymistä arjessa. Toiminnassa arvo näkyy saamenkielisten ja saamelaiskulttuurilähtöisten palveluiden tietoisena ja aktiivisena kehittämisenä.

#### **Luonto kulttuuriympäristönä**

Arvo tarkoittaa kuntalaisten luonnonkäyttömahdollisuuksien ja saamelaiskulttuurin turvaamista. Paikallinen luontokäsitys on laaja pitäen sisällään luonnon kestävän monikäytön, elinkeinot ja ihmisten elinympäristön. Luonnonkäyttöön liittyvä edunvalvonta on keskeisessä osassa kunnan toimintaa.

#### **Yhdenvertaisuus**

Arvo tarkoittaa yhdenvertaisia ja yksilöllisesti suunniteltuja palveluja kaikille kuntalaisille. Saamen kieleen ja kulttuuriin liittyvää yhdenvertaisuutta edistetään aktiivisesti. Yhdenvertaisuutta tukee monipuolinen rajat ylittävä yhteistyö Norjan kanssa.

#### **Suunnitelmallisuus**

Arvo näkyy sujuvuutena, tehokkuutena ja avoimuutena päätöksentekoprosesseissa, toimivina ja yhdenvertaisina palveluina sekä tulevaisuuden turvaavana määrätietoisena edunvalvontana.

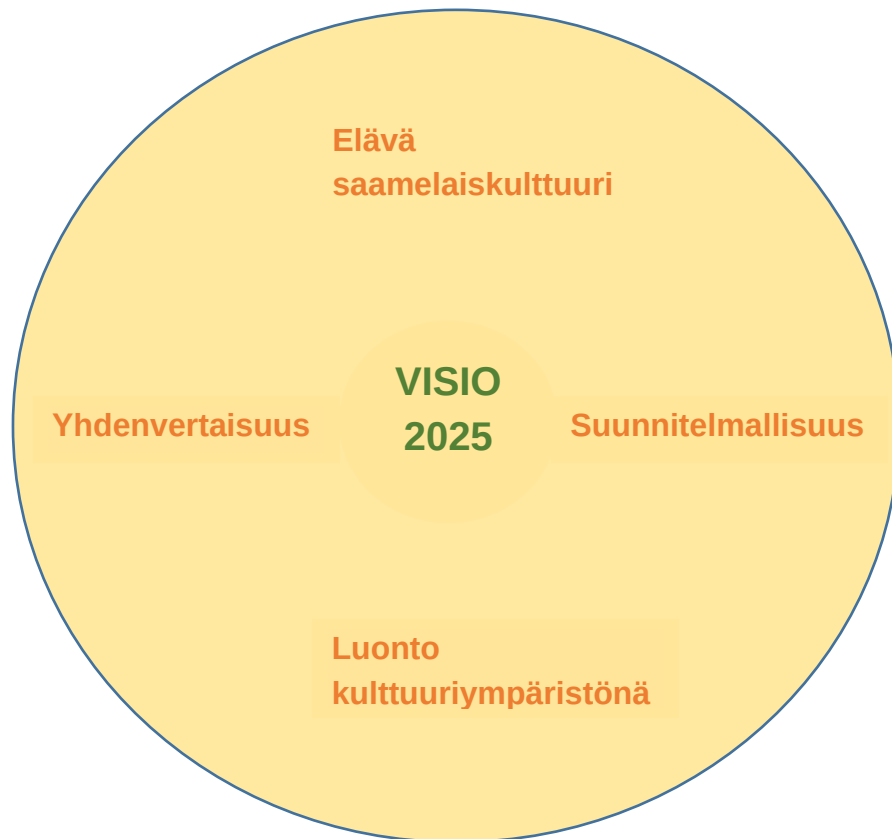
### Strategiset painotukset

1. Kestävä kuntatalous
2. Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen
3. Aukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä
4. Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

## Visio, arvot ja strategiset painotukset

Kestävä kuntatalous

Kilpailukykyinen ja elinvoimainen  
Utsjoki



Hyvät palvelut saamen ja  
suomen kielillä

Vetovoimainen ja haluttu  
työnantaja

## Kestävä kuntatalous

### Tavoitteet

- Kunnan talous on tasapainossa
- Investointien suunnitelmallisuus – esimerkiksi tehdään kiinteistöjen käyttö- ja korjaussuunnitelma investointikaudelle (4 v.)
- Verorahoituspohjan vahvistaminen – elinkeinostrategian toimeenpano
- Hankintaosaamisen vahvistaminen

## Kunta alueena on kilpailukykyinen ja elinvoimainen

### Tavoitteet

- Vahvistetaan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä – toteutetaan elinkeinostrategiaa tukevia kehittämishankkeita
- Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjoki-mallin jatkohankkeet
- Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävän kehityksen mukaisia liiketoimintamahdollisuuksia

- Edistetään luontaiselinkeinoja ja mm. luontoon ja kulttuuriin pohjautuvia kestäviä liiketoimintamahdollisuuksia osana elinkeinostrategian toteutusta
- Edistetään monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen pohjautuvien työpaikkojen ja yritystoiminnan syntymistä – Áilegas-keskuksen kehittäminen
- Luontoon ja kulttuuriin pohjautuvan matkailuelinkeinotoiminnan kehittäminen ja kansainvälistyminen – esim. matkailustrategian tekeminen
- Tuetaan kyläkeskusten kehitystä ja elinvoimaisuutta huomioiden niiden vahvuudet
- Lapsiperheiden määrän lisääminen – kunta asuntorakentamisen edistäjänä ja hyvät monikieliset lapsiperheiden palvelut
- Päiväkot- ja kouluverkoston säilyttäminen ja kehittäminen kyläkeskuksissa
- Tuetaan kaavoituksella elinkeinotoimintaa ja asuntorakentamista
- Saavutettavuuden ja logistiikan kehittäminen – edunvalvonnan tehostaminen sekä aktiivinen vaikuttaminen ja osallistuminen maakuntakaavan laadintaan
- Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen – viestintäsuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen

## Asukkaat saavat hyvät palvelut saamen ja suomen kielillä

### Tavoitteet

- Palveluiden lähtökohtana on asiakastyytyväisyys, palveluiden riittävyys, oikea kohdentuvuus ja oikeellisuus
- Turvataan ja kehitetään lähipalveluiden saatavuutta
- Edunvalvonta sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä
- Edunvalvonta julkisten viranomaispalveluiden turvaamiseksi ja pysymiseksi
- Parannetaan saamenkielisten palveluiden tarjontaa mm. lisäämällä saamenkielisen henkilöstön määrää
- Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön uusia palvelumuotoja
- Osallistetaan asukkaat kunnan palveluiden kehittämiseen laajentamalla kuntalaisten kuulemista
- Vahvistetaan Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä ja sitä kautta parannetaan palvelujen saatavuutta

## Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

### Tavoitteet

- Parannetaan ulkoista ja sisäistä viestintää viestintäsuunnitelman mukaisella toiminnalla
- Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutussuunnitelman mukaisesti
- Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista
- Järjestetään työntekijöille hyvät ja asianmukaiset työvälineet ja työtilat

## Toimintakertomus

### Toimintakertomusta ja tilinpäätöstä koskevat säännökset

Tilinpäätöstä koskevat säädökset on esitetty kuntalain pykälissä 113-115. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

## Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli muutoksen vuosi niin Utsjoen kunnassa kuin myös yhteiskunnallisesti. Kunnanjohtaja Taina Pieski siirtyi toisiin tehtäviin 1.8.2023 alkaen ja kunnanjohtajan tehtävät siirtyivät hallintosäännön mukaisesti elinvoimajohtaja Tanja Lepistölle. Uuden kunnanjohtajan rekrytointi aloitettiin kesäkuussa 2023 ja uusi kunnanjohtaja saatiin rekrytoitua marraskuussa. Henkilöstövaihdokset eivät vaikuttaneet Utsjoen kunnan toimintaan ja suunnitellut tavoitteet, kuten mm. uuden kuntastrategian hyväksyminen saavutettiin suunnitellusti. Lisäksi 1.5.2023 aloitti kunnan uudessa virassa hyvinvointijohtajana allekirjoittanut.

Vuosi 2023 oli myös ensimmäinen vuosi, jolloin kunnan sote-palveluiden järjestämisvastuu siirtyi Lapin hyvinvointialueelle. Tämä aiheutti kunnassa merkittäviä lisätöitä erityisesti taloushallinnon puolella. Lisäksi erilaiset yhteistyö ja rajapintakuviot Lapin hyvinvointialueen kanssa aiheuttivat haasteita epäselvien ohjeiden ja sopimusten vuoksi. Tämä yhteisten pelisääntöjen löytäminen varmasti vie oman aikansa ja yhteistyön rakentaminen vaatii vielä tulevana vuosina paljon yhteistyötä.

Kuntien rahoituspohja tulee heikkenemään tulevaisuudessa. Tämä näkyy myös Utsjoen kunnan tulevaisuuden näkymissä. Talous suhteessa jo tehtyjen investointien rahoitustarpeisiin sekä tuleviin mahdollisiin investointeihin on selkeästi pienempi. Satsaukset elinvoimaan ja erityisesti matkailun kehittämiseen, sujuvaan asiakastyöhön ja laadukkaisiin peruspalveluihin tulevat olemaan elinvoimaisen kunnan elinehto. Utsjoen kunnassa väestö ikääntyy ja Tenojoen kalastuskielto aiheutti haasteita ei vain kunnan talouden näkökulmasta vaan myös yrittäjien toimeentulon, kuntalaisten hyvinvoinnin ja jokisaamelaisten kulttuurin säilymisen näkökulmasta.

Kunnan perustehtävä on huolehtia kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä. Kunnassa järjestettiin erilaisia tapahtumia kuntalaisille kulttuuri ja vapaa-aikatoimen sekä kansalaisopiston toimesta. Tekninen toimi jatkoi Utsjoen kirkonkylän asemakaavoitusta kaavoitustyöryhmän voimin ja Isonkivenvaaraan rakennettiin P-alue. Lisäksi Utsjoen kirkonkylän entinen paloasemahalli saneerattiin. Karigasniemen asemakaavasta laadittiin luonnos. Kunnan talouden elvyttämisen näkökulmasta tärkeänä nostona mainittakoon kiinteistötyöryhmän työskentelyn tuloksena saatu ratkaisuehdotus tarpeettomien rakennusten / rakennusosien kohtaloista.

Elämme muutoksen aikaa monessa asiassa. Valtionosuudet ovat meille kunnassa tärkeitä ja toivon näissä näkyvän myös positiivista virettä tulevan valtionosuusuudistuksen myötä myös saamelaisalueen kuntiin. Yhteistyö saamelaiskäräjien kanssa on vuonna 2023 ollut hyvää erityisesti sivistystoimen osalta ja yhteistyön merkitys heijastuu kaikkiin toimialoihin.

On aika kiittää teitä kaikkia työntekijöitä ja poliittisia päättäjiä, kuntalaisia, yrityksiä ja yhdistyksiä hyvästä yhteistyöstä. Pidetään katse tiukasti tulevaisuudessa ja ymmärretään menneitä - yhteisenä tahtotilana on tehdä Utsjoen kunnasta elinvoimainen ja pitovoimainen kunta.

Utsjoella 9.4.2024 Päivi Kontio, kunnanjohtaja

## Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

### Kunnanvaltuusto

Utsjoen kunnan ylin päättävä toimielin on kunnanvaltuusto, jossa on yhteensä 15 valtuutettua, valtuuston toimikausi alkoi 1.8.2021, uudet puheenjohtajat valittiin 23.8.2021. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana on Uula Tapiola (Kesk), Sammol Lukkari (Kok) ja Mika Aikio (Sdp).

#### Jäsenet

Tapiola Uula, puheenjohtaja 21.6.2023 saakka, Pohjanrinne Arto 21.6.2023 lähtien  
Lukkari Sammol, I varapuheenjohtaja 21.6.2023 saakka, Tapiola Uula 21.6.2023 lähtien  
Aikio Mika, II varapuheenjohtaja  
Ahlakorpi Anni  
Guttorm Urho  
Guttorm Väinö  
Jaatinen Eeva 23.10.2023 saakka, Nuorgam Eeva 23.10.2023 lähtien  
Konttinen Pirjo  
Kordelin Marjatta  
Laiti Niila  
Länsman Vesa  
Manninen Ismo  
Niittyvuopio-Valle Laura  
Pohjanrinne Arto  
Tapiola Ilmari

Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä seitsemän kertaa, käsiteltyjä asioita oli 70.

### Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa sille kuntalaissa ja hallintosäännössä säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksessa on seitsemän (7) jäsentä, jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on vuonna 2022 toiminut Väinö Guttorm ja varapuheenjohtajana Vesa Länsman.

#### Jäsenet

Guttorm Väinö, puheenjohtaja  
Länsman Vesa, varapuheenjohtaja  
Kordelin Marjatta  
Pohjanrinne Arto 21.6.2023 saakka,  
Rasmus Niku 21.6.2023 lähtien  
Niittyvuopio-Valle Laura  
Holmberg Aslak 21.6.2023 saakka,  
Rasmussen Riikka 21.6.2023 lähtien  
Ahlakorpi Anni 21.6.2023 saakka, Tapiola  
Ilmari 21.6.2023 lähtien

#### Varajäsenet

Konttinen Pirjo  
Guttorm Urho  
Hekkanen Eemeli  
Porsanger Veikko  
Jaatinen Eeva 23.10.2023 saakka, Wargh  
Kirsi-Marja 23.10.2023 lähtien  
Rasmussen Riikka 21.6.2023 saakka,  
Holmberg Aslak 21.6.2023 lähtien  
Tapiola Ilmari 21.6.2023 saakka, Ahlakorpi  
Anni 21.6.2023 lähtien

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2023 13 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 208. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.



## Lautakunnat ja muut yhteistyöelimet, joissa kunnan edustus

### Elinvoima- ja tekninen lautakunta

#### Jäsenet

Lukkari Sammol, puheenjohtaja  
 Jaatinen Eeva, varapuheenjohtaja  
 23.10.2023 saakka, Wargh Kirsi-Marja  
 23.10.2023 lähtien  
 Tapiola Uula  
 Guttorm Urho  
 Konttinen Pirjo  
 Manninen Terttu  
 Hekkanen Eemeli  
 Aikio Mika  
 Ahlakorpi Anni

#### Varajäsenet

Valle Petteri  
 Adamova Anastassia  
 Länsman Arvi  
 Halonen Markku  
 Rautajoki Mervi  
 Koskeniemi Mika  
 Kinnunen Mirjami  
 Rasmussen Riikka  
 Länsman Nilla-Pekka

Elinvoima- ja tekninen lautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 114 asiaa.

### Sivistyslautakunta

#### Jäsenet

Halonen Leevi, puheenjohtaja 23.10.2023  
 saakka, Guttorm Urho 23.10.2023 lähtien  
 Hekkanen Eemeli, varapuheenjohtaja  
 Halonen Kai  
 Valle Liisa  
 Seurujärvi Pirjo  
 Aikio Elle  
 Aikio Esko

#### Varajäsenet

Adamova Anastassia  
 Koistinen Miia  
 Koskeniemi Mika  
 Holma Lotta  
 Guttorm Urho 23.10.2023 saakka, Jämsä  
 Joel 23.10.2023 lähtien  
 Holmberg Aslak  
 Niittyvuopio Anni-Sofia

Sivistyslautakunta kokoontui 10 kertaa ja teki päätöksen 142 asiasta.

### Tarkastuslautakunta

#### Jäsenet

Manninen Ismo, puheenjohtaja  
 Laiti Niila, varapuheenjohtaja  
 Nuorgam Eeva

#### Varajäsenet

Roivas Osmo  
 Niittyvuopio Anni-Sofia  
 Nousuniemi Jouni Esa

Tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 28 asiasta.

### Keskusvaalilautakunta

#### Jäsenet

Guttorm Raimo Esa, puheenjohtaja  
 Tapiola Laura, varapuheenjohtaja  
 Länsman Maija  
 Siirpää Leena  
 Ahlakorpi Arto

#### Varajäsenet

Manninen Terttu  
 Guttorm Oiva  
 Jaatinen Antti 23.10.2023 saakka, Jouni  
 Esa Nousuniemi 23.10.2023 lähtien  
 Pyrhönen Pekka  
 Holma Lotta

Adamova Anastassia

Aikio Ara

Keskusvaalilautakunta kokoontui 3 kertaa ja teki päätöksen 21 asiasta.

### **Vanhusneuvosto**

Nuorgamin Ikäsähly, Pyrhönen Pekka,  
Sámi Siida ry, Niilo Vuomajoki ja Birit Vuolab,  
Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä  
MLL Utsjoen yhdistys, Länsman Maija  
Karigasniemen eläkeläiset, Nousuniemi Jouni Esa  
Sámi Soster, Vuolab Marketta  
Utsjoen Eloisat ry, Malin Erkki  
Muut, Lanu Elina

### **Vammaisneuvosto**

Utsjoen MLL, Kvist-Aikio Kirsi ja Aikio Hanna  
Utsjoen seurakunta, eri henkilöitä  
Inarin-Utsjoen kuuloyhdistys ry, Hirvelä Ritva  
Sámi Soster ry, Holmberg Veikko A.  
Utsjoen Eloisat, Malin Erkki  
Muut, Guttorm Maija-Liisa  
Nuorgamin Ikäsähly, Aurala Elli

### **Nuorisovaltuusto**

Saijets Ellen  
Kontio Oskari  
Lukkari Nils Máhte  
Sujala Asterix  
Rytinki Leevi  
Niemelä Lilja  
Niemelä Saima  
Lehtimäki Anna  
Länsman Ánne-Káre Länsman

### **Kuntayhtymät ja niissä kunnan edustajat:**

#### **Lapin liitto**

##### Jäsen

Kordelin Marjatta

##### Varajäsen

Ahlakorpi Anni

#### **Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä**

##### Jäsenet

Tapiola Uula, Pohjanrinne Arto 23.10.2023  
lähtien  
Kordelin Marjatta

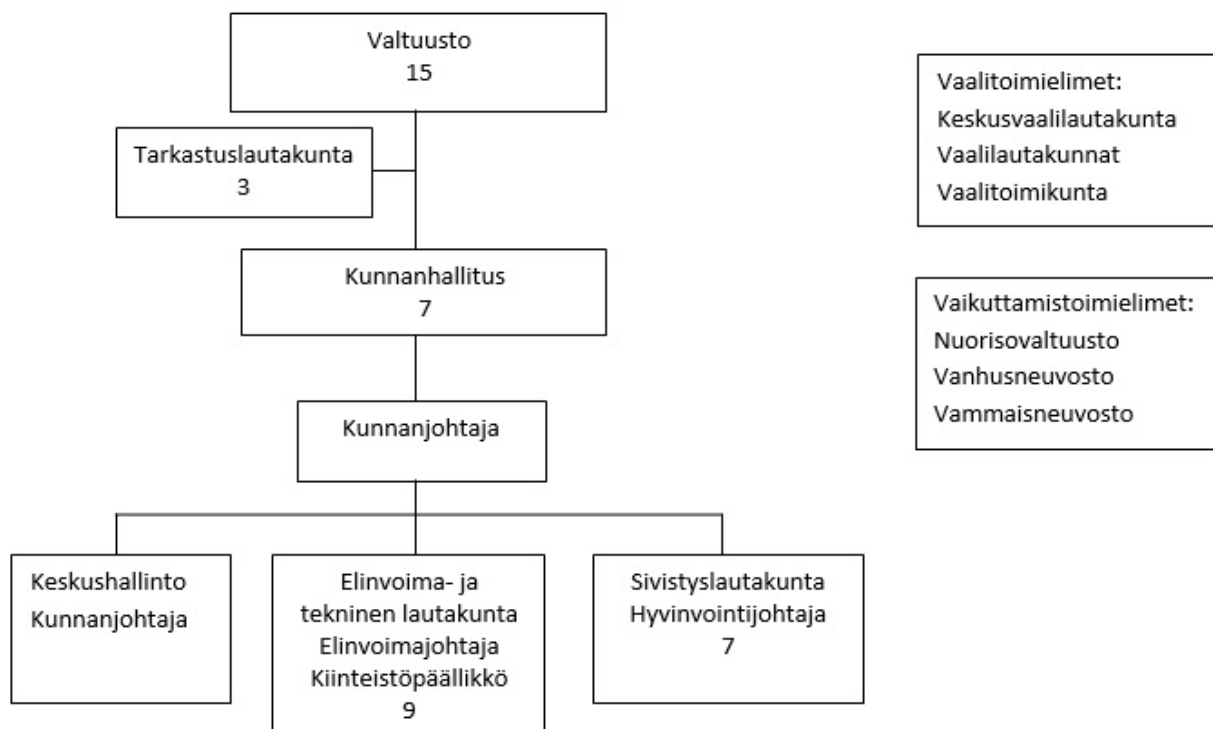
##### Varajäsenet

Niittyvuopio-Valle Laura  
Lukkari Sammol

## Kunnan organisaatiokaavio

Utsjoen kunnassa on yhteensä 4 lautakuntaa, joiden tehtävänä on johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastata palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen. Talousarvion toteutuminen on esitetty tehtäväalueittain ja vastuuhenkilöittäin.

### Utsjoen kunnan hallinto-organisaatio

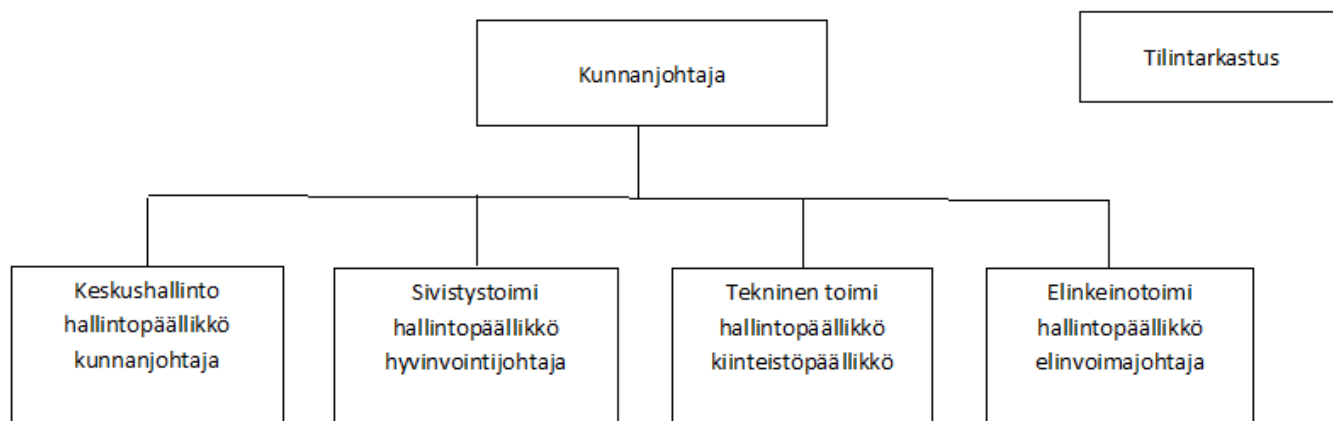


### Johtoryhmä

Kuntalain mukaisia valtuustolle tilivelvollisia viranhaltijoita vuonna 2023 olivat

- keskushallinto: kunnanjohtaja Taina Pieski 5.6.2023 saakka, elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 6.6.-31.12.2023,
- elinvoima: elinvoimajohtaja Tanja Lepistö,
- sivistystoimi: sivistysjohtaja-rehtori Virpi Veskonieni 12.1.2023 saakka, vapaa-aikasihteeri Kaisa Tapiola-Länsman 13.1.-30.4.2023, hyvinvointijohtaja Päivi Kontio 1.5.-31.12.2023 ja
- tekninen toimi: elinvoimajohtaja Tanja Lepistö 1.1.-15.1.2023, kunnanjohtaja Taina Pieski 16.1.-5.6.2023, rakennustarkastaja Markku Porsanger 6.6.-31.12.2023

## Utsjoen kunnan henkilöstöorganisaatio



## Perustietoa kunnasta

Väestö 31.12.

| Asukkaita | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|-----------|------|------|------|------|------|------|
|           | 1232 | 1212 | 1219 | 1176 | 1180 | 1142 |

Vuodesta 2018 kunnan väkiluku on vähentynyt 90 henkilöllä.

| Saamelaisia | 2007 | 2011 | 2015 | 2019 | 2023 |
|-------------|------|------|------|------|------|
|             | 809  | 768  | 722  | 662  | 625  |

Lähde: Saamelaiskäräjät

Ikärakenne 31.12.2023

| Ikäryhmä       | Yhteensä | Miehiä | Naisia |
|----------------|----------|--------|--------|
| 0 – 4 vuotta   | 36       | 19     | 17     |
| 5 – 14 vuotta  | 83       | 49     | 44     |
| 15 - 24 vuotta | 105      | 62     | 43     |
| 25 – 64 vuotta | 538      | 280    | 258    |
| 65 – vuotta    | 370      | 196    | 174    |
| Yhteensä       | 1142     | 606    | 536    |

Lähde: Tilastokeskus

31.12.2023 asukasluku oli 1142 henkilöä, vähennystä edelliseen vuoteen 38 henkilöä, 3,33 %.

## Työllisyys

Utsjoen vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 8,4 %, 47 henkilöä. Lapin läänin vuoden 2023 keskimääräinen työttömyysaste oli 8,5 %.

Ennakkotiedon 31.12.2022 mukaan työvoimaan kuului 523 henkilöä, joista työllisiä 477 ja työttömiä 46. Työvoiman ulkopuolisia oli 657 henkilöä, joista 0-14 –vuotiaita 148, opiskelijoita 74, eläkeläisiä 391, varusmiehiä 0 ja muita 44, pitkäaikaistyöttömiä 13, huoltosuhde 1,4. Huoltosuhde (elatussuhde) kertoo kuinka monta työhön osallistumatonta (alle 17 v. ja yli 63 v.) on yhtä työllistä kohden eli kuinka monta elätettävää on yhtä elättäjää kohti.

|           |      |      |      |      |      |      |
|-----------|------|------|------|------|------|------|
| Työttömiä | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|           | 41   | 37   | 114  | 62   | 47   | 45   |

| Työpaikat                             | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 |
|---------------------------------------|------|------|------|------|
| Alkutuotanto                          | 43   | 39   | 40   | 46   |
| Jalostus                              | 9    | 28   | 24   | 20   |
| Yksityiset palvelut                   | 150  | 138  | 152  | 145  |
| Julkiset palvelut                     | 227  | 220  | 208  | 210  |
| Toimiala tuntematon                   | 45   | 29   | 38   | 39   |
| Työpaikat yhteensä                    | 474  | 454  | 462  | 454  |
| Työssäkäynti oman alueen ulkopuolella | 95   | 94   | 85   | 73   |

31.12.2022 tilaston mukaan alueella työssäkäyviä oli yhteensä 454. On huomattava, että Utsjoen kunnan työpaikoissa työllistyi myös vieraskuntalaisia. Alueella asuvasta työllisestä työvoimasta (454) kävi omalla alueella työssä 381 ja oman kunnan ulkopuolella muualla Suomessa 73 henkilöä. Norjassa työssäkäyvät sisältyvät omalla alueella työllistyneiden lukuun.

## Kunnan henkilöstö

### Henkilöstörakenne 31.12.2023

| Kokoaikaisuus/osa-aikaisuus  | Palvelussuhteen luonne               | M       | N       | YHT   |
|------------------------------|--------------------------------------|---------|---------|-------|
| kokoaikainen                 | määräaikainen virka tai toimi        | 8       | 26      | 34    |
| kokoaikainen                 | oppisopimussuhteinen                 |         |         |       |
| kokoaikainen                 | vakinainen                           | 9       | 33      | 42    |
| muu omasta pyynnöstä osa-aik | vakinainen                           | 1       |         | 1     |
| osa-aikaeläkeläinen          | vakinainen                           |         |         |       |
| osa-aikainen virka tai toimi | määräaikainen                        | 1       | 11      | 12    |
| osa-aikainen virka tai toimi | vakinainen                           | 1       | 1       | 2     |
| osittainen hoitovapaa        | vakinainen                           |         |         |       |
| sivuvirka tai sivutoimi      | määräaikainen virka tai toistaiseksi | 1       | 4       | 5     |
| Yhteensä                     |                                      | 21      | 75      | 96    |
|                              |                                      | 21,88 % | 78,12 % | 100 % |

| Palvelussuhde 31.12.2023 | M  | N  | Yht | Osuus % |
|--------------------------|----|----|-----|---------|
| Vakinaiset               | 10 | 34 | 44  | 45,8    |
| Määräaikaiset            | 10 | 42 | 52  | 54,2    |
| Oppisopimussuhteiset     |    |    |     |         |
| Yhteensä                 | 20 | 76 | 96  | 100 %   |

### Vakinaisen henkilöstön ikärakenne

| Vakituisen henkilökunnan keski-ikä, vuotta |                |              |             |              |          |
|--------------------------------------------|----------------|--------------|-------------|--------------|----------|
|                                            | Kunnanhallitus | Elinvoimaitk | Sivistysltk | Tekninen ltk | Yhteensä |
| Keski-ikä                                  | 54,5           | 52,5         | 43,8        | 58,3         | 47,3     |

| Ikä vuosina     | Lukumäärä | %-osuus      |
|-----------------|-----------|--------------|
| alle 30         | 5         | 9,09 %       |
| 30-39           | 13        | 23,64 %      |
| 40-49           | 12        | 21,82 %      |
| 50-59           | 11        | 20,00 %      |
| 60-64           | 9         | 16,36 %      |
| 65-             | 5         | 9,09 %       |
| <b>Yhteensä</b> | <b>55</b> | <b>100 %</b> |
| Keski-ikä       | 47,2      |              |

### Henkilöstön poissaolot

|                                                             | 2022 | 2023 |
|-------------------------------------------------------------|------|------|
| opintovapaa                                                 | 1253 | 1306 |
| hoitovapaa, palkaton                                        | 626  | 155  |
| koulutus                                                    | 174  | 106  |
| ylityö                                                      | 223  | 118  |
| raskausvapaa                                                | 43   | 46   |
| vanhempainvapaa                                             | 530  | 248  |
| sairausloma                                                 | 2847 | 1300 |
| lapsen sairaus                                              | 79   | 46   |
| poliklinikka/erikoislääkärin vastaanottokäynti/ palkallinen | 45   | 45   |
| kuntoutus                                                   | 14   |      |
| vuosiloma                                                   | 4482 | 1921 |
| säästövapaa                                                 | 49   |      |
| toisen viran /toimen hoito (ulkop.)                         | 203  | 1    |
| toisen viran /toimenhoito (oma työnantaja)                  | 522  | 920  |
| perhevapaa /poissaolo pakottavista perhesyistä              | 8    | 18   |
| oppisopimus                                                 | 14   | 11   |
| palkattomat (yksityinen)                                    | 915  | 716  |
| työtapaturma                                                | 14   |      |
| muu julkinen tehtävä (palkaton)                             | 25   | 13   |
| lomarahavapaa                                               | 197  | 47   |

|                                  |              |              |
|----------------------------------|--------------|--------------|
| 50-60 vuotis-/hääpäivä           | 10           | 4            |
| omaehtoinen palkallinen koulutus | 56           | 7            |
| osittainen palkaton virkavapaa   | 76           | 23           |
| lastentarhanopettajan VES        | 18           | 5            |
| Muu virkavapaus/työloma          | 883          | 859          |
| osittain palkaton virkavapaa     | 76           |              |
| yleisvaarallinen tartunta        | 520          |              |
| <b>Yhteensä</b>                  | <b>13728</b> | <b>7 808</b> |

Poissaolot on ilmoitettu kalenteripäivinä.

Henkilöstötyön tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin. Henkilöstöilmapiiriä parannetaan ja vakiinnutetaan.

## **Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista sekoista**

### **Henkilöstöriskit**

Vakituisen henkilöstön keski-ikä on vuoden aikana noussut noin kaksi vuotta. Viran- ja toimenhaltijoiden siirtyessä eläkkeelle avautuviin virkoihin on vaikea saada pätevää henkilöstöä, ongelma on erityisesti saamenkielisen henkilöstön kohdalla merkittävä. Palvelurakenne on ohut ja helposti haavoittuva.

### **Rahoitusriskit**

Rahoitukselliseksi riskeiksi luetaan korko-, valuutta-, maksuvalmius- ja luottoriskit. Korjausvelka, vanhat rakennukset ja uudet välttämättömät investoinnit muodostavat merkittävän riskin. Maksuvalmius on kunnalla tällä hetkellä hyvällä tasolla.

### **Kunnan takausvastuut**

2023

Kiinteistö Oy Ringinvatro

1 008 271,31

Kuntien takauskeskus

9 789 079,00

## **Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä**

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä ja menetelmiä, joilla pyritään toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen. Valvonnan tarkoitus on myös ennaltaehkäistä ja todeta erehdyksiä, virheitä ja väärinkäytöksiä. Sisäisen valvonnan avulla tulee myös varmistaa organisaation eri tasojen yhteistyön riittävyys ja toimivuus.

Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun, luottamushenkilöiden suorittamaan seurantaan ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan suunnitellulla ja hyväksytyllä tavalla sekä tehtävään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Kukin esimies vastaa johtamansa toiminnan sisäisestä tarkkailusta.

Seuranta on luottamushenkilöille kuuluva sisäisen valvonnan osa. Seurannan keskeisiä tehtäviä on raportointivelvollisuus, raportoinnin toteutuksen valvonta ja tehtyjen päätösten seuranta.

Sisäinen tarkastus on valvonnan näkyvin osa. Sisäinen tarkastus on julkista toimintaa, jossa tarkastuksen kohde tietää toimintansa olevan arvioinnin kohteena.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanhallitus nimeää toimikaudekseen sisäisen tarkastuksen toimikunnan. Toimikunta seuraa mm. kunnanhallituksen ohjeiden ja määräysten noudattamista. Lautakuntien tehtävänä on kontrolloida suunnitelmien ja tavoitteiden toteutumista sekä seurata talousarvion toteutumista. Hallintokunnan päällikkö vastaa toiminnan johtamisesta sekä toiminnan tuloksellisuuden ja seurannan raportoinnista.

Kuntalain 14 §n mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja johtoa sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden myötä.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kunnan hallintosäännössä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut:

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti (sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle).

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa ja säännösten päivittämistä on käsitelty johtoryhmässä. Hallintokuntia on kehoitettu erityiseen tarkkuuteen talousarvion toteutumisen seurannassa ja kehoitettu ajoissa reagoimaan mm. tarvittavien ylitysoikeuksien hakemiseen. Lautakunnat, kunnanhallitus ja valtuusto ovat jokaisessa kokouksessa saaneet hallintopäälliköiden katsauksen ja arvion taloustilanteesta.

Kunnan tytäryhtiöiden talouden seuranta on tehostettu ja talouden tervehdyttäminen on ollut erityistoimien kohteena.

Kunta vakuuttaa omaisuuden turvaavasti. Sijoitustoimintaa ei harjoiteta ja takauksia ei pääsääntöisesti ole annettu. Vanhat takaukset koskevat tytäryhtiöiden lainojen takauksia.



## Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

### Tilikauden tuloksen muodostuminen

#### Tuloslaskelma

|                                    | 2023          | 2022           |
|------------------------------------|---------------|----------------|
|                                    | 1 000 €       | 1 000 €        |
| Toimintatuotot                     | 3 389         | 4 003          |
| Toimintakulut                      | -8 491        | -16 477        |
| <b>Toimintakate</b>                | <b>-5 102</b> | <b>-12 475</b> |
| Verotulot                          | 2 954         | 5 001          |
| Valtionosuudet                     | 3 860         | 8 405          |
| Rahoitustuotot ja -kulut           |               |                |
| Korkotuotot                        | 21            | 10             |
| Muut rahoitustuotot                | 27            | 163            |
| Korkokulut                         | -135          | -90            |
| Muut rahoituskulut                 | -6            | -18            |
| <b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>    | <b>-93</b>    | <b>65</b>      |
| <b>Vuosikate</b>                   | <b>1 620</b>  | <b>996</b>     |
| Poistot ja arvonalentumiset        | -782          | -682           |
| Suunnitelman mukaiset poistot      |               |                |
| <b>Poistot ja arvonalentumiset</b> | <b>-782</b>   | <b>-682</b>    |
| <b>Tilikauden tulos</b>            | <b>838</b>    | <b>314</b>     |
| Tilinpäätössiirrot                 | 22            |                |
| <b>TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ</b>    | <b>860</b>    | <b>314</b>     |

#### Tuloslaskelman tunnusluvut

|                                 | 2023    | 2022  |
|---------------------------------|---------|-------|
| Toimintatuotot/Toimintakulut, % | 39,9    | 24,3  |
| Vuosikate/Poistot, %            | 207     | 146   |
| Vuosikate, euroa/asukas         | 1 418,6 | 843   |
| Asukasmäärä                     | 1142    | 1 181 |

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tuloslaskelma sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuloslaskelman toimintakate kuvaa käyttötalouden menojen ja tulojen suhdetta, kuinka paljon käyttömenoja joudutaan tuottojen lisäksi kattamaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuodelta 2023 oli -5 102 milj. €.

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos. Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot.

Tilikausi 2023 oli 859 520,18 € ylijäämäinen.

Toimintatuottojen/toimintakulujen tunnusluku osoittaa kuinka paljon toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla. Kunnan käyttötalouden tuloilla katettiin vuonna 2023 käyttötalouden menoja 39,9 %.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista  
 $= 100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista  
 $= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa per asukas  
 $= \text{Vuosikate} / \text{asukasmäärä}$

Kaikki tunnusluvut, jotka perustuvat asukaskohtaiseen euromäärään, muuttuvat myös asukasluvun muutosten myötä.

**Toiminnan rahoitus**

**Rahoituslaskelma**

|                                                | 2023         | 2022        |
|------------------------------------------------|--------------|-------------|
|                                                | 1 000 €      | 1 000 €     |
| TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA           |              |             |
|                                                |              |             |
| Toiminnan rahavirta                            |              |             |
| Vuosikate                                      | 1 620        | 996         |
| Tulorahoituksen korjauserät                    | -6           | -53         |
| <b>Toiminnan rahavirta yhteensä</b>            | <b>1 614</b> | <b>943</b>  |
| Investointien rahavirta                        |              |             |
| Investointimenot                               | -205         | -1 074      |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin            | 18           | 282         |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | 6            | 58          |
| <b>Investointien rahavirta yhteensä</b>        | <b>-183</b>  | <b>-734</b> |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>    | <b>1 432</b> | <b>209</b>  |
|                                                |              |             |
| RAHOITUKSEN RAHAVIRTA                          |              |             |
| Antolainauksen muutokset                       |              |             |
| Antolainasaamisten lisäykset                   |              |             |
| Antolainasaamisten vähennykset                 | 1            | 53          |
| <b>Antolainauksen muutokset yhteensä</b>       | <b>1</b>     | <b>53</b>   |
| Lainakannan muutokset                          |              |             |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                 | 250          | 1 000       |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys               | -984         | -1 008      |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                 | 250          | 2           |
| <b>Lainakannan muutokset yhteensä</b>          | <b>-484</b>  | <b>-6</b>   |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                  | 456          | -665        |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset  |              |             |
| Vaihto-omaisuuden muutos                       |              |             |
| Saamisten muutos                               | 1 563        | -771        |
| Korottomien velkojen muutos                    | -1 107       | 106         |
| <b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>          | <b>-26</b>   | <b>-617</b> |

|                                                    |               |             |
|----------------------------------------------------|---------------|-------------|
| <b>RAHAVAROJEN MUUTOS</b>                          | <b>1 406</b>  | <b>-409</b> |
|                                                    |               |             |
| Rahavarat 31.12.                                   | 2 174         | 768         |
| Rahavarat 1.1.                                     | 768           | 1 177       |
| <b>Rahavarojen muutos</b>                          | <b>-1 406</b> | <b>-409</b> |
|                                                    |               |             |
| <b>RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>               | <b>2023</b>   | <b>2022</b> |
| Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, € | -6 745        | -7 487      |
| Investointien tulorahoitus, %                      | 863,77        | 125,8       |
| Laskennallinen lainanhoitokate                     | 1,18          | 0,7         |
| Lainanhoitokate                                    | 1,57          | 1,0         |
| Kassan riittävyys (pv)                             | 80,8          | 15          |
| Asukasmäärä                                        | 1 142         | 1 181       |

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Samoin kuin tuloslaskelmassa, myös rahoituslaskelmassa luvut sisältävät vain ulkoiset rahan lähteet ja rahan käytön.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään toimintapääomaa.

Kunnan rahavarat vuoden lopussa olivat 2 174 262 €. Vuoden ajalta kassan riittävyys suhteessa menoihin on ollut 80,8 päivää.

#### Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %  
 $= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Lainanhoitokate  
 $= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Rahavarat 31.12  
 $= \text{Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset}$

Kassan riittävyys (pv)  
 $= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

#### **Rahoitusasema ja sen muutokset**

##### **Tase**

| <b>VASTAAVAA</b>             | <b>2023</b>   | <b>2022</b>   | <b>VASTATTAVAA</b>              | <b>2023</b>  | <b>2022</b>  |
|------------------------------|---------------|---------------|---------------------------------|--------------|--------------|
|                              | 1 000 €       | 1 000 €       |                                 | 1 000 €      | 1 000 €      |
| <b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>     | <b>17 708</b> | <b>18 777</b> | <b>OMA PÄÄOMA</b>               | <b>8 310</b> | <b>7 434</b> |
| Aineettomat hyödykkeet       | 171           | 422           | Peruspääoma                     | 2 400        | 2 384        |
| Aineettomat oikeudet         | 34            | 262           | Käyttöomaisuuden arvonorotukset | 106          | 106          |
| Muut pitkävaikutteiset menot | 69            | 115           | Edell. tilik. yli-/alijäämä     | 4 944        | 4 631        |

|                                          |               |               |                                           |               |               |
|------------------------------------------|---------------|---------------|-------------------------------------------|---------------|---------------|
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 69            | 45            | Tilikauden yli-/alijäämä                  | 860           | 314           |
| <b>Aineelliset hyödykkeet</b>            | <b>14 942</b> | <b>15 534</b> | Poistoero                                 | 32            | 55            |
| Maa- ja vesialueet                       | 510           | 510           | Muut pakolliset varaukset                 | 7             | 7             |
| Rakennukset                              | 12 199        | 12 722        | Muut toimeksiantojen pääomat              | 1             | 1             |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet           | 453           | 504           |                                           |               |               |
| Koneet ja kalusto                        | 26            | 133           |                                           |               |               |
| Enn.maksut ja kesk.er.hank.              | 1 754         | 1 664         | <b>VIERAS PÄÄOMA</b>                      | 12 397        | 14 338        |
|                                          |               |               | Pitkäaikainen                             | 9 307         | 10 331        |
|                                          |               |               | Lainat rah.- ja vak.laitoksilta           | 9 306         | 10 330        |
| Sijoitukset                              | 2 595         | 2 822         | Muut velat/ Liittymismaksut ja muut velat | 1             | 1             |
| Osakkeet ja osuudet                      | 1 266         | 1 492         | Lyhytaikainen                             | 3 090         | 4 007         |
|                                          |               |               | Lainat rah.- ja vak.laitoksilta           | 1 531         | 990           |
| Muut lainasaamiset                       | 1 329         | 1 330         | Saadut ennakot                            | 380           | 304           |
|                                          |               |               | Ostovelat                                 | 543           | 756           |
| TOIMEKSIANTOJEN VARAT                    |               |               | Muut velat                                | 132           | 213           |
| Muut toimeksiantojen varat               | 0             | 0             | Siirtovelat                               | 505           | 1 743         |
|                                          |               |               | <b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>               | <b>20 747</b> | <b>21 834</b> |
| <b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>               | <b>3 038</b>  | <b>3 056</b>  |                                           |               |               |
| Vaihto-omaisuus                          | 5             | 5             |                                           |               |               |
| Lyhytaikaiset saamiset                   | 859           | 2 282         |                                           |               |               |
| Myyntisaamiset                           | 242           | 393           |                                           |               |               |
| Lainasaamiset                            |               | 0             |                                           |               |               |
| Muut saamiset                            | 382           | 978           |                                           |               |               |
| Siirtosaamiset                           | 236           | 911           |                                           |               |               |
| <b>Rahat ja pankkisaamiset</b>           | <b>2 174</b>  | <b>768</b>    |                                           |               |               |
|                                          |               |               |                                           |               |               |
| <b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>                | <b>20 747</b> | <b>21 834</b> |                                           |               |               |

### Taseen tunnusluvut

|                                          | 2023   | 2022   |
|------------------------------------------|--------|--------|
| Omavaraisuusaste, %                      | 41,0   | 34,8   |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, %         | 117,8  | 80,6   |
| Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €           | 5 804  | 4 944  |
| Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas         | 5 082  | 4 187  |
| Lainakanta 31.12., 1000 €                | 10 836 | 11 576 |
| Lainakanta 31.12., €/asukas              | 9 489  | 9 801  |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €   | 10 855 | 11 614 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas | 9 505  | 9 834  |
| Lainasaamiset 31.12., 1000 €             | 1 329  | 1 330  |
| Asukasmäärä                              | 1 142  | 1 181  |

Kunnan taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo kuinka, paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

#### Taseen tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)} / \text{Asukasmäärä}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Lainakanta 31.12

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Lainat euroa/asukas

$$= \text{Lainakanta 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$$= \text{Lainat ja vuokravastuut 31.12} / \text{Asukasmäärä}$$

Lainasaamiset 31.12

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jvk} - \text{lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

#### **Kokonaistulot ja -menot**

| <b>Tulot</b>                                    | <b>1 000 €</b> | <b>%</b> | <b>Menot</b>       | <b>1 000 €</b> | <b>%</b> |
|-------------------------------------------------|----------------|----------|--------------------|----------------|----------|
|                                                 |                |          |                    |                |          |
| Toiminta                                        |                |          | Toiminta           |                |          |
| Toimintatuotot                                  | 3 389          | 31,5     | Toimintakulut      | 8 491          | 86,4     |
| Verotulot                                       | 2 954          | 27,4     |                    |                |          |
| Valtionosuudet                                  | 3 860          | 35,8     |                    |                |          |
| Korkotuotot                                     | 21             | 0,2      | Korkokulut         | 135            | 1,4      |
| Muut rahoitustuotot                             | 27             | 0,3      | Muut rahoituskulut | 6              | 0,1      |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot | -6             | -0,1     |                    |                |          |
| Investoinnit                                    |                |          | Investoinnit       |                |          |
| Rahoitusosuudet investointeihin                 | 18             | 0,2      | Investointimenot   | 205            | 2,1      |

|                                                   |               |              |                                     |              |              |
|---------------------------------------------------|---------------|--------------|-------------------------------------|--------------|--------------|
| Pysyvien vastaavien<br>hyödykkeiden luovutustulot | 6             | 0,1          |                                     |              |              |
| Rahoitustoiminta                                  |               |              | Rahoitustoiminta                    |              |              |
| Antolainasaamisten<br>vähennykset                 | 1             | 0            | Antolainasaamisten<br>lisäykset     |              |              |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                    | 250           | 2,3          | Pitkäaikaisten lainojen<br>vähennys | 984          | 10           |
| Lyhytaikaisten lainojen lisäys                    | 250           | 2,3          |                                     |              |              |
| <b>Kokonaistulot yhteensä</b>                     | <b>10 769</b> | <b>100 %</b> | <b>Kokonaismenot yhteensä</b>       | <b>9 820</b> | <b>100 %</b> |

Kokonaismenot ja -tulot ovat varsinaisesta toiminnasta, investoinneista ja rahoitustoiminnasta kootut rahan lähteet ja käytöt.

Kunnan kokonaistulot vuonna 2023 olivat 10,769 milj. € ja kokonaismenot 9,820 milj.€. Vuoden 2023 tulojen ja menojen erotus on 0,949 milj. €. Yksittäisistä tuloista valtionosuudet olivat korkeimmat 3,860 milj. €, 35,8 % tuloista. Toimintakuluihin meni 8,491 milj. €, 86,4 % menoista.

## Kuntakonsernin toiminta ja talous

### Konsernirakenne

| Utsjoen kunnan kuntakonsernin rakenne:                                                                                                    | Yhdistetty<br>lkm | Ei yhdistetty<br>lkm |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|----------------------|
| Tytäryhteisöt<br>Kiinteistö Oy Ringinvatro<br>Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo                                                           | 2                 |                      |
| Kuntayhtymät<br>Lapin Liitto<br>Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä                                                                  | 2                 |                      |
| Osakkuusyhteisöt ja muut<br>Kiinteistö Oy Gálgogárdin<br>Asunto Oy Rievanradnu<br>Inarin Lapin Vesi Oy<br>Kuntien Tiera Oy<br>Sarastia Oy |                   | 6                    |
| <b>Yhteensä</b>                                                                                                                           | <b>4</b>          | <b>6</b>             |

Kuntalain 6 §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Konsernitaseeseen nimellisarvomenetelmällä yhdisteltäviä tytäryhteisöjä on kunnassa kaksi; Kiinteistö Oy Ringinvatro ja Kiinteistö Oy Utsjoen virastotalo. Kuntayhtymiä on kaksi; Lapin Liitto ja Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä. Osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Gálgogárdiniä ei ole yhdistelty koonsa vuoksi. Yhdistelemättä jättäminen ei vaikuta oikean ja riittävän kuvan antamiseen konsernin taloudellisesta tilasta. Muita yhtiöitä Kaatopaikkayhtiö Öfasia, Asunto Oy Rievanradnu, Inarin Lapin Vesi Oy:tä, Sarastia Oy:tä ja Kuntien Tiera Oy:tä ei ole yhdistelty.

Kuntakonserni muodostuu kirjanpitolain mukaisesta konsernista, joka muodostuu:

- emoyhteisöstä
- tytäryhteisöistä, joita ovat sellaiset osakeyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt tai säätiöt, joissa kunnalla yksin tai yhdessä tytäryhteisönsä kanssa on määräämisvalta
- osakkuusyhteisöistä eli yhtiöistä, joissa kunnalla on 20–50 prosentin omistusosuus ja enintään puolet osakkeiden ja osuuksien tuomasta äänimäärästä tai joissa kunnalla on rahoitusosuutensa kautta huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa
- kuntayhtymistä

Kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus sekä kunnanjohtaja. Hallintosäännössä määrätään konsernin johdon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Kunnanhallitus vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

## Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä säännöksiä ja viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja -vastuunjako konsernivalvonnassa on kirjattu hallintosääntöön. Tiedonkulku tytäryhteisöjen ja kunnan välillä on pääsääntöisesti toiminut tarkoituksenmukaisella tavalla, samoin ohjeiden antaminen yhteisöille. Konserninjohto, johon kuuluu kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, saavat säännöllisesti tietoa tytäryhtiöistä ja kummankin tytäryhtiön hallituksessa on ollut kunnanhallituksen jäseniä.

## Kiinteistö Oy Ringinvatro

### Kiinteistö Oy Ringinvatron tuloslaskelma

|                                                          | 2023               | 2022               |
|----------------------------------------------------------|--------------------|--------------------|
| Tuloslaskelma                                            |                    |                    |
| <b>LIIKEVAIHTO</b>                                       | <b>651 015,53</b>  | <b>646 198,42</b>  |
| Liiketoiminnan muut tuotot                               | 2 410,20           | 36 592,04          |
|                                                          |                    |                    |
| Materiaalit ja palvelut                                  |                    |                    |
| Ostot                                                    | -412 983,26        | -439 288,64        |
| Ulkopuoliset palvelut                                    |                    |                    |
| <b>Materiaalit ja palvelut yhteensä</b>                  | <b>-412 983,26</b> | <b>-439 288,64</b> |
|                                                          |                    |                    |
| Henkilöstökulut                                          |                    |                    |
| Palkat ja palkkiot                                       | -38 300,97         | -45 097,64         |
| Henkilöstösivukulut                                      |                    |                    |
| Eläkekulut                                               | -6 505,65          | -6 712,79          |
| Muut henkilöstösivukulut                                 | -1 922,95          | -2 404,42          |
| <b>Henkilöstökulut yhteensä</b>                          | <b>-46 729,57</b>  | <b>-54 214,85</b>  |
|                                                          |                    |                    |
| Poistot ja arvonalentumiset                              |                    |                    |
| Suunnitelman mukaiset poistot                            | -104 609,00        | -109 167,61        |
| <b>Poistot ja arvonalentumiset yhteensä</b>              | <b>-104 609,00</b> | <b>-109 167,61</b> |
|                                                          |                    |                    |
| <b>LIIKEVOITTO/-TAPPIO</b>                               | <b>89 103,90</b>   | <b>80 119,36</b>   |
|                                                          |                    |                    |
| Rahoitustuotot ja -kulut                                 |                    |                    |
| Muut korko- ja rahoitustuotot                            | 8 321,51           | 1 373,47           |
| Korkokulut ja muut rahoituskulut                         | -14 430,34         | -17 209,56         |
| <b>Rahoitustuotot ja -kulut</b>                          | <b>-6 108,83</b>   | <b>-15 836,09</b>  |
|                                                          |                    |                    |
| <b>Voitto/tappio ennen tilipäättössiirtoja ja veroja</b> | <b>82 995,07</b>   | <b>64 283,27</b>   |
| Tilipäättössiirrot ja verot                              |                    |                    |
| <b>TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO</b>                          | <b>82 995,07</b>   | <b>64 283,77</b>   |



**Kiinteistö Oy Ringinvatron tase**

|                                        | 2023                | 2022                |
|----------------------------------------|---------------------|---------------------|
| <b>VASTAAVAA</b>                       |                     |                     |
|                                        |                     |                     |
| Pysyvät vastaavat                      |                     |                     |
| Aineelliset hyödykkeet                 |                     |                     |
| Maa-alueet                             | 174 593,97          | 174 593,97          |
| Rakennukset                            | 2 695 846,00        | 2 749 123,95        |
| Koneet ja kalusto                      | 19 313,33           | 25 751,10           |
| <b>Pysyvät vastaavat yhteensä</b>      | <b>2 889 753,30</b> | <b>2 949 469,02</b> |
|                                        |                     |                     |
| Vaihtuvat vastaavat                    |                     |                     |
| Saamiset                               |                     |                     |
| Lyhytaikaiset                          | 22 763,50           | 11 948,43           |
| Myyntisaamiset, konserniin kuuluvilta  |                     |                     |
| Myyntisaamiset, muilta                 | 15 505,50           | 11 826,06           |
| Siirtosaamiset                         | 7 258,00            | 122,37              |
| <b>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</b> | <b>22 763,50</b>    | <b>11 948,43</b>    |
| <b>Rahat ja pankkisaamiset</b>         | <b>158 560,11</b>   | <b>68 525,59</b>    |
|                                        |                     |                     |
| <b>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</b>    | <b>181 323,61</b>   | <b>80 474,02</b>    |
|                                        |                     |                     |
| <b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>              | <b>3 071 076,91</b> | <b>3 029 943,04</b> |

|                                             |                     |                     |
|---------------------------------------------|---------------------|---------------------|
| <b>VASTATTAVAA</b>                          |                     |                     |
| <b>Oma pääoma</b>                           |                     |                     |
| Osakepääoma                                 | 55 502,02           | 55 502,02           |
| Edellisten tilikausien voitto (tappio)      | 412 522,28          | 348 239,01          |
| Tilikauden voitto/tappio                    | 82 995,07           | 64 283,27           |
| Pääomalaina                                 |                     |                     |
| <b>Oma pääoma yhteensä</b>                  | <b>551 019,37</b>   | <b>468 024,30</b>   |
|                                             |                     |                     |
| Vieras pääoma                               |                     |                     |
| Pitkäaikainen vieras pääoma                 |                     |                     |
| Konserniin kuuluvilta                       |                     |                     |
| Pääomalaina                                 | 551 313,65          | 499 430,13          |
| Lainat julkisyhteisöiltä                    | 750 094,87          | 750 094,87          |
| Lainat rah.- ja vak. laitoksilta            | 811 483,41          | 893 476,12          |
| <b>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</b> | <b>2 112 891,93</b> | <b>2 143 001,12</b> |
|                                             |                     |                     |
| Lyhytaikainen vieras pääoma                 |                     |                     |
| Lainat rah.- ja vak. laitoksilta            | 196 787,90          | 198 170,97          |
| Pääomalainan lyhennykset                    | 0,00                | 25 941,76           |
| Saadut ennakot                              | 8 150,91            | 10 066,02           |
| Ostovelat                                   | 126 117,72          | 112 818,21          |

|                                             |                     |                     |
|---------------------------------------------|---------------------|---------------------|
| Konserniin kuuluvilta                       |                     |                     |
| Muilta                                      | 126 117,72          | 112 818,21          |
| Muut velat                                  | 63 292,57           | 59 039,70           |
| Siirtovelat                                 | 12 816,51           | 12 880,96           |
| <b>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</b> | <b>407 165,61</b>   | <b>418 917,62</b>   |
|                                             |                     |                     |
| <b>Vieras pääoma yhteensä</b>               | <b>2 520 057,54</b> | <b>2 561,918,74</b> |
|                                             |                     |                     |
| <b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>                 | <b>3 071 076,91</b> | <b>3 029 943,04</b> |

## Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo

### Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tuloslaskelma

|                                             | 2023              | 2022              |
|---------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Tuloslaskelma                               |                   |                   |
| <b>Liikevaihto</b>                          | <b>93 306,00</b>  | <b>81 348,00</b>  |
|                                             |                   |                   |
| <b>KIINTEISTÖN HOITOKULUT</b>               | <b>-70 384,91</b> | <b>-81 617,88</b> |
| Hallinto                                    | -3 208,57         | -1 970,07         |
| Käyttö ja huolto                            | -18 684,90        | -21 918,27        |
| Ulkoalueiden hoito                          | -3 180,60         | 3 174,40          |
| Lämmitys                                    |                   | -8 597,33         |
| Vesi ja jätevesi                            | -3 028,39         | -2 848,27         |
| Sähkö ja kaasu                              | -25 276,45        | -27 752,48        |
| Jätehuolto                                  | -1 023,00         | -1 159,40         |
| Vahinkovakuutukset                          | -4 010,42         | -3 069,68         |
| Kiinteistövero                              | -11 972,58        | -11 127,98        |
|                                             |                   |                   |
| <b>Hoitokate</b>                            | <b>22 921,09</b>  | <b>-269,88</b>    |
|                                             |                   |                   |
| <b>POISTOT</b>                              | <b>-10 604,85</b> | <b>-10 770,23</b> |
| Rakennuksista ja rakennelmista              | 8 605,71          | 8 692,63          |
| Koneista ja kalustosta                      | 176,20            | 234,93            |
| Muista pitkävaikutteisista menoista         | 1822,94           | 1 842,67          |
|                                             |                   |                   |
| <b>RAHOITUSTUOTOT JA KULUT</b>              | <b>-3 162,20</b>  | <b>-1 171,78</b>  |
| Muut rahoitustuotot                         |                   |                   |
| Korkokulut                                  | -3 162,20         | -1 171,78         |
|                                             |                   |                   |
| <b>Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä</b> | <b>-3 060,70</b>  | <b>-24 283,89</b> |
|                                             |                   |                   |
| <b>TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO</b>             | <b>-3 060,70</b>  | <b>-24 283,89</b> |

## Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tase

|                                        | 2023                | 2022                |
|----------------------------------------|---------------------|---------------------|
| VASTAAVAA                              |                     |                     |
| PYSYVÄT VASTAAVAT                      |                     |                     |
| AINEETTOMAT HYÖDYKKEET                 |                     |                     |
| AINEELLISET HYÖDYKKEET                 |                     |                     |
| Maa- ja vesialueet                     | 19 061,34           | 19 061,34           |
| Rakennukset ja rakennelmat             | 909 760,28          | 860 571,08          |
| Koneet ja kalusto                      | 528,62              | 704,82              |
| Muut aineelliset hyödykkeet            | 180 085,13          | 181 908,07          |
|                                        | <b>1 109 435,37</b> | <b>1 062 245,31</b> |
| SIJOITUKSET                            |                     |                     |
| VAIHTUVAT VASTAAVAT                    |                     |                     |
| PITKÄAIKAISET SAAMISET                 |                     |                     |
| LYHYTAIKAISET SAAMISET                 |                     |                     |
| Siirtosaamiset                         | 3 713,21            | 3 672,86            |
|                                        | <b>3 713,21</b>     | <b>3 672,86</b>     |
| RAHOITUSARVOPAPERIT                    |                     |                     |
| RAHAT JA PANKKISAAMISET                |                     |                     |
| Rahat ja pankkisaamiset                | 3 087,04            | 9 774,22            |
|                                        | <b>3 087,04</b>     | <b>9 774,22</b>     |
|                                        | <b>1 116 235,62</b> | <b>1 075 692,39</b> |
| VASTATTAVAA                            |                     |                     |
| OMA PÄÄOMA                             |                     |                     |
| Osakepääoma                            | 8 000,00            | 8 000               |
| Rakennusrahasto                        | 1 068 360,33        | 1 068 360,33        |
| Edellisten tilikausien voitto (tappio) | -69 907,47          | -45 623,58          |
| Tilikauden voitto (tappio)             | -3 060,70           | -24 283,89          |
|                                        | <b>1 003 392,16</b> | <b>1 006 452,86</b> |
| TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ           |                     |                     |
| PAKOLLISET VARAUKSET                   |                     |                     |
| VIERAS PÄÄOMA                          |                     |                     |
| PITKÄAIKAINEN                          |                     |                     |
| Lainat rahoituslaitoksilta             | 106 368,40          | 57 894,72           |
| LYHYTAIKAINEN                          |                     |                     |
| Siirtovelat                            | 6 475,06            | 11 344,81           |
|                                        | <b>1 116 235,62</b> | <b>1 075 692,39</b> |

## Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

|               | 2023           | 2022           |
|---------------|----------------|----------------|
|               | <b>1 000 €</b> | <b>1 000 €</b> |
| Tuloslaskelma |                |                |

|                                           |               |                |
|-------------------------------------------|---------------|----------------|
| Toimintatuotot                            | 4 022         | 7 428          |
| Toimintakulut                             | -8 886        | -19 608        |
| <b>Toimintakate</b>                       | <b>-4 864</b> | <b>-12 179</b> |
| Verotulot                                 | 2 922         | 4 970          |
| Valtionosuudet                            | 3 860         | 8 405          |
| Rahoitustuotot ja -kulut                  | -102          | -119           |
| Korkotuotot                               | 37            | 3              |
| Muut rahoitustuotot                       | 27            | 10             |
| Korkokulut                                | -158          | -110           |
| Muut rahoituskulut                        | -7            | -22            |
| <b>Vuosikate</b>                          | <b>1 815</b>  | <b>1 076</b>   |
| Poistot ja arvonalentumiset               | -863          | -862           |
| Satunnaiset erät                          |               |                |
| <b>Poistot ja arvonalentumiset</b>        | <b>-863</b>   | <b>-862</b>    |
| Tilikauden tulos                          | <b>953</b>    | <b>214</b>     |
| Tilinpäätössiirrot                        |               |                |
| Tilikauden verot                          |               |                |
| Laskennalliset verot                      |               |                |
| Vähemmistöosuudet                         |               | 3              |
| Tilikauden ylijäämä (alijäämä)            | <b>953</b>    | <b>217</b>     |
| <b>Konsernituloslaskelman tunnusluvut</b> | <b>2023</b>   | <b>2022</b>    |
| Toimintatuotot/Toimintakulut, %           | 45,3          | 37,9           |
| Vuosikate/Poistot, %                      | 210,4         | 124,8          |
| Vuosikate €/asukas                        | 1 590         | 911            |
| Asukasmäärä                               | 1142          | 1181           |

### Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

|                                             | 2023         | 2022        |
|---------------------------------------------|--------------|-------------|
|                                             | 1 000 €      | 1 000 €     |
| Toiminnan rahavirta                         |              |             |
| Vuosikate                                   | 1 816        | 1 076       |
| Satunnaiset erät                            |              |             |
| Tilikauden verot                            |              |             |
| Tulorahoituksen korjauserät                 | -6           | -93         |
| <b>Toiminnan rahavirta yhteensä</b>         | <b>1 810</b> | <b>983</b>  |
| Investointien rahavirta                     |              |             |
| Investointimenot                            | -308         | -1 807      |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin         | 18           | 315         |
| Pysyvien vastaavien luovutusvoitot          | 6            | 94          |
| Investointien rahavirta yhteensä            | -285         | -1 398      |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b> | <b>1 526</b> | <b>-414</b> |
|                                             |              |             |
| Rahoituksen rahavirta                       |              |             |
| Antolainojen muutokset                      |              |             |

|                                               |             |            |
|-----------------------------------------------|-------------|------------|
| Antolainojen lisäykset                        |             |            |
| Antolainalainojen vähennykset                 | 27          | 27         |
| <b>Antolainauksen muutokset yhteensä</b>      | <b>27</b>   | <b>27</b>  |
| Lainakannan muutokset                         |             |            |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäykset             | 309         | 1678       |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennykset           | -1 077      | -1 224     |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                | 249         | 12         |
| Lainakannan muutokset yhteensä                | <b>-518</b> | <b>465</b> |
| Oman pääoman muutokset                        |             |            |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                 |             |            |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset |             |            |
| Vaihto-omaisuuden muutokset                   |             | -4         |
| Saamisten muutos                              | 1 553       | -616       |
| Korottomien velkojen muutokset                | -1 098      | 35         |
| Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä        |             |            |
| <b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>         | <b>-36</b>  | <b>-94</b> |
|                                               |             |            |
| Rahavarojen muutos                            | 1 489       | -508       |
| Rahavarat 31.12                               | 2 348       | 1 089      |
| Rahavarat 1.1.                                | 858         | 1 597      |

| <b>Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut</b>                | <b>2023</b> | <b>2022</b> |
|-------------------------------------------------------------|-------------|-------------|
| Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € | -7 666      | -9 589      |
| Investointien tulorahoitus, %                               | 625,8       | 72,1        |
| Laskennallinen lainanhoitokate                              | 1,2         | 0,6         |
| Lainanhoitokate                                             | 1,6         | 0,9         |
| Kassan riittävyys (pv)                                      | 82          | 17          |

### Konsernitase ja sen tunnusluvut

| <b>VASTAAVAA</b>                         | <b>2023</b>   | <b>2022</b>   |
|------------------------------------------|---------------|---------------|
|                                          | 1 000 €       | 1 000 €       |
|                                          |               |               |
| <b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>                 | <b>18 105</b> | <b>21 031</b> |
| <b>Aineettomat hyödykkeet</b>            | <b>171</b>    | <b>456</b>    |
| Aineettomat oikeudet                     | 34            | 295           |
| Muut pitkävaikutteiset menot             | 69            | 115           |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 69            | 46            |
| <b>Aineelliset hyödykkeet</b>            | <b>16 800</b> | <b>19 403</b> |
| Maa- ja vesialueet                       | 597           | 605           |
| Rakennukset                              | 13 759        | 14 815        |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet           | 431           | 505           |
| Koneet ja kalusto                        | 46            | 218           |
| Muut aineelliset hyödykkeet              | 180           | 186           |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 1 787         | 3 075         |
| <b>Sijoitukset</b>                       | <b>1 134</b>  | <b>1 171</b>  |

|                                         |                |                |
|-----------------------------------------|----------------|----------------|
| Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet     | 317            | 317            |
| Muut Osakkeet ja osuudet                | 789            | 797            |
| Muut lainasaamiset                      | 27             | 55             |
| Muut saamiset                           |                | 2              |
| <b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>            | <b>168</b>     | <b>106</b>     |
| Valtion toimeksiannot                   | 168            | 65             |
| Muut toimeksiantojen varat              |                | 41             |
| <b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>              | <b>5</b>       | <b>3 530</b>   |
| Vaihto-omaisuus                         |                |                |
| Aineet ja tarvikkeet                    | 5              | 29             |
| <b>Lyhytaikaiset saamiset</b>           | <b>826</b>     | <b>2 411</b>   |
| Myyntisaamiset                          | 187            | 575            |
| Muut saamiset                           | 390            | 1 049          |
| Siirtosaamiset                          | 250            | 787            |
| Rahoitusarvopaperit                     |                |                |
| Rahat ja pankkisaamiset                 | 2 348          | 1 089          |
| <b>VASTAAVAA</b>                        | <b>21 452</b>  | <b>24 667</b>  |
|                                         |                |                |
| <b>VASTATTAVAA</b>                      | <b>2023</b>    | <b>2022</b>    |
|                                         | <b>1 000 €</b> | <b>1 000 €</b> |
|                                         |                |                |
| <b>OMA PÄÄOMA</b>                       | <b>7 518</b>   | <b>6 617</b>   |
| Peruspääoma                             | 2 400          | 2 384          |
| Muut omat rahastot                      | 884            | 886            |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä    | 3 281          | 3 131          |
| Tilikauden yli-/alijäämä                | 953            | 217            |
| <b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>                | <b>92</b>      | <b>94</b>      |
| <b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>             | <b>7</b>       | <b>52</b>      |
| Eläkevaraus                             |                |                |
| Muut pakolliset varaukset               | 7              | 52             |
| <b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>          | <b>169</b>     | <b>112</b>     |
| Valtion toimeksiannot                   | 95             | 65             |
| Muut toimeksiantojen pääomat            | 74             | 48             |
| <b>VIERAS PÄÄOMA</b>                    | <b>13 666</b>  | <b>17 790</b>  |
| Pitkäaikainen                           | 10 225         | 12 897         |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 10 223         | 12 896         |
| Muut velat                              | 1              | 1              |
| Lyhytaikainen                           | 3 441          | 4 893          |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 1 727          | 1 191          |
| Saadut ennakot                          | 390            | 315            |
| Ostovelat                               | 582            | 972            |
| Muut velat                              | 213            | 305            |
| Siirtovelat                             | 527            | 2 111          |
| <b>VASTATTAVAA</b>                      | <b>21 452</b>  | <b>24 667</b>  |
|                                         |                |                |

| KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT               | 2023   | 2022   |
|------------------------------------------|--------|--------|
| Omavaraisuusaste, %                      | 36,1   | 27,6   |
| Suhteellinen velkaantuneisuus, %         | 122,9  | 84,0   |
| Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €           | 4 234  | 3 348  |
| Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas         | 3 708  | 2 835  |
| Lainakanta 31.12., 1000 €                | 11 951 | 14 342 |
| Lainakanta 31.12., €/asukas              | 10 465 | 12 144 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €   | 11 971 | 14 658 |
| Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas | 10 482 | 12 412 |
| Lainasaamiset 31.12., 1000 €             | 27     | 55     |
| Asukasmäärä                              | 1 142  | 1 181  |

### Kunnanhallituksen esitys tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä toimintakertomuksessa.

Vuoden 2023 tilikauden tulos on 859 520,18 € ylijäämäinen. Taseessa on edellisten vuosien käyttämätöntä ylijäämää 4 944 482,59 euroa. Tilikauden ylijäämä kirjataan edellisten tilikausien yli-/alijäämien tilille.

## Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa on kuntalain 110 §:n mukaan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Utsjoen kunnan talousarviossa on hallintokunnittain määritelty tehtäväalueet, joiden talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton tasolla. Investointien määrärahat ovat sitovia hankekohtaisesti.

### Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttö talousosan toteutumisvertailu

#### Käyttötalouden tulos

|                              | TP 2022     | TA 2023    | TA-<br>muutok-<br>set | Muutettu<br>TA 2023 | Toteutuma  | Poikkeama |
|------------------------------|-------------|------------|-----------------------|---------------------|------------|-----------|
| <b>KUNNANHALLITUS</b>        |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintatuotot               | 56 154      | 40 900     | 8 660                 | 49 560              | 52 677     | 3 117     |
| Toimintakulut                | -804 576    | -804 582   | -63 760               | -868 342            | -824 917   | 43 425    |
| Toimintakate/Jäämä           | -748 422    | -763 682   | -55 100               | 818 782             | -772 240   | 46 542    |
| <b>SIVISTYSLAUTAKUNTA</b>    |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintatuotot               | 1 666 808   | 1 473 303  | 170 567               | 1 643 870           | 1 854 569  | 210 698   |
| Toimintakulut                | -5 192 815  | -5 232 104 | -163 886              | -5 395 990          | -5 403 417 | -2 288    |
| Toimintakate/Jäämä           | -3 529 007  | -3 758 801 | -6 681                | -3 752 120          | -3 548 829 | 207 871   |
| <b>TEKNINEN LAUTAKUNTA</b>   |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintatuotot               | 1 455 995   | 1 793 660  |                       | 1 793 660           | 1 764 053  | -29 607   |
| Toimintakulut                | -2 153 756  | -2 112 133 | -18 800               | -2 130 933          | -2 071 373 | 59 560    |
| Toimintakate/Jäämä           | -697 761    | -318 473   | -18 800               | 337 273             | -307 320   | -29 953   |
| <b>ELINVOIMALAUTAKUNTA</b>   |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintatuotot               | 666 669     | 490 667    | 199 190               | 689 857             | 520 904    | -168 953  |
| Toimintakulut                | -987 620    | -904 308   | -247 107              | -1 151 415          | -994 525   | 156 890   |
| Toimintakate/Jäämä           | -320 951    | -413 641   | -47 917               | -461 558            | -473 621   | -12 063   |
| <b>KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ</b> |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintatuotot               | 5 097 191   | 3 798 530  | 378 417               | 4 176 947           | 4 192 223  | 15 276    |
| Toimintakulut                | -17 572 437 | -9 053 127 | -498 133              | -9 546 679          | -9 294 232 | -252 447  |
| Varaston lisäys/vähennys     |             |            |                       |                     |            |           |
| Toimintakate                 | -12 475 246 | -5 254 597 | -119 716              | -5 369 732          | -5 102 010 | 267 723   |
| Verotulot                    | 5 001 049   | 2 500 000  |                       | 2 500 000           | 2 953 933  | 453 933   |
| Valtionosuudet               | 8 404 548   | 3 716 161  |                       | 3 716 161           | 3 860 115  | 143 954   |
| Rahoitustuotot ja -kulut     | 65 382      | -101 250   |                       | -101 250            | -92 465    | 8 785     |
| Verot + VOS                  | 13 405 597  | 6 216 161  |                       | 6 216 161           | 6 814 048  | 597 887   |
| <b>VUOSIKATE</b>             | 995 732     | 860 315    | -119 716              | 745 179             | 1 619 573  | 874 394   |
| Poistot ja arvonalentumiset  | -681 777    | -825 000   |                       | -825 000            | -781 878   | 43 122    |



|                                 |                |               |                 |                |                |                |
|---------------------------------|----------------|---------------|-----------------|----------------|----------------|----------------|
| Poistoeron vähennys             |                |               |                 |                |                |                |
| <b>TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ</b> | <b>313 955</b> | <b>35 315</b> | <b>-119 716</b> | <b>-79 821</b> | <b>859 520</b> | <b>917 516</b> |

| Käyttötalous                 | Toimintakate      |                   | Ero<br>eur     | Osuus<br>kuntataloudesta |
|------------------------------|-------------------|-------------------|----------------|--------------------------|
|                              | TA 2023           | TOT 2023          |                |                          |
| Kunnanhallitus               | -763 682          | -772 240          | -8 558         | 15,14 %                  |
| Sivistyslautakunta           | -3 758 801        | -3 548 829        | 209 972        | 69,56 %                  |
| Tekninen lautakunta          | -318 473          | -307 320          | 11 153         | 6,02 %                   |
| Elinvoimalautakunta          | -413 641          | -473 621          | -59 980        | 9,28 %                   |
| <b>Käyttötalous yhteensä</b> | <b>-5 254 597</b> | <b>-5 102 010</b> | <b>152 587</b> | <b>100,0 %</b>           |

## Käyttötalous tehtäväalueittain

### Kunnanhallitus

#### Vaalit

Toimielin Keskusvaalilautakunta  
Tulosalueen nimi Vaalit  
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

| Talous        | TP 2022       | TA 2023       | TA-muutokset  | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|---------------|---------------|---------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 3 000         | 2 400         |               | 2 400            | 2 500          | 100       |
| Toimintamenot | -7 128        | -6 397        | -2 050        | -8 447           | -8 516         | -69       |
| <b>Netto</b>  | <b>-4 128</b> | <b>-3 997</b> | <b>-2 050</b> | <b>-6 047</b>    | <b>-6 016</b>  | <b>31</b> |

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit.

#### Tarkastustoimi

Toimielin Tarkastuslautakunta  
Tulosalueen nimi Tarkastustoimi  
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

| Talous        | TP 2022        | TA 2023        | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama    |
|---------------|----------------|----------------|--------------|------------------|----------------|--------------|
| Toimintatulot |                |                |              |                  |                |              |
| Toimintamenot | -13 661        | -12 500        |              | -12 500          | -10 858        | 1 642        |
| <b>Netto</b>  | <b>-13 661</b> | <b>-12 500</b> |              | <b>-12 500</b>   | <b>-10 858</b> | <b>1 642</b> |

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Lisäksi tarkastuslautakunta ohjaa tilintarkastusta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuusto on valinnut Oy Audiator Ab:n. Tilintarkastajana toimi Tiina Mikkonen-Brännkärr. Vuonna 2023 tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa.

#### Yleishallinto

Toimielin Kunnanhallitus  
Tulosalueen nimi Kunnanhallitus  
Tilivelvollinen Kunnanjohtaja

| Talous        | TP 2022         | TA 2023         | TA-muutokset   | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023  | Poikkeama      |
|---------------|-----------------|-----------------|----------------|------------------|-----------------|----------------|
| Toimintatulot | 53 154          | 40 900          | 8 660          | 49 560           | 20 677          | 3 117          |
| Toimintamenot | -731 026        | -804 582        | -63 760        | -868 342         | -824 917        | 43 425         |
| <b>Netto</b>  | <b>-677 872</b> | <b>-763 682</b> | <b>-55 100</b> | <b>-818 782</b>  | <b>-504 378</b> | <b>314 405</b> |

Valtuusto kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä seitsemän kertaa, käsiteltyjä asioita oli 70. Valtuuston keskeisimpiä päätöksiä olivat, teknisen ja elinvoimalautakunnan yhdistäminen, vuoden 2023 tilinpäätöksen hyväksyminen, Kunnanjohtajan viran täyttö, Hyvinvointijohtajan viran täyttö, Utsjoen kuntastrategia 2035, Kunnan tuloveroprosentin vahvistaminen vuodelle 2023 ja Kiinteistöveron vahvistaminen vuodelle 2023, sekä Utsjoen kunnan talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024-2025.

Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2023 13 kertaa, käsiteltyjä asioita oli yhteensä 208. Oikaisuvaatimuksia kunnanhallitukselle tehtiin yhteensä 0 kpl.

Valtuuston ja kunnanhallituksen kokousten valmistelun ja päätösten täytäntöönpanon lisäksi yleishallinnossa huolehditaan kunnan keskitetyistä tukipalveluista hallintokunnille. Näitä ovat mm. puhelinvaihe, chat, postitus, arkistointi, asiakaspalvelu/ neuvonta, tietoverkon ylläpito, ict-palvelut sekä muut yleiset toimistopalvelut. Lisäksi yleishallinnon kustannuksissa ovat mukana tarkastustoimen, tulkkipalveluiden, työterveyshuollon, yhteistoiminnan ja muiden henkilöstöpalveluiden menot, valtiolle korvattavat verotuskustannukset, yhteistoimintamenot Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään, Suomen Kuntaliittoon ja Lapin Liittoon sekä vaalien järjestämisestä kunnalle aiheutuvat menot. Yleishallinnon kustannuksiin sisältyvät ostopalveluina hankittavat ict-tukipalvelut sekä henkilöstö- ja taloushallinnon palvelut. Keskushallinto avustaa hallintokuntia henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävissä sekä yleisten ohjelmistojen käytössä.

### Kestävä kuntatalous

| Painopistealueet                                                      | Toimenpiteet                                                                         | Mittari / arviointikriteeri                                                | Tavoitetaso                                                                         | Arviointi 31.12.2023                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Uusi kunta, Utsjoki vuoden 2023 jälkeen suunnittelu                   | Kunnan järjestämis-vastuulle jäävien palveluiden tarkoituksen-mukainen mitoittaminen | Kunnan taloutta osoittavat mittarit<br><br>Kunnan tilinpäätös tasapainossa | Kunta pystyy vastaamaan sen järjestämis-vastuulle jäävien palveluiden tuottamisesta | Hyvinvointialue uudistuksessa kuntiin jääneisiin velvoitteisiin on pystytty vastaamaan lakisääteisesti. |
| Kunnan organisaatoraken-teen arvioiminen uutta tilannetta vastaavaksi | Tarvittava organisaatio-uudistus toteutetaan                                         |                                                                            | Tehokas ja toimiva organisaatio                                                     | Organisaatio-uudistus sivistystoimen osalta saatettu loppuun                                            |

### Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

| Painopistealueet                                                                | Toimenpiteet                  | Mittari / arviointikriteeri          | Tavoitetaso                                                                                                    | Arviointi 31.12.2023      |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| Kuntastrategian päivittäminen, huomioiden erityisesti kunnan talouden tasapaino | Kuntastrategian päivittäminen | Päivitetty kuntastrategia hyväksytty | Kuntastrategia ohjaa kunnan talousarvion ja – suunnitelman laatimista sekä muuta valmistelua ja päätöksentekoa | Kuntastrategia hyväksytty |
| Edunvalvonta: Tiivis yhteistyö ja                                               | Aktiivinen osallistuminen     | Lähipalvelut säilyvät                | Sote- palveluiden                                                                                              | HVA pystynyt              |

|                                                                                                            |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                      |                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| vuoropuhelu<br>hyvinvointialueen<br>kanssa toimivien<br>sote-palveluiden<br>turvaamiseksi<br>kuntalaisille | hyvinvointialueen<br>valmisteluhankkei<br>siin ja työryhmiin                                                                                           |                                                                                                                                                                                                       | järjestämiseen<br>liittyvät toiminnot<br>siirtyvät hallitusti<br>hyvinvointi-alueen<br>vastattaviksi | tuottamaan<br>lakisääteiset<br>palvelut osittain                                      |
| TE2024<br>uudistuksen<br>valmistelu                                                                        | Valmistelu ja<br>päätökset<br>yhteistoiminta-<br>alueeseen<br>liittymisestä                                                                            | Valmistelu etenee<br>suunnitellusti                                                                                                                                                                   | Päätökset kunnan<br>kannalta sopivaan<br>yhteistoiminta-<br>alueeseen<br>liittymisestä tehty         | Utsjoen kunta<br>liittynyt itä- ja<br>pohjois-suomen<br>työllisyysalueeseen<br>tehty. |
| Äkillisen<br>rakennemuutoksen<br>hanketyö ja<br>valtakunnallinen<br>edunvalvonta                           | Äkillisen<br>rakennemuutoksen<br>tarkoituksen-<br>mukaisen<br>jatkohanketyön<br>arviointi. Muun<br>valtakunnallisen<br>edunvalvontatyön<br>jatkaminen. | Äkillisen<br>rakennemuutoksen<br>hankkeiden tulokset<br>ja mahdolliset uudet<br>rahoituslähteet.<br>Muun<br>valtakunnallisen<br>edunvalvontatyön<br>tuloksellisuus esim<br>valtioneukien<br>muodossa. | Edunvalvonta<br>tuottaa alueelle<br>elinvoimaa                                                       |                                                                                       |
| Pohjois-Lapin<br>seutukunnallinen<br>ja<br>ylikunnallinen<br>yhteistyö                                     | Yhteinen<br>seutukunnallinen<br>edunvalvonta                                                                                                           | Seutukunnallisen<br>edunvalvonnan<br>tulokset                                                                                                                                                         |                                                                                                      | Plaky:n<br>puheenjohtajuus<br>Utsjoen kunnalle                                        |
| Raja-<br>alueyhteistyön<br>kehittäminen<br>(mm. Öfas ja<br>SEG)                                            |                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                      |                                                                                       |
| Kuntaimagon<br>vahvistaminen –<br>ulkoinen viestintä<br>ja markkinointi                                    | Ulkoisen viestinnän ja<br>markkinoinnin<br>tehostaminen                                                                                                | Viestintäsuunnitel-<br>man mukainen<br>toiminta                                                                                                                                                       | Ulkoinen viestintä<br>vahvistaa hyvää<br>kuntaimagoa                                                 | Viestinnän<br>tehostaminen on<br>näkynyt<br>kuntaviestinnän<br>tehostaminen           |
| Viestintätaitojen<br>kehittäminen                                                                          | Viestintäkoulutuksen<br>järjestäminen<br>henkilöstölle ja<br>luottamushenkilöille                                                                      |                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                      | Ei ole toteutunut                                                                     |

|                                                                  |                                                                                                |                                                                                            |                                                                                                  |                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| Asuntotilanteen parantaminen                                     | Haetaan aktiivisesti yksityisiä toimijoita sijoittamaan vuokra- ja omistusasuntojen tuotantoon | Yksityinen asuntorakentamisen lisääntyminen                                                | Uusia vuokra-asuntoja valmistuu kunnan alueelle<br><br>Asuntorakentamisen lisääntyminen kunnassa | Asuntotilanne erittäin vaikea                                                          |
| Maankäytön suunnittelu, kaavoitus asuntotyön rakentamista varten | Laaditaan maapoliittinen ohjelma. Suunniteltujen kaavojen aloittaminen ja laadinta             | Maapoliittinen ohjelma valmistuu ja sen toimeenpano alkaa. Kaavat etenevät hyväksyttäväksi | Kunta pystyy osoittamaan yrityksille ja asuntorakentajille riittävästi tontteja                  | Maapoliittinen ohjelma valmistui 10/2023, poliittiseen hyväksyntään kevään 2024 aikana |

#### Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

| Painopistealueet                                                    | Toimenpiteet                                                                                                                 | Mittari / arviointikriteeri                                                                    | Tavoitetaso                                                                                                                 | Arviointi 31.12.2023                                                               |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Kunnan järjestämisvastuulle jäävä palvelukokonaisuus                | Kunnan järjestämisvastuulle jäävien palveluiden tarkoituksen mukainen mitoittaminen                                          |                                                                                                |                                                                                                                             | HVA uudistuksessa kunnan järjestämisvastuulle jäävät palvelut kartoitettu.         |
| Viestintä kuntalaisille                                             | Selkeää, ymmärrettävää ja eri kunnan asukasryhmien tarpeet huomioivaa viestintää tehostetaan                                 |                                                                                                | Kuntalaiset saavat tarvitsemansa tiedon kunnan palveluista                                                                  | Hyödynnetty some viestintää, kunnan nettisivuja kuin myös radio ja lehtiviestintää |
| Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen päätöksentekoprosesseihin | Tehostetaan mahdollisuuksia antaa palautetta ja aloitteiden tekemistä<br><br>Kuntalaisviestinnän ja tiedottamisen lisääminen | Kuulemis- ja keskustelutilaisuudet tai muut tilaisuudet<br><br>Palautteen ja aloitteiden määrä | Asukkaat osallistuvat asioiden ja päätöksenteon suunnitteluun ja valmisteluun<br><br>Palautteen ja aloitteiden määrä kasvaa | Järjestetty kuntalaisiltoja keväällä ja syksyllä eri teemoilla.                    |

|                                                                                  |                                                     |                                      |                                                           |                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| Kunnan palveluiden ja toiminnan kehittäminen paikalliseen kulttuuriin pohjautuen | Henkilöstön perehdyttäminen                         | Perehdytysoppaan mukainen perehdytys | Perehdyttäminen tapahtuu perehdytysoppaan mukaisesti      |                                      |
|                                                                                  | Toimenpiteet henkilöstön kielitaidon parantamiseksi | Kielikoulutukset                     | Saamen kieli on aktiivisesti käytössä kunnan toiminnoissa | Saamenkieli on aktiivisesti käytössä |
|                                                                                  | Kielistrategian hyväksyminen                        |                                      | Kielistrategiassa määritellyt toimenpiteet käytössä       |                                      |

### Kunta on haluttu ja vetovoimainen työnantaja

| Painopistealueet                                                             | Toimenpiteet                                                     | Mittari / arviointikriteeri                                           | Tavoitetaso                                                                                                                                          | Arviointi 31.12.2023                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Rekrytointi                                                                  | Rekrytointikäytäntöiden kehittäminen ja yhdenmukaistaminen.      | Työtyytyväisyyskysely. Kunnan työntekijöiden vaihtuvuuden väheneminen | Työtyytyväisyyden nousu. Kunnan työntekijöiden vaihtuvuuden väheneminen.<br><br>Kunnan virat ja toimet saadaan täytetyksi kelpoisilla työntekijöillä | Ei ole mitattu vuonna 2023<br><br>Rekrytoinneissa erittäin paljon hyviä hakijoita ja kelpoisia hakijoita. Utsjoki työnantajana kiinnostaa työnhakijoita. |
| Työntekijöiden ammattitaitojen ja osaamisen kehittäminen                     | Päivitetään henkilöstön koulutus-suunnitelmat hallintokunnittain | Henkilöstön koulutus-suunnitelmat                                     | Päivitetyt koulutus-suunnitelmat käytössä                                                                                                            | Koulutuksiin osallistuminen mahdollistettu.                                                                                                              |
| Jatkokoulutusmahdollisuuksien ja ammatillisen täydennyskoulutuksen tukeminen |                                                                  |                                                                       |                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                          |
| Etätyön kehittäminen                                                         | Laaditaan etätyö- ja hybridityön käytäntöjä                      | Etätyöohje otettu käyttöön. Työtyytyväisyys-                          | Etätyöohjeet laadittu ja                                                                                                                             | Etätyöohjeita ei ole laadittu.                                                                                                                           |

|                                                                     |                                                                                                                                                          |                                                                  |                                                                                                                               |                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                     | koskeva ohjeistus. Servitetaan mahdollisten työvälineiden tuomat esteet etätööhön. Jatketaan kunnan virallisten kokousten järjestämistä hybridi-muodossa | barometri                                                        | käytössä. Parantunut työtyytyväisyys. Sujuvat kokouskäytännöt                                                                 |                                                                                 |
| Henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittäminen ja johtaminen | Osallistuminen käynnissä oleviin työhyvinvoinnin kehittämishankkeisiin.<br><br>Servitetaan mahdollisuutta perustaa kuntaan hyvinvointipäällikön virka    | Työhyvinvointikyselyt<br>Hyvinvointipäällikön viran perustaminen | Työhyvinvointi paranee mm. sairauspoissaolot vähenevät, työtyytyväisyyden taso paranee<br><br>HR-osaaminen kunnassa vahvistuu | Työhyvinvointikyselyä ei toteutettu<br><br>Hyvinvointijohtajan virka perustettu |

| Henkilöstö            | TP2022     | TA2023     | TA2024     | TS2025     | TS2026     |
|-----------------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| Kunnanjohtaja         | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| Toimistosihtööri      | 1          | 1          | 1          | 1          | 1          |
| Viestintäasiantuntija |            | 0,6        | 0,5        | 0,5        | 0,5        |
| Kanslisti             | 1,5        | 2          | 2          | 2          | 2          |
| <b>Yhteensä</b>       | <b>3,5</b> | <b>4,6</b> | <b>4,5</b> | <b>4,5</b> | <b>4,5</b> |

## Elinvoimalautakunta

### Elinkeino- ja maaseututoimi

Toimielin Elinvoimalautakunta  
 Tulosalueen nimi Elinkeino- ja maaseututoimi  
 Tilivelvollinen Kehittämis- ja elinkeinopäällikkö

| Talous        | TP 2022  | TA 2023  | TA-<br>muutokset | Muutettu<br>TA 2023 | Toteutuma<br>2023 | Poikkeama |
|---------------|----------|----------|------------------|---------------------|-------------------|-----------|
| Toimintatulot | 666 669  | 490 667  | 199 190          | 689 857             | 520 904           | -168 953  |
| Toimintamenot | -987 620 | -904 308 | -247 107         | -1 151 415          | -994 525          | 156 890   |
| Netto         | -320 951 | -43 641  | -47 917          | -461 558            | -473 621          | -12 064   |

### Toiminnan kuvaus

Elinkeinotoimen pääasialliset tehtävät ovat elinkeinojen kehittäminen, yritysneuvontapalvelut, maaseutuviranomaistehtävät, yhteispalvelun asiakasneuvontapalvelut, matkailuneuvonnan ja aluemarkkinoinnin järjestäminen.

### Talousarviovuoden 2023 perustoiminta

Yhteispalvelun asiointipisteessä on asiainut 87 asiakasta valtion palveluihin liittyen ja lisäksi 8 asiakasta yritysneuvontaan liittyen sekä 14 asiakasta matkailuneuvontaan liittyen. Maaseutuhallinnossa on ollut petovahinkoja 367, joista maastotarkastettiin 15 vahinkoa. Tuetun maksullisen lomittaja-avun hakijoita alle viisi.

Yritysneuvonta on organisoitu osin omana toimintana ja osin alueellisten yrityspalveluiden kautta. Toiminnan kehittämiseksi on hankkeistettu uDigi -hanke, jonka tavoitteena on elinvoimapalveluiden kehittäminen vuosien 2022-2023 aikana, painottuen alueellisen yhteistyön kehittämiseen.

Matkailukoordinaation ja aluemarkkinoinnin osalta on panostettu näkyvyyteen Explore Utsjoki -kanavilla, mediassa ja lisäämällä tiedottamista. Elinvoiman hankehenkilöstöä osallistui Matkamessuille alkuvuodesta 2023, ja Outdoor messuille keväällä 2023. Aluemarkkinointiyhteistyötä on tehty Lapland Northin Destinationin (ent. Inari Saariselkä matkailu), House of Laplandin ja Visit Finlandin kanssa.

Matkailuneuvontaa on järjestetty Utsjoella kylätalo Giisassa ympärivuotisesti, Karigasniemellä Kylätalo Sáivussa kesäaikaan ja Nuorgamissa esitejakelulla sekä huolehtimalla EU:n pohjoisimman pisteen lähiympäristöstä.

Elinkeinotoimen virkahenkilöstössä elinvoimajohtaja Tanja Lepistö hoiti oman toimen ohella teknisen toimen hallintopäällikön ja toimialajohtajan sijaisuutta 16.1. asti, ja kunnanjohtajan viransijaisena ajalla 19.5. - 31.7.2023 ja avoimen viran hoitajana 1.8.2023 alkaen.

Syksyllä 2022 käynnistynyt kuntastrategian valmistelu jatkui alkuvuodesta 2023, ja valtuusto hyväksyi uuden kuntastrategian kesäkuussa 2023. Uusi strategia astuu voimaan vuoden 2024 alusta.



Toimintavuoden aikana painotettiin vahvasti äkilliseen rakennemuutokseen liittyviä tehtäviä, ja laadittiin uusi ÄRM-toimintasuunnitelma tuleville vuosille. Päivitetyssä ÄRM-toimintasuunnitelmassa huomioidaan tarve konkreettisesti edistää kunnan verokertymää toimilla, jotka tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä alueelle tai nykyisen yritystoiminnan laajentamista. Päivitetyt toimintasuunnitelman mukaisesti aloitettiin tulevien vuosien hankesalkun kokonaisuuden suunnittelu. ÄRM-toimintasuunnitelmaa esiteltiin myös laajalti mm. ELY:lle, MMM:lle, LUKE:lle, sekä Lapin liitolle. TEM:ltä haettiin ja saatiin loppuvuodesta 2023 tukipäätös uudelle koordinaatiohankkeelle ÄRM-työn jatkamiseen.

Alueellista yhteistyötä edistettiin osallistumalla mm. Kirkenes-konferenssiin, Lapin kunta- ja aluekehityspäiville, ja Lapin SYP-päiville. Oppia ja hyviä käytänteitä reittirakentamiseen ja outdoor-liiketoimintaan haettiin osallistumalla Lapin polku -hankkeen järjestämälle opintomatkalle Sveitsiin.

### **Talousarviovuoden 2023 projektitoiminta**

Elinvoimalautakunnan osalta on panostettu vahvasti hanketoiminnan kautta tapahtuvaan kehittämistoimintaan sekä omien projektien, yhteisprojektien että alueellisten projektien ohjausryhmätyöskentelyn kautta.

Hankehenkilöstöä on ollut vaihtelevasti 5-8 työntekijää vuoden aikana.

### **Vuoden 2023 aikana jatkettiin seuraavien kunnan omien hankkeiden toteuttamista**

UYritys – hanke käynnistyi 1.4.2022. UYritys - Utsjoen elinvoimaiset yritykset ja henkilöstö - hankkeen päätavoitteena on, että Utsjoen kunnan paikallisia yrittäjiä sekä yritysten henkilöstöä tuetaan heidän jatkuvassa osaamisen kehittämisessään niin, että heille kehittyy ketterä kyky sopeutua ja mukautua rakennemuutokseen ja kohdentaa toimintaa uuden toimintaympäristön tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti. Lisäksi alueen elinvoimaisuutta edistetään tukemalla myös uuden yritystoiminnan toimintaedellytyksiä osaamisen kehittämisen ja veto- ja pitovoiman näkökulmista.

Hankkeessa aloitti projektipäällikkö kevätkaudella 2022. Työpajatyypiset toimenpiteet aloitettiin kesäkaudella jatkuen syyskaudelle 2022. Hankkeessa aloittanut projektipäällikkö siirtyi muihin tehtäviin lokakuun lopussa. Hankkeessa aloitti uusi projektipäällikkö helmikuussa 2023. Hankkeen toimenpiteistä vastasi pääosin hankkeen viestintävastaava marraskuun ja tammikuun välisenä aikana. Hankkeen eri toimenpiteiden tuottaminen alkoi laajemmin uuden projektipäällikön rekrytoinnin jälkeen. Tämän vuoksi hankkeelle haettiin myös jatkoaika v.2023 loppuun saakka.

Hankkeen toimenpiteet toteutettiin pääosin v.2023 puolella jatkuen aina joulukuun alkuun saakka. Eri tilaisuuksia järjestettiin yhteensä hankkeen aikana 30 kpl:tta. Osa tilaisuuksista toteutettiin yhteistyössä muiden hankkeiden kanssa. Näitä olivat mm. yritysfoorumit, joita järjestettiin yhteensä 7 kpl:tta. Vastaavasti rekrytointityöpajoja 3 kpl:tta ja liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä työpajoja 10 kpl:tta. Hankkeen numeeriset yritysmääriin liittyvät tavoitteet, jotka on määritelty hakemusvaiheessa, saavutettiin lähes kokonaisuudessaan (tavoite 20 yritystä ja toteuma 19 yritystä). Hankeaikana ilmenneiden tarpeiden perusteella suunniteltiin myös monia eri jatkotoimenpiteitä, jotka voidaan tarvittaessa käynnistää v.2024 aikana. Osa toimenpiteistä edellyttävät julkista rahoitusta. Esimerkiksi koulutuskokonaisuus työnimikkeellä Teno Guide on yksi varteenotettava julkisella rahoituksella mahdollisesti käynnistettävä opastustoiminnan kehittämiseen liittyvä toimenpide. Myös kalastusmatkailu ja tähän liittyvän osaamisen kehittäminen nousivat varteenotettaviksi teemoiksi.

UKoordinaatio – Utsjoen rakennemuutoksen koordinointi -hanke jatkui vuonna 2023. Hanke päättyi 31.12.2023. Hankkeen keskeisenä tavoitteena oli viedä Utsjoen rakennemuutokseen liittyviä toimenpiteitä eteenpäin yhtenäisenä kokonaisuutena. Hankkeessa konseptoidussa ja toteutetussa Tulevaisuusfoorumissa kerättiin tietoa, jota hyödynnettiin kuntastrategian päivityksessä kunnan vision ja arvojen kirkastamiseen sekä strategisten painopisteiden valintaan, ja syksyllä 2023

päivitettyyn pitemmän tähtäimen ÄRM-suunnitelmaan. Hankkeessa edistettiin kansainvälistä yhteistyötä järjestämällä toukokuussa 2023 Crossborder Business LAB –tapahtuma yhteistyössä uYritys- ja uDigi-hankkeiden, sekä Norjan Finnmarkin yhteistyökumppaneiden kanssa. Tapahtuma järjestettiin Utsjoella, ja se oli suunnattu Utsjoen ja Finnmarkin alueen matkailuyrittäjille ja matkailun rajapinnassa toimiville organisaatioille. Tapahtuma keräsi noin viisikymmentä osallistujaa yli kolmestakymmenestä yrityksestä ja organisaatiosta. Vuoden 2024 tapahtuman suunnittelu aloitettiin marraskuussa 2023. Se järjestetään Norjan puolella ja järjestämisestä vastaa Öst-Finnmark Rådet.

Hankkeessa tuotettiin kunnalle uusi yleisesittelyvideo, jota voidaan käyttää apuna mm. rekrytoinneissa. Video valmistui loppuvuodesta 2023, ja se julkaistiin tammikuussa 2024. Elinkeinouudistus ei vielä näy kunnan taloudessa, joten lisäponnisteluja ÄRM-työssä tarvitaan. Todettakoon, että ÄRM-toimenpiteet ovat pitkäjänteistä työtä, eivätkä toimenpiteiden vaikutukset välttämättä näy heti. Koordinaatio-hankkeen työn myötä pitkän tähtäimen elinvoiman kokonaissuunnitelman laatiminen tuli mahdolliseksi. Elinvoiman kehityksen haasteena todettiin mm. yrittäjien yhteistyön puute. Utsjoen alueen yritykset ovat myös hyvin eri kehitysvaiheissa, jolloin hankkeissa on haasteellista järjestää yleistä, kaikille sopivaa toimintaa tai koulutusta. Yrittäjien kohtaamiset koetaan kuitenkin tärkeiksi, sillä niistä saa aina uusia ajatuksia ja ideoita. Kokonaiskuva matkailun vaikutuksista ja arvoketjuista Utsjoen alueella on monille yrittäjille ja muillekin toimijoille epäselvä. Tulevissa hankkeissa voisi tavoitella tuon kokonaiskuvan kirkastamista.

Työhyvinvointia saamelaisalueella -yhteishanke jatkui Utsjoen osalta maaliskuun loppuun 2023 saakka. Utsjoen osuus oli kehittää henkilöstöjohtamista ja henkilöstötyötä Utsjoen ja Enontekiön kunnissa toimintakyvyn ja työhyvinvoinnin näkökulmista. Hankkeessa toteutettiin työhyvinvointikyselyt, joista kunnat saivat lähtökohtia työhyvinvoinnin kehittämiseen. Kyselyjen pohjalta tuotettiin webinaarisarja sekä koulutusmateriaali esihenkilöille. Kuntien esihenkilöille pidettiin työpajoja, joiden pohjalta Utsjoen kunnassa alettiin rakentaa säännöllisesti kokoontuvien pääällikköpäivien mallia. Hankkeen päätoteuttaja Saamelaisalueen koulutuskeskus haki ja sai hankkeelle osaltaan lisää aikaa lokakuun 2023 loppuun asti. Perehdytysmateriaali saamelaiskulttuuriin valmistui loppuvuodesta 2023.

Turvallinen pyörämatkailu Tenojokilaaksossa -hankkeessa tehtiin Tenonlaakson pyöräreittiä ja Tenonlaakson luontomatkailun ja turvallisuuden kehittämistä tukevat turvallisuus- logistiikka ja opastusselvitykset sekä opastussuunnitelma. Selvitykset toteutti ostopalveluna Sweco Oy. Hanke päättyi 31.3.2023.

uDigi - Utsjoen digitaalinen elinvoima -hanke kuului Utsjoen äkillisen rakennemuutoksen hankekokonaisuuteen. Hankkeen kesto oli 1.2.2022-31.10.2023. Hankkeessa keskityttiin etsimään ratkaisua yrityspalvelujen tehostamiseksi. Hankkeessa toteutettiin selkeästi visualisoitu malli yrityspalvelutarjonnasta, sen palveluprosessista, digitalisoinnin muodoista ja mahdollisuuksista sekä palvelupoluista. Hankkeessa toteutettiin myös vihreän siirtymän tarvekartoitus Utsjoen yrityksissä. Tämä oli paikallisten yrittäjien kokemuksen mukaan hyödyllinen toimenpide, joka on poikunut investointihalukkuutta ja kehittämissuunnitelmia. uDigi-hanke oli mukana Crossborder business LAB -tapahtuman suunnittelussa ja toteuttamisessa. Hankkeen toimenpiteet ja selvitystyö toimenpiteiden taustalla vahvistivat näkemystä siitä, että verkoston kokoamista ja kehittämistä kohti "Lapin Uusyrityskeskusta" pitää jatkaa, sillä neutraali, moniomistuspohjainen toimija olisi pieniä kuntakohtaisia resursseja monipuolisesti ja kustannustehokkaasti tukeva ja täydentävä toimija.

Teno Outdoor - pyöräily- ja luontomatkailu Tenojokilaaksossa -hanke alkoi kesäkuussa 2022 ja oli vuoden 2023 alussa hyvässä vauhdissa. Vuoden alussa tehtiin yhteistyötä Klue Oy:n kanssa, joka toteutti hankkeelle ostopalveluna kohderyhmä-, asiakastarve- ja markkina-analyysit. Niiden tiimoilta pidettiin työpajat paikallisille yrittäjille tammikuussa ja huhtikuussa. Reitin nimi ja logo luotiin yhteistyössä Pyörämatkailukeskuksen ja paikallisten yrittäjien kanssa. Hankehenkilöstöä oli tammikuussa Matkamessuilla ja maaliskuun taitteessa Outdoor Expo -messuilla esittelemässä Tenonlaakson pyöräreittiä. Hankkeessa kilpailutettiin reittikartan teko sekä valokuvaukset. Ne toteutettiin kesällä 2023, reittikartta Studio Borgan ja valokuvaukset Kota Collectiven toimesta. Heinäkuussa 2023 hanke järjesti saksalaisen mediaryhmän vierailun alueella. Syksyllä hankkeessa

alettiin rakentaa kuvapankkia, jotta kaikki olemassa oleva kuvamateriaali saadaan mielekkäästi kunnan, sen yhteistyökumppaneiden ja hankkeeseen sitoutuneiden yrittäjien käyttöön. Myös nettisivut päivitettiin uudella kuvamateriaalilla ja käytiin kokonaisuudessaan läpi. Kluen materiaalista tehtiin käyttäjäystävällinen tiivistelmä. Syksyllä hankkeelle haettiin jatkoaikaa, sillä henkilöstömuutoksista johtuen budjettia riittää vielä kesäkuun 2024 loppuun.

### **Vuoden 2023 aikana käynnistettiin seuraavat hankkeet:**

Utsjoen lohikeskuksen esiselvityshanke käynnistyi maaliskuun 2023 lopussa. Hankkeessa työskentelee hankepäälikkö 80–100 % työajalla sekä osa-aikainen hankekoordinaattori. Hanke toteutetaan ajankohtana 15.3.2023 – 31.5.2024 ja rahoituksen hankkeelle myönsi Lapin liitto Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemisen hankkeena. Esiselvityshankkeessa kartoitetaan edellytyksiä perustaa Utsjoelle lohikeskus, jonka tarkoituksena olisi palvella sekä kalastusperinteen ylläpitämistä ja säilymistä että sen kehittymistä uusiksi elinkeinomahdollisuuksiksi. Hankkeen taustalla on vuoden 2021 kalastuskielto ja asiassa tehty kuntalaisaloite. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja sitouttaa sidosryhmät, joiden kanssa Lohikeskusta suunnitellaan täsmällisemmin. Hankkeessa määritetään alustavasti lohikeskuksen sisältöä ja toimintoja ja selvitetään tähän pohjautuva tilatarve. Lisäksi hankkeessa kartoitetaan vaihtoehtoisia malleja toiminnan organisoimiseksi sekä sijoittumisen ja rakentamisen edellytyksiä. Hankkeen lopputuloksena on lohikeskuksen tarveselvitys.

Utsjoen matkailun Master Plan –hanke käynnistyi syyskuussa 2023. Hanke toteutetaan ostopalveluna, ja toteuttajaksi valittiin julkisen kilpailutuksen kautta Kiila Consulting Oy. Hankkeen hallintoa hoitaa Utsjoen kunnasta projektipäälikkö 20 % työaikaosuudella. Hankkeen tavoitteena on luoda kokonaisvaltainen, hahmotettava suunnitelma Utsjoen matkailun kehittämiseksi. Hankkeessa mm. määritetään tahtotila, päätökset sekä jatkotoimenpiteet matkailun hallittuun, suunnitelmalliseen, ja tietoon perustuvaan kehittämiseen. Hankkeessa kirkastetaan Utsjoen matkailun brändi ja aloitetaan sen mukaista tuotekehitystä. Näin luoda pohjaa alueen ja yritysten tehokkaammalle markkinoinnille ja myynnille, ja sitä kautta kannattavammalle liiketoiminnalle. Hanke jatkuu elokuuhun 2024 asti.

Lisäksi haettiin investointihanketta kolmen lähireitin rakentamiseen Nuorgamiin ja Utsjoen kirkonkylän läheisyyteen, sekä hanketta kalastusmatkailun kehittämiseen. Nämä hankkeet eivät sellaisenaan saaneet myönteistä rahoituspäätöstä vuoden 2023 aikana, mutta lähireittihankkeelle etsitään toista rahoittajaa, ja kalastushanke jätetään uudelleen hakuun muokatulla hankesuunnitelmalla alkuvuodesta 2024.

### **Vuoden 2023 aikana osallistuttiin seuraaviin muiden hallinnoimiin hankkeisiin ja toimintaan:**

- Koordinoiden rakennemuutokseen ja kohtaantoon
- Pohjoisen johtamisen foorumi
- Leader Pohjoisin Lappi
- House of Lapland: matkailu, osaajamarkkinointi, Bisnes-markkinointi
- Tekijöiden Lappi, Lapin liitto
- Perheystävällinen hybridityön Lappi, Lapin yliopisto
- Plaky, Glow -hanke
- Lapin polku -hanke
- Likiruoka -hanke
- KeLiPa (Kestävän liikkumisen palveluiden ekosysteemi - Kohti resurssiviisaita liikkumisen palveluita),
- EIP -Elinvoimaa ja älykästä toimintaa Itä- ja Pohjois-Lappiin, PLSKY

### Kunta on alueena kilpailukykyinen ja elinvoimainen

| Painopistealueet                                                                                            | Toimenpiteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Mittari / arviointikriteeri                          | Tavoitetaso                                                                                                 | Tilanne 31.12.2023                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Luontoon ja kulttuuritoimintaan pohjautuvan matkailuelinkeino-toiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen | Matkailuun liittyvien palveluiden kehittäminen: aluemarkkinointi-yhteistyö IS:n kanssa sekä matkailuneuvonta                                                                                                                                                                                                                                                             | Sometilasto<br><br>Majoitustilastojen seurantatiedot | Luontoon ja kulttuuritoimintaan pohjautuvan matkailuelinkeino-toiminnan kehittäminen ja kansainvälistäminen | TENO outdoor -hankkeen toimenpiteet tukevat luontomatkailun kehittämistä.                                                                                                                                                                                                                                 |
| Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen                                                                      | ExploreUtsjoki Lapland imagon vahvistaminen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Hankkeiden toteuttaminen                             | Omaleimaisen kuntaimagon vahvistaminen                                                                      | uYritys on edistänyt kalastusmatkailun kehittämistä työpajojen kautta. Lisäksi on jätetty rahoitushakuun kalastusmatkailun kehittämiseen liittyvä hanke.                                                                                                                                                  |
| Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjokimallin edistämistä       | Panostetaan some-markkinointiin, mutta kotimaan asiakaskunnan osalta myös myyntitilaisuuksiin<br><br>Osallistutaan messuille ja workshoppeihin.<br><br>Matkailuhankkeiden toteuttaminen: TENO Outdoor<br><br>Kalastuksen ja saamelaiskulttuuri edistävien toimenpiteiden edistäminen<br><br>Lisätään yhteistyötä norjalaisten edustajien kanssa<br><br>Lisätään kunnasta | Julkaisujen määrä kunnan somekanavissa               | Parannetaan rajakaupan, viennin ja rajatyön edellytyksiä – edunvalvontaa ja Utsjokimallin edistämistä       | Järjestetty yhteistyössä norjan yhteistyökumppaneiden kanssa Crossborder business LAB toukokuussa 2023<br><br>Osallistuttu matkamessuille ja Outdoor messuille<br><br>uDigi-hankkeessa toteutettu matkailuinvestorien tarvekartoitus.<br><br>Explore Utsjoella 76 Instagram postausta vuoden 2023 aikana. |

|                                                                                           |                                                                                                                                    |                                                                        |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                           | <p>(alue &amp; organisaatio) tuotettua someviestintää</p> <p>Selvitetään Utsjoen palveluiden kysyntää norjalaisten keskuudessa</p> | <p>Selvitys norjalaisten kiinnostuksesta Utsjoen palvelutarjontaan</p> |                                                                                                                   | <p>Seuraajia n. 7500</p> <p>Lohikeskuksen esiselvityshanke käynnistetty, tukee jokisaamelaisen kulttuurin elinvoimaa.</p> <p>Syyskuussa 2023 alkanut Utsjoen matkailun Master Plan -hanke, jossa laaditaan matkailun kehittämisen kokonaisvaltainen suunnitelma Utsjoen alueelle ja kirkastetaan Utsjoen matkailubrändi</p> |
| Yritysten toiminta-edellytysten vahvistaminen Tiedottamiseen ja verkostoihin panostaminen | <p>uDigi -hankkeen toteuttaminen, elinvoima-palveluiden kehittäminen, verkostojen vahvistaminen</p>                                | <p>Hankkeen toteutus</p>                                               | <p>Toteutuu hankkeen tavoitteiden mukaisesti</p>                                                                  | <p>Hankkeiden toimenpiteillä on tuettu yritysten toimintaedellytyksiä muuttuvassa liiketoimintaympäristössä (mm. TE-live, rekrykoulutukset)</p>                                                                                                                                                                             |
| Matkailuneuvonta-toimintaan panostaminen                                                  | <p>UYritys-hankkeen toteuttaminen</p> <p>Ukoordinaatio-hankkeen toteuttaminen</p> <p>Yritysfoorumin järjestäminen</p>              | <p>Yrityspalveluiden toteutuminen, asiakasmäärät</p>                   | <p>n.5 yritysfoorumia avoinna kaikille utsjokisille yrityksille</p> <p>1 kohde- tai reittihanke toteutuksessa</p> | <p>Hankkeiden toimesta toteutettu 7 yritysfoorumia</p> <p>uDigi-hankkeen toimesta toteutettu benchmark-kierros Pello - Posio – Pelkosenniemi</p> <p>Osallistuttu mm. Kirkenes Konferenssiin, Kunta- ja aluekehityspäiville, Lapin SYP-päiville, LND jäsentilaisuuksiin, ja Lapin polku -hankkeen</p>                        |

|                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                         |                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                   | Elinvoimatalon kehittämis-<br>mahdollisuuksia kehitetään                                                                                                                           |                                                                                                                         |                                     | järjestämälle opintomatkal-<br>le Sveitsiin.<br><br>Lähireittihanke jätetty<br>rahoitushakuun Lapin liiton JTF-<br>rahastoon.                                                                                                                                                                                                   |
| Parannetaan rajakaupan,<br>viennin ja rajatyön edellytyksiä                                                       | SEG yhteistyön laajentaminen<br>yritystoimintaan<br><br>uDigi -hankkeen tavoite yhteistyön<br>avaamisesta toteutettu                                                               | Tehty suunnitelma<br><br>uDigi -hankkeessa järjestetty<br>yhteistyöseminaari yritysneuvonta-<br>yhteistyön näkökulmasta | Yhteishanke tms.                    | Crossborder business LAB -<br>tapahtumassa Rajaneuvonnan<br>esitys paikallisille yrityksille<br><br>Lisätty kunnan henkilöstön<br>osaamista osallistumalla<br>Inarin kunnan järjestämään<br>Norjan ja Ruotsin tulli- ja ALV-<br>käytännöt koulutukseen,<br>mainostettu koulutusta myös<br>alueen yrittäjille.                   |
| Edistetään monikielisyyteen-<br>ja kulttuurisuuteen pohjautuvien<br>työpaikkojen ja yritystoiminnan<br>syntymistä | Kieli- ja kulttuurihankkeiden<br>tukeminen työllisyyden ja<br>yritystoiminnan syntymisen<br>näkökulmista<br><br>Käännös- ja tulkkauksosuu-<br>s-kunnan käynnistymisen<br>tukeminen | Yhteistyö sivistyksen<br>toimialalla olevan kielikeskuksen<br>kanssa                                                    | Toteutuu suunnitelman<br>mukaisesti | Työhyvinvointia saamelaisalueella<br>-hankkeen tuottama<br>perehdytysmateriaali saamen<br>kulttuuriin ja kieliin.<br>Utsjoen kunta osatoteuttajana<br>hankkeessa.<br><br>Lohikeskuksen esiselvityshankkeen<br>suunnitelmissa on järjestää<br>sidosryhmä-keskusteluja, jotka<br>luovat pohjaa ja edistävät<br>painopistealueiden |

|                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                    |                                              | toteutumista                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Haetaan aktiivisesti uusia ja innovatiivisia kestävän kehityksen mukaisia ja pohjoiseen soveltuvia liiketoimintamahdollisuuksia | <p>Tenon pyöräreittihankkeen toteuttaminen</p> <p>U-koordinaatiohankkeen toteuttaminen</p> <p>Kalastuselinkeino uusien mahdollisuuksien edistäminen (hanke, muu toiminta)</p> <p>Elinkeinojen sopeutuminen ilmastonmuutoksesta-hankkeen hakeminen ja toteuttaminen</p> <p>Rajat ylittävää yhteistyötä norjalaisten kanssa</p> | <p>Hanke käynnissä</p> <p>Uusi kv-hanke haussa</p> | Yritysten tekemät konkreettiset toimenpiteet | <p>TENO outdoor -hankkeessa on edistetty pyöräilyreittien kehittämistä</p> <p>uKoordinaatiohanke toteutettu suunnitelman mukaisesti</p> <p>Kansainvälisen kalastusmatkailun kehittämiseen on jätetty rahoitushakemus</p> <p>Lohikeskuksen esiselvityshankkeen suunnitelmassa on järjestää sidosryhmäkeskusteluja, jotka luovat pohjaa ja edistävät painopistealueiden toteutumista</p> <p>Utsjoen ja Finnmarkin yrittäjiä ja organisaatioiden edustajia osallistui Crossborder business LAB -tapahtumaan toukokuussa 2023</p> |

### Asukkaat saavat laadukkaat palvelut saamen ja suomen kielillä

| Painopistealueet                                                         | Toimenpiteet                                                                                  | Mittari / arviointikriteeri          | Tavoitetaso               | Tilanne 31.12.2023                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| Lisätään sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia ottamalla käyttöön | uDigi -hankkeen yritysten "yhden ruudun" palvelukokonaisuus suunniteltu ja pilotoitu (päättyy | Hanke-suunnitelman mukainen toiminta | Hankesuunnitelma toteutuu | uDigi-hankkeessa on tehty suunnitelma digitaalisesta palvelumallista, jossa myös |

|                                                                               |                                                                                                                                           |                                               |                                                                                                          |                                                                                           |
|-------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| uusia palvelumuotoja                                                          | 30.6.2023)                                                                                                                                |                                               |                                                                                                          | pilotoitiin CMR-järjestelmää. Selvitys Lapin alueen yritysneuvonta-palveluista tehty.     |
| Kylien, yritysten ja potentiaalisten hankehakijoiden (yhdistysten) kuuleminen | Kunnan kyläkeroksiin osallistuminen yhteistyössä hallintokuntien kanssa<br><br>Yritysiltojen järjestäminen yhdessä teknisen toimen kanssa | Kyläkerrokset / v.<br><br>Yritysiltojen määrä | 1 kierros / vuosi<br><br>2 yritysilttaa / vuosi (yr-järjestön syys- ja kevätkokoukseen kunnan tervehdys) | 1 kyläkerros<br><br>Elinvoimajohtaja käynyt vierailulla yrittäjäyhdistyksen tilaisuudessa |

#### Kunta on vetovoimainen ja haluttu työnantaja

| Painopistealueet                                                               | Toimenpiteet                                                                                                                                                                                                        | Mittari / arviointikriteeri          | Tavoitetaso                | Arviointi 31.12.2023                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tuetaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä koulutus-suunnitelman mukaisesti | Työhyvinvoinnin kehittämis-kokonaisuudesta vastaaminen.                                                                                                                                                             | Hanke-suunnitelman mukainen toiminta | Hanke-suunnitelma toteutuu | Työhyvinvointia saamelaisalueella - hankkeessa:                                                                                                                                             |
| Tuetaan työhyvinvointia ja työssä jaksamista                                   | Saamelaisalueen työhyvinvointi-hankkeen Utsjoen osaprojektin toteuttamisesta vastaaminen: työhyvinvointi-johtaminen, vuorovaikutus- taidot, perehdyttämisen ja rekrytoinnin kehittäminen<br><br>Muiden toteuttamien |                                      |                            | Utsjoella työpajoja esihenkilöille, joissa alettiin kehittää päällikköpäivien mallia<br><br>Lapin yliopiston kanssa yhteistyössä videot työhyvinvoinnista<br><br>Mahdollisuutta esihenkilön |



|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                           |  |  |                                                                                                                                                      |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | työhyvinvointi-hankkeiden koordinoiminen Utsjoen kunnan osalta: etätöön ja hybridityön kehittäminen, työntekijöiden ja luottamusmiesten työhyvinvointi.<br>- Kannustetaan elinkeinotoimen henkilöstöä vahvistamaan omaa ammattitaitoaan koulutusten kautta. Kehitetään työskentelymallia. |  |  | antamaan henkilökohtaiseen työnohjaukseen tarjottu<br><br>Hankekäsikirjan laatiminen aloitettu<br><br>Tiimipalavereita on järjestetty säännöllisesti |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Henkilöstö                | TP2022     | TA2023   | TA2024     | TS2025      | TS2026     |
|---------------------------|------------|----------|------------|-------------|------------|
| Elinvoimajohtaja          | 1          | 1        | 1          | 1           | 1          |
| Asiakaspalveluneuvoja     | 1          | 1        | 1          | 1           | 1          |
| Hankekoordinaattori       |            | 1        | 1,2        | 2           | 1          |
| Matkailuvastaava          |            |          | 1          | 0,5         | 0,5        |
| Monikielisyysasiantuntija |            |          | 1          | 0,1         |            |
| Tiedottaja                |            |          | 0,7        |             |            |
| Harrastusohjaaja          |            |          | 0,5        |             |            |
| Projektipäällikkö         |            | 2        | 1,13       | 6           | 3          |
| Hankesihteeri             | 0,6        |          |            |             |            |
| Projektityöntekijä        | 2          |          |            | 1           |            |
| <b>Yhteensä</b>           | <b>4,6</b> | <b>5</b> | <b>7,5</b> | <b>11,6</b> | <b>6,5</b> |

## Sivistyslautakunta

### Sivistystoimen hallinto

|                         |                                |
|-------------------------|--------------------------------|
| <b>Toimielin</b>        | <b>Sivistyslautakunta</b>      |
| <b>Tulosalueen nimi</b> | <b>Sivistystoimen hallinto</b> |
| <b>Tilivelvollinen</b>  | <b>Sivistysjohtaja-rehtori</b> |

| Talous        | TP 2022         | TA 2023         | TA-muutokset   | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023  | Poikkeama |
|---------------|-----------------|-----------------|----------------|------------------|-----------------|-----------|
| Toimintatulot | 1476            | 450             | 0              | 450              | 1920            | 1 470     |
| Toimintamenot | -138 504        | -158 432        | -11 055        | -169 487         | -169 340        | 147       |
| Netto         | <b>-137 028</b> | <b>-157 982</b> | <b>-11 055</b> | <b>-169 037</b>  | <b>-167 420</b> | 1 617     |

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuonna 2023 yhteensä 10 kertaa. Kokouksissa on käsitelty yhteensä 142 asiaa.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia asioita: edellisen vuoden toiminta- ja talouskertomukset, talouden seuranta, viran- ja toimenhaltijoiden valintaan liittyviä asioita, oppilaiden koulunkäyntiin ja kuljetuksiin liittyviä asioita, varhaiskasvatuksen, kirjaston sekä vapaa-aikaan liittyviä asioita ja seuraavan lukuvuoden toimintasuunnitelmat ja talousarvioesitykset.

Sivistystoimistossa on toiminut kolme työntekijää, hyvinvointijohtaja, sivistystoimen kanslisti sekä varhaiskasvatuksen kanslisti.

Hyvinvointijohtajan virka on uusi Utsjoen kunnassa. Utsjoen kunnanvaltuusto päätti sivistystoimen organisaatiouudistuksesta 6.5.2021. Päätöksen mukaan sivistysjohtaja-rehtorin virasta irrotetaan Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen rehtorin tehtävät ja sivistystoimeen perustetaan uusi rehtorin virka, jonka vastuulla on Karigasniemen ja Nuorgamin koulujen sekä kansalaisopiston rehtorin tehtävät. Tämän organisaatiomuutoksen ohessa Utsjoen kuntaan perustettiin hyvinvointijohtajan virka 6.3.2023 valtuuston päätöksellä. Hyvinvointijohtajan tehtävänä on johtaa kunnan sivistystoimea sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Hyvinvointijohtajan tehtävä on myös henkilöstön ja työhyvinvoinnin kehittäminen kunnanjohtajan työparina. Hyvinvointijohtaja toimii sivistystoimialan hallintopäällikkönä, sivistyslautakunnan esittelijänä ja hän on kunnan johtoryhmän jäsen.

Utsjoen sivistystoimialaan kuuluvat opetustoimi, varhaiskasvatus ja vapaa-aikatoimi (kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö sekä kansalaisopisto). Lisäksi toimiala vastaa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöstä. Sivistysjohtajan vastuualueeseen kuulu kirjasto-, nuoriso- ja kulttuuritoimi sekä varhaiskasvatus- ja opetustoimi.

### Sivistyspalvelut – yhteiset

| Painopistealueet | Toimenpiteet | Mittari / arviointikriteeri | Tavoitetaso | Arvionti 31.12.2023 |
|------------------|--------------|-----------------------------|-------------|---------------------|
|------------------|--------------|-----------------------------|-------------|---------------------|

|                                                                                   |                                                                                                                                          |                                                                                                    |                                                                                                                                                                           |                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| Sisäinen yhteistyö ja henkilöstön pysyvyys                                        | Tehtävänjaon, vastuiden ja toimenkuvien selkeyttäminen.<br><br>Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja tarvittaessa koulutus tehtäviin. | Suunnitelma tehty ja otettu käyttöön.<br><br>Jokaisella uudella työntekijällä vastuu-perehdyttäjä. | Toimenkuvien selkeyttäminen sujuvoittaa työntekoa ja parantaa työssä jaksamista.<br><br>Vastuullinen perehdyttäminen ja alkukoulutus vähentävät henkilöstön vaihtuvuutta. | Tehtäväjaon selkeyttäminen aloitettu. Organisaatio-uudistus toteutuu 2023. |
| Palvelujen laadun ja yhdenvertaisuuden varmistaminen henkilöstökoulutusten avulla | Säännöllinen ohjelmisto- ja muu kohdennettu koulutus.                                                                                    | Koulutusten toteutuminen.                                                                          | Työ sujuvoituu. Tehtävät voidaan hoitaa laadukkaammin ja nopeammin.                                                                                                       | Koulutuksiin on osallistuttu.                                              |

## Varhaiskasvatus

**Toimielin** Sivistyslautakunta  
**Tulosalueen nimi** Varhaiskasvatus  
**Tilivelvollinen** Varhaiskasvatusjohtaja

| Talous        | TP 2022  | TA 2023  | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|----------|----------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 375 400  | 336 859  |              | 336 859          | 307 566        | -29 293   |
| Toimintamenot | -766 008 | -849 464 |              | -849 464         | -705 422       | 144 043   |
| Netto         | -390 608 | -512 605 |              | -512 605         | -397 856       | 114 749   |

Utsjoen kunnan varhaiskasvatuksen toiminta-ajatuksena on luoda lapselle turvallinen ja aktivoiva oppimisympäristö, jossa lasten ajatuksia kunnioitetaan ja kuunnellaan. Varhaiskasvatusta toteutetaan kunnan oman sekä valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon vuoden kierto, paikalliset elinkeinot ja sijainti. Saamen kieli ja kulttuuri ovat vahvassa roolissa toiminnassa ja sen kaikissa arjen tilanteissa. Varhaiskasvatukset arvot ovat toisten kunnioittaminen, hyvät käytöstavat, yhdenvertaisuus, luonto ja suvaitsevaisuus.

Varhaiskasvatuksen sähköinen ohjausjärjestelmä Juulia on käytössä kaikissa osastoissa suomen ja saamen kielellä. Ohjelma mahdollistaa vanhempia ilmoittamaan lasten hoitopäiviä, lomien ja poissaoloja. Lisäksi se sisältää lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esitietolomakkeen esikouluun siirryttäessä.

Utsjoen kunnassa päiväkodit ja kielipesät toimivat joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa.

Väliaikaista hoitoa tarjottiin kuntalaisten lisäksi ulkopaiikkakuntalaisille.

Lapsia oli keskimäärin kirjoilla vuoden aikana Utsjoen päiväkodissa saamenkielisessä osastossa 7, suomenkielisessä osastossa ja kielipesässä 10, Karigasniemen päiväkodissa ja kielipesässä 16 ja Nuorgamin päiväkodissa ja kielipesässä 8. Päiväkodit ja kielipesät toimivat osittain samoissa tiloissa ja pihossa.

Suomessa aloitettiin elokuussa 2021 kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu, johon Utsjoen kunta valikoitui mukaan. Loppuraportti kokeilusta tehtiin keväällä 2023.

Kotihoidontukea käytettiin 22 936 euroa ennakoidun 40 000 euron sijaan.

Utsjoen päiväkodin saamenkielisellä osastolla työskenteli yksi vakituinen varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan virkaan ei saatu kelpoista henkilöä. Tehtävää on hoitanut varhaiskasvatusjohtaja. Päiväkotiosasto oli avoinna arkisin koko vuoden klo 8–17, joulun aikaan Utsjoen päiväkodin saamenkielinen oli kiinni viikon.

Utsjoen päiväkodin suomenkielisellä osastolla toimi tammikuusta heinäkuun loppuun varhaiskasvatuksen opettaja ja vakituisesti yksi lastenhoitaja sekä tarvittaessa määräaikaaisesti lastenhoitaja. Päiväkotiosasto oli avoinna tavallisesti arkisin klo 7-17:00, myös läpi kesän. Vuorohoitoa järjestettiin tarpeen mukaan. Utsjoen kielipesä toimi suomenkielisen päiväkodin yhteydessä ja toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja.

Nuorgamin päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja varhaiskasvatuksen opettaja. Nuorgamin kielipesä toimii Nuorgamin päiväkodin yhteydessä. Alkuvuoden toiminnasta vastasi yksi pohjoissaamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja syksystä lähtien pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Ruoka kuljetettiin Utsjoen avopalvelukeittiöstä, koulujen loma-aikoina ruoka valmistettiin päiväkodissa itse. Päiväkoti oli avoinna tavallisesti arkisin klo 8:00-18:00. Päiväkoti oli auki koko kesän ja joulun aikaan suljettuna viikon.

Karigasniemen saamenkielisessä päiväkodissa työskentelivät keväällä vakituisena saamenkielinen varhaiskasvatuksen opettaja ja perhepäivähoitaja. Varhaiskasvatuksen opettajan paikkaa ei saatu täytettyä ja loppuvuoden päiväkodissa työskenteli lastenhoitaja ja perhepäivähoitaja. Kielipesän toiminnasta vastasi pohjoissaamenkielinen lastenhoitaja. Päiväkoti on ollut auki arkisin klo 08:00-17:00. Päiväkoti oli kiinni kesällä kuusi viikkoa ja joulutammikuun vaihteessa kaksi viikkoa.

Laadullisena tavoitteena on edelleen saada virkoihin ja toimiin pysyvää koulutettua henkilöstöä.

#### Toteutuneet hoitopäivät varhaiskasvatuksessa:

| Vuosi | Utsjoki, suomi | Utsjoki, saame | Karigasniemi | Nuorgam | Myydyt päivät | Yhteensä |
|-------|----------------|----------------|--------------|---------|---------------|----------|
| 2018  | 1489           | 2130           | 1692         | 1381    | 293           | 6692     |
| 2019  | 1308           | 1799           | 1813         | 2204    | 174           | 7124     |
| 2020  | 999            | 1362           | 1407         | 1870    | 95            | 5638     |
| 2021  | 1170           | 1540           | 1485         | 1174    | 31            | 5369     |
| 2022  | 970            | 1703           | 1406         | 1154    | 164           | 5397     |
| 2023  | 799            | 1353           | 1475         | 862     | 269           | 4489     |

| Vuosi | Utsjoki kielipesä | Karigasniemi kielipesä | Nuorgam kielipesä | Yhteensä |
|-------|-------------------|------------------------|-------------------|----------|
| 2018  | 849               | 418                    | 756               | 2023     |

|      |     |      |      |      |
|------|-----|------|------|------|
| 2019 | 530 | 476  | 899  | 1905 |
| 2020 | 380 | 421  | 1146 | 1947 |
| 2021 | 864 | 766  | 1107 | 2737 |
| 2022 | 764 | 1388 | 892  | 3044 |
| 2023 | 506 | 1065 | 563  | 2134 |

### Sivistyspalvelut: varhaiskasvatus

| Painopistealueet                                      | Toimenpiteet                                                                                                  | Mittari /<br>arviointikriteeri                                                 | Tavoitetaso                                                                                                         | Arvionti<br>31.12.2023                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Henkilöstön hyvä ammattitaito ja työhyvintointi       | Kohdennettu täydennyskoulutus, osaamisen ylläpitäminen, työnohjaus tarvittaessa, virkistyspäivät.             | Koulutuksiin osallistumisen määrä, raportointien toteutuminen ja toimenpiteet. | Kelpoiset hyvinvoivat työntekijät, hyvien käytänteiden tuominen työyhteisöön ja niiden vakiintuminen.               | Koulutuksiin on osallistuttu.                                                                                               |
| Pedagogiikan johtamisen kehittäminen                  | Johdon ja henkilöstön ammatillinen täydennyskoulutus                                                          | Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.                         | Jokaisessa ryhmässä vakaopettaja. Tiimin sisäisen yhteistyön toimivuus.                                             | Jokaisessa ryhmässä ei vielä vakaopettajaa.                                                                                 |
| Vakan kolmiportaisen tuen mallin kehittäminen jatkuu. | Tuetaan henkilöstön osaamista täydennyskoulutuksin, säännölliset varhaiskasvatuksen erityisopettajan käynnit. | Kehittämiskohteiden tunnistaminen ja kehittämistoimet.                         | Riittävän aikaisen ja oikein kohdennetun tuen varmistaminen.<br><br>Paikallinen kolmiportaisen tuen malli käytössä. | Kolmiportainen malli otettu käyttöön. Kehittely jatkuu.<br><br>Ei varhaiskasvatuksen erityisopettajaa käyntiä syksyllä 2023 |

### Varhaiskasvatuksen hankkeet

#### Varhaiskasvatuksen kielipesätoiminta

Utsjoen kunnassa kielipesät toimivat, joka kylässä; Utsjoella, Karigasniemellä sekä Nuorgamissa. Kielipesätoimintaa rahoitti saamelaiskäräjät hyväksytyistä toimintamenoista 70 % ja kunta 30 %.

## Perusopetus

Toimielin                      Sivistyslautakunta  
Tulosalueen nimi      Perusopetus  
Tilivelvollinen        Rehtori, hyvinvointijohtaja

| Talous        | TP 2022    | TA 2023    | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|------------|------------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 1 088 774  | 950 400    | 143 650      | 1 094 050        | 1 295 135      | 201 085   |
| Toimintamenot | -3 071 948 | -2 999 402 | -141 549     | -3 140 951       | -3 307 650     | -166 699  |
| Netto         | -1 983 174 | 2 049 002  | 2 101        | -2 046 901       | -2 012 515     | 34 386    |

### Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärät

| Koulu                    | 2022-2023 | 2023-2024 |
|--------------------------|-----------|-----------|
| Utsjokisuun koulu        | 51        | 45        |
| Karigasniemen koulu      | 42        | 35        |
| Nuorgamin koulu          | 12        | 18        |
| Esi- ja perusopetus yht. | 105       | 98        |

### Oppilaskohtaiset kustannukset kouluittain

|              |        | TP 2022 | TA 2023 |
|--------------|--------|---------|---------|
| Utsjokisuu   | brutto | 25 861  | 29 964  |
|              | netto  | 19 044  | 20 298  |
| Karigasniemi | brutto | 25 310  | 27 971  |
|              | netto  | 14 966  | 16 443  |
| Nuorgam      | brutto | 29 007  | 32 944  |
|              | netto  | 25 118  | 28 834  |

Utsjoen kunnan kotikuntakorvauksen perusosa oli 7 436,67 oppilasta kohden.

Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen palkkauskustannuksiin opetuksen järjestäjä saa 100 %:n valtionavun syntyneiden kustannusten mukaan (keskimäärin vähintään 3 oppilaan opetusryhmävaatimus). Yksikköhintana on keskimääräinen tuntihinta. Vuoden 2023 valtionapu oli 831 802 €. Vuodelle 2024 valtionapua on arvioitu saatavan 752 122 €.

### Utsjokisuun koulun toimintakertomus

Tuntikehys:

Kevät 2023:

Suomenkielinen opetus: 133h

Saamenkielinen opetus: 137h

Erityisopetus: 24 h

Oman äidinkielen opetus 2 vh

Syksy 2023:

Suomenkielinen opetus: 133 h

Saamenkielinen opetus: 137 h

Erityisopetus: 48 h

Utsjokisuun koulussa toimi saamenkielinen esiopetusryhmä, alakoulun saamen- ja suomenkieliset luokat sekä yläkoulun saamen- ja suomenkieliset luokat. Oppilasmäärä kevätlukukauden alussa 2023 oli 51 oppilasta ja syyslukukauden 2023 lopussa 45 oppilasta. Syyslukukaudella koulussa on toiminut pienryhmä, jossa on erityisluokanopettaja.

Opetushenkilöstöä kouluilla oli 22. Syksyllä 2023 aloitti määräaikainen erityisluokanopettaja. Kolme kouluavustajaa oli käytössä kevätlukukaudella 2023. Kaksi koulunkäynnin ohjaajaa ja yksi osa-aikainen henkilökohtainen avustaja oli käytössä syyslukukauden 2023 aikana. Koululla oli koulukuraattori, joka toimi myös Karigasniemen ja Nuorgamin kouluilla kahtena päivänä viikossa sekä yksi laaja-alainen erityisopettaja, joka vastasi myös lukion ja Nuorgamin koulun erityisopetuksesta.

Utsjokisuun koulun rehtorin tehtäviä hoiti kevätlukukauden 2023 määräaikainen Utsjokisuun koulun ja Utsjoen saamelaislukion rehtori Laura Arola. Utsjokisuun koulun hallinnollisena rehtorina toimii 1.9.2023-31.7.2024 määräaikainen varhaiskasvatusjohtaja Siw Westerback ja Laura Arolla on apulaisjohtajan tehtäviä opettajanviran ohella. Koulussa aloitti elokuussa 2023 4 uutta opettajaa.

Koulutyöskentely on sujunut työsuunnitelman mukaan. Opettajia ja henkilöstöä on koulutettu syyslukukaudella muun muassa Wilman käytössä ja vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa. Koulu on tehnyt retkiä luontoon ja lähialueiden tapahtumiin, ja koulussa on ollut runsaasti tapahtumia ja vierailuja sekä liikunnan, hyvinvoinnin että kulttuurin saralla.

Rehtori/apulaisjohtaja Laura Arola on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2023.

### **Karigasniemen koulun toimintakertomus 2023**

Tuntikehys:

kevät 2023

suomenkielinen opetus 108 h

saamenkielinen opetus 140 h

erityisopetus 9 h

syksy 2023

suomenkielinen opetus 126h

saamenkielinen opetus 140 h

erityisopetus 16 h

Oppilasmäärä oli kevätlukukaudella 42 ja syyslukukauden alussa 35. Opetushenkilöstöä 12 opettajaa ja koulunkäynninohjaaja, joka toimi myös iltapäiväkerhonohjaajana. Kuraattori kävi koululla tiistaisin sekä tarvittaessa joka toinen perjantai.

Sivistyslautakunta nimesi Karigasniemen apulaisrehtori Pirjo Länsmanin hänen suostumuksellaan Karigasniemen koulun rehtoriksi 31.7.2023 asti sivistystoimen organisaatiomuutoksen takia. Karigasniemen koulun rehtoriksi valittiin Laura Niittyvuopio-Valle 1.8.2023 alkaen. Koulun kanslistina aloitti Laura Heikurainen.

Karigasniemen koululaiset kävivät Skábmagovat - Kaamoskuviissa tammikuun lopulla.

Kahdeksannen luokan oppilaat kävivät Helsingissä taidetestaajat retkellä. Esikoululaiset olivat tutustumassa riekon perinnepyyntiin. Kevätalvella perinteinen ulkoilu- ja pilkkimispäivä vietettiin Pasijärvellä.

Koululaiset osallistuivat Saamelaisnuorten taidetapahtumaan Inarissa 25.-26.4.2023 seitsemällä eri esityksellä ja oppilaat pärjäsivät erittäin hyvin; 1.-2. luokan oppilaat voittivat oman ikäluokkansa laululla Litna giella. 0.-2. luokan oppilaat taas puolestaan joikasivat toiselle sijalle. 1.-2. luokan tytöt saivat kunniaininnon omalla tanssiesityksellään. 6.-9. luokan musiikkijoukkue voitti 3. palkinnon omassa ikäluokassaan. 1.-2. luokat saivat kunniaininnon käsityökilpailusta.

Koulun kevätjuhlaa vietettiin lauantaina 3.6.2023. Oppilaiden mausteilla ja luonnonyrteillä värjäämistä langoista ja kankaista valmistui tilkkutyyny, joka lahjoitettiin rehtorin toimessa lopettaneelle Pirjo Länsman-Kiimalaiselle.

Syksyn ensimmäisellä kouluviikolla koululaiset kävivät Inarissa Ijahis idja tapahtumassa.

Syksyn aikana oli useita erilaisia teemapäiviä; kodin ja koulun päivä, opettajiston ja yläasteen yhteinen ensiapukoulutus, alkusammutusharjoituksia, ”Lyö palloa älä kalloa”-lentopallopäivä, Halloween-bileet, Pistekollektiivi nykysirkusesitys sekä Teatteri Liikituksen balettityöpaja. Saamen kielten viikolla vierailimme poroerotusaidalla ja vietimme gáktipäivää. Samana päivänä Sámi Soster järjesti koululaisille ja kylän vanhuksille juhlapäivän perinneruokien kera; kylän vanhempi väki koululla vierailulla ja saimme kuulla tarinoita ”vanhoilta ajoilta”.

8.luokkalaiset kävivät Taidetestaajat-toimintaan liittyen museovierailulla Kittilässä tutustumassa Reidar Särestöniemen taiteeseen ja elämään. 9. luokan oppilaat kävivät tutustumassa Rovaniemen ja Sodankylän oppilaitoksiin.

Joulujuhla pidettiin koululla torstaina 21.12.2023 klo 18.00.

Karigasniemen koulu on hyväksytty keväällä 2023 LUMA -kehittämiskouluksi. Aiheenamme on Luonto oppimisympäristönä. Tässä ryhmässä kehitetään ja toteutetaan pääosin kahta teemaa, metsä ja vesi. Oppimisympäristönämme on lähiluonto.

Toimintakertomuksen vuodelle 2023 on laatinut Karigasniemen ja Nuorgamin koulun kanslisti Laura Heikurainen.

### **Nuorgamin koulun toimintakertomus 2023**

Tuntikehys:

kevät 2023

suomenkielinen opetus 41 h

saamenkielinen opetus 28 h

erityisopetus 2 h

syksy 2023

suomenkielinen opetus 47 h

saamenkielinen opetus 34 h

erityisopetus (suomeksi) 5 vh

Nuorgamin koulussa oli kevätlukukaudella 12 oppilasta ja syyslukukaudella 18 oppilasta. Opettajia oli kolme, saamenkielisten luokkien opettaja, saamen kielikylpyluokan opettaja sekä suomenkielisen luokan opettaja. Koulussa työskenteli lisäksi koulunkäynninohjaaja, jonka tehtäviin kuului myös iltapäiväkerhon pitäminen, luokissa avustaminen sekä ruokailun järjestelyt ja siivous. Ajoittain koululla työskenteli myös luokka-avustaja. Kuraattori kävi koululla joka toinen maanantai iltapäivisin.

Syyslukukaudella oli lisäksi yhdistetty eskariopettajan ja koulunkäynninohjaajan toimi. Musiikinopettaja kävi koululla kerran viikossa Utsjoelta osallistuen myös iltapäiväkerhon pitämiseen luokka-avustajan kanssa. Karigasniemen erityisopettaja vieraili koululla aina maanantaisin ja koulukuraattori sekä koulunuorisotyöntekijä joka toinen torstai. Arjen pyörittämisen tueksi on saatu järjestettyä myös vakituinen sijainen. Lisäksi koulun henkilökuntaan kuuluu kaksi monitoimihenkilöä, joiden vastuulla on muun muassa siivous, ruokailujärjestelyt, ruokakuljetukset Utsjoen keskuskeittiöltä, koulukuljetukset sekä jääkiekkokaukalon ylläpito.

Kevätlukukaudella Nuorgamin koulun rehtorina toimi 1.2.-31.7.2023 Laura Arola sivistystoimen organisaatiomuutoksen ajan. Syyslukukaudella 1.8.2023 alkaen rehtorina aloitti Laura Niittyvuopio-Valle.

Koululaiset osallistuivat Ijahis idjaan 18.8. Syyskuun alkupuolella koulullamme vieraili Kansallisbaletin Balettienergiaa lapsille! -esitys ja työpaja, jossa 0.–4.lk oppilaat pääsivät tutustumaan balettiin paitsi katsojina myös itse tanssijoina erilaisten tehtävien kautta.



Syyslukukauden aikana kiertävä Lastenkulttuurikeskus Kattila sekä Teatteri Liikutus vetivät oppilaille varjoteatteriesityksen nimeltään Kuujänis. Oppilaat saivat esityksen jälkeen osallistua taidetyöpajaan.

Skalluvaaran erotuskoulu oli 12.–13.10. TET-harjoittelussa oli koulun entisiä oppilaita.

Koululla vietettiin syksyn aikana myös useita erilaisia teemapäiviä. Kiusaamisen vastainen päivä toi koululle vierailijan, joka kertoi omista kouluaikaisista kokemuksistaan kiusaajana. Koulun oppilaat ja koko koulun henkilökunta osallistuivat perinteisesti SPR:n Nälkäpäiväkeräykseen.

Joulujuhla pidettiin 20.12 ja joululoma alkoi joulukuun 22.päivä klo 11.00 yhteisen joulupuuron jälkeen. Samalla 4.–6.lk oppilaat saivat lukuvuoden 2023–2024 välitodistuksen.

Toimintakertomuksen vuodelle 2023 on laatinut Karigasniemen ja Nuorgamin koulun kanslisti Laura Heikurainen.

### Sivistyspalvelut: koulut – perusopetus

| Painopistealueet                                               | Toimenpiteet                                                                                                                                                                                         | Mittari / arviointikriteeri                    | Tavoitetaso                                                                                                         | Arviointi 31.12.2023                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Välineiden oppimisesta sisältöjen ja oppilastyön kehittämiseen | Varmistetaan, että koulujen henkilöstö hallitsee työssä tarvittavat välineet (esim. ohjelmat). Koulutus-suunnitelmien mukaiset koulutukset sekä koulutus tarvittaessa.                               | Kouluttajat arvioivat osaamisen tason.         | Välineiden hallinta sujuvoittaa työtä ja jättää enemmän aikaa oppilastyön ja sisältöjen kehittämiseen.              | Ohjelmista on järjestetty sisäistä koulutusta.                                                                                                        |
| Opettajien kelpoisuus                                          | Opettajia kannustetaan kelpoisuuden (opettaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja) antaviin opintoihin. Työn järjestäminen opiskelun mahdollistavaksi. Mentorointi. Saamen kielen opiskelun lisääminen. | Suoritetut arvosanat, tutkinnot, muut opinnot. | Kelpoisten opettajien suhteellinen määrä nousee. Kaikissa kouluissa valmius opinto-ohjaukseen ja erityisopetukseen. | Opettajia on kannustettu opintoihin ja opintoja varten on myönnetty tarvittavia opintovapaita. Yksi opettaja opiskelee opinto-ohjauksen kelpoisuutta. |
| Yhteisopettajuuden kehittäminen                                | Yhteisopettajuuden sääntöjen laatiminen, huomiota työjärjestysten toimivuuteen.                                                                                                                      | Toteutuneet yhteisopettajuus-periodit.         | Hyvin toteutetulla yhteisopettajuudella ryhmien toimivuutta voidaan parantaa                                        | Yhteisopettajuus-mallia kehitetään                                                                                                                    |

## Perusopetuksen hankkeet

### Saamen kielten etäopetuksen vahvistaminen

Saamen kielten etäopetus on vuonna 2018 käynnistynyt Utsjoen kunnan ja Saamelaiskäräjien yhteistyöhanke. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Hanke tarjoaa perusopetusta ja lukiokoulutusta täydentävää saamen kielten (inarin-, koltan- ja pohjoissaamen) etäopetusta saamelaisalueen ulkopuolella. Hankkeen päämääränä on saattaa yhä useampi saamelaistaustainen oppilas saamen opetuksen piiriin etäyhteyksiä hyödyntäen sekä luoda saatujen kokemusten perusteella edellytykset saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen vakinaistamiselle valtakunnallisesti.

Lukuvuonna 2022–2023 hankkeessa opiskeli 148 oppilasta/opiskelijaa 90 eri koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 62 vhh. Lukuvuonna 2023–2024 hankkeessa opiskelee 180 oppilasta ja opiskelijaa yhteensä 110 koulusta. Opetusta annettiin yhteensä 70 vhh. Oppilasmäärän voimakas kasvu kertoo saamen kielten etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen kysynnästä, kun tieto opetusmahdollisuudesta on saavuttanut huoltajia ja opetuksen järjestäjiä.

Hanke valittiin vuonna 2023 mukaan Suomen ASP-net verkoston toimintaan eli UNESCO-kouluksi. Suomen ASPnet-verkoston noin 60 koulun toiminnassa korostuu erityisesti ihmisoikeus-, maailmanperintö- ja ympäristökasvatus.

### Keskiasteen opetus

**Toimielin** Sivistyslautakunta  
**Tulosalueen nimi** Keskiasteen opetus- Saamelaislukio  
**Tilivelvollinen** Rehtori, hyvinvointijohtaja

| Talous        | TP 2022  | TA 2023  | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|----------|----------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 47 184   | 62 300   |              | 62 300           | 76 431         | 14 131    |
| Toimintamenot | -611 300 | -580 146 | -40 759      | -539 387         | -531 249       | 8 138     |
| Netto         | -564 116 | -517 846 | -40 759      | -477 087         | -454 818       | 22 269    |

Utsjoen saamelaislukio on ainoa toisen asteen oppilaitos kunnassa. Lukion tavoitteena on taata paikkakunnan nuorille mahdollisuus käydä lukiota kotoa käsin tai asumalla lukion asunnoissa opiskelupäivinä. Opiskelu antaa mahdollisuudet jatko-opintoihin yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa. Lukio tarjoaa myös paikkakunnan aikuisväestölle mahdollisuuden suorittaa lukio-opintoja aikuislukiossa.

Lukion opiskelijamäärä on kasvanut tasaisesti viime vuosina: keväällä 2023 opiskelijoita oli 31 ja syksyllä 2023 28. Aineenopetusta lukiossa antaa 14 opettajaa, jotka kaikki ovat yhteisiä perusopetuksen kanssa.

Kevätlukukauden 2023 lukion toiminnasta vastasi Utsjokisuun koulun ja Saamelaislukion rehtori

Laura Arola. Syyslukukaudella 2023–2024 varhaiskasvatuksen johtajalla Siw Westerbackalla oli perusopetuksen ja lukion hallinnollisen rehtorin tehtävät. Lukiossa yhdellä lehtorilla on oman työn ohella vastuutehtäviä lukion toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lukion apulaisrehtorin tehtäviä hoitaa Solja Magga.

Utsjoen saamelaislukio on saanut opiskelijoita eri puolilta Suomea. Uusi koulurakennus ja uudet asunnot, sekä utsjokinen kulttuuri ja ympäristö kiinnostavat. Osalla muualta Saamelaislukioon hakeutuvista nuorista on myös juuria Utsjoella, tai muualla saamelaisalueella. Jotkut opiskelijat suorittavat koko lukion Utsjoella, kun taas toiset viettävät vain yhden lukuvuoden tai lukukauden. Saamelaislukio kiinnosta myös vaihto-opiskelijoita, jotka osallistuvat vain yhteen tai kahteen opetusjaksoon lukuvuodessa.

Vuonna 2023 on panostettu erityisesti saamen kielen lukio-opetusmateriaalin kehittämiseen. Lukion uuden (2021) opetussuunnitelman mukaisia saamen kielen opetusmateriaaleja ei ole ollut, ja niiden laatimiseen ja kehittämiseen on kohdennettu resurssia.

| Lukion tuntikehys 2023 kevät             |                            |
|------------------------------------------|----------------------------|
| Su yleisopetus yht                       | 105 vh + kertoimet 10,5 vh |
| Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht | 15 vh + kertoimet 1,5 vh   |

| Lukion tuntikehys lukuvuonna 2023 syksy  |                           |
|------------------------------------------|---------------------------|
| Su yleisopetus yht                       | 109 vh + kertoimet 10,5vh |
| Sm kielen ja sm kielinen yleisopetus yht | 9 vh + kertoimet 1,5vh    |

Apulaisrehtori Solja Magga on laatinut toimintakertomuksen vuodelle 2023.

## Kirjastotoimi

**Toimielin**                      **Sivistyslautakunta**  
**Tulosalueen nimi**        **Kirjastotoimi ja kirjastoauto**  
**Tilivelvollinen**           **Kirjastotoimenjohtaja**

| Talous        | TP 2022  | TA 2023  | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|----------|----------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 61 010   | 60 800   |              | 60 800           | 65 333         | 4 533     |
| Toimintamenot | -200 539 | -148 779 |              | -148 779         | -214 441       | -65 662   |
| Netto         | -139 528 | -87 979  |              | -87 979          | -149 108       | -61 128   |

### Kirjasto ja Kirjastoauto

Utsjoen kunta tarjoaa kaikille avoimia kirjastopalveluita pääkirjastossa Utsjoen kirkonkylällä ja kirjastoautossa. Pääkirjasto Pedar Jalvi -kirjasto sijaitsee Utsjoen vapaa-aikakeskuksessa. Kirjastoauto tarjoaa kunnan muissa kylissä kirjastopalveluita. Utsjoen kirjasto on osa Lapin kirjasto -kimppaa.

Kirjastoautopalvelun on Utsjoen kunnalle tarjonnut tuttuun tapaan myös vuonna 2023 Nessebyn kunta. Kirjastoautopalvelusta on ollut ostopalvelusopimus vuodelle 2023. Myös vuodelle 2024 tehdään uusi sopimus Nessebyn, Tanan ja Utsjoen kuntien kanssa.

Kirjastoautotoiminnan rahoitus vuodelle 2023 on haettu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä täysimääräisenä, kuten aiempinakin vuosina.

## Henkilöstö:

Kunnankirjaston henkilötövuosia oli 2. Pääkirjaston henkilökuntaan vuonna 2023 kuuluivat 1 kirjastotoimenjohtaja, 1 kirjastovirkailija ja 1 järjestelyapulainen. Järjestelyapulainen palkattiin tuntisopimuksella ja hänen työnsä painottuivat aina sen mukaan, miten kirjastolla oli tarvetta. Lisäksi palkattiin 50% ajalle 1 työntekijä kirjastonhoitajan nimikkeellä ajalle 23.10.-23.12., kun kirjastotoimenjohtaja oli 50% vapaalla. Kirjastoauton henkilökuntaan kuului 2 työntekijää, joiden Utsjoen osuus henkilötövuosina on 0,12.

## Aukioloajat ja kirjaston käyttäjät:

Kirjaston aukioloaika on talvella 30 h/vko (1.9.–31.5.) ja kesällä 25 h/vko (1.6.–31.8.). Aukiolotunteja oli yhteensä 1482.

Kirjastoauto liikennöi kolmena päivänä viikossa, kolmen viikon välein ja pysäkkejä oli 22.

Kirjaston kävijämäärä pysyi suhteellisen samalla tasolla edellisvuoteen nähden.

## Kokoelmat ja hankinnat:

Kirjastoaineisto sisältää 25326 kirjaa ja musiikkiaänitteitä 716 kpl. Lehtiä tuli ilmaisjakeluna tai lahjoituksina 42 nimikettä. Tilattuja lehtiä pääkirjastolle oli 13. Kirjastoautolle tilattiin 9 lehteä. Koko kirjastoaineiston lukumäärä on 26881 nimikettä. Tähän lukuun sisältyy myös edellä lueteltujen lisäksi muuta aineistoa kuten dvd-levyjä, nuotteja, moniviestimiä, vhs-kasetteja, c-kasetteja, lp-levyjä ja karttoja.

## Lainaus:

Kokonaislainaus Utsjoen kunnankirjastossa (pääkirjasto ja kirjastoauto) oli 16356 kpl. Vuonna 2022 kokonaislainaus oli 16012 kpl, joten lainaus on noussut 344 edellisvuodesta. Kaukolainoja muista kuin Lapin kirjastoista oli 27 kpl.

## Muu toiminta:

Koululaiskäyntejä oli 51 kpl.

Kesäkuussa 2023 kirjastossa oli Hannu Maggan poromerkkinäyttely. Syyskuussa kirjastossa järjestettiin Harri Ahosen luento Lapin retkeilyreiteistä. Ihmisiä oli tapahtumassa 20 kpl.

Utsjoen kirjasto oli mukana järjestämässä Rovaniemen Saamelaisen erikoiskirjaston kanssa Saamelaiskirjallisuuden tapahtumaa 22.-23.11. Kirjastossa järjestettiin 22.11. Kirsti Palton vetämä tarinankerrontailta, jossa paikalla oli 15 henkilöä. Inger-Mari Aikio piti lapsille 23.11. satutunnin. Paikalla oli varhaiskasvatuksen väkeä Utsjoelta. Päätaphtuma sijaitsi Utsjoen kunnan valtuustosalissa.

Syksyllä Sámi Soster ry on pitänyt 2 digiopastusta ikäihmisille kirjaston lehtisissä.

## Sivistyspalvelut -kirjasto ja kirjastoauto

| Painopistealueet              | Toimenpiteet           | Mittari<br>arviointikriteeri      | Tavoitetaso                              | Arviointi<br>31.12.2023                  |
|-------------------------------|------------------------|-----------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|
| Kirjasto<br>kohtaamispaikkana | Kirjaston<br>toiminnot | Kirjaston<br>toimintaan liittyvät | Kirjasto luontevana<br>poikkeamispaikka- | Kirjaston käyttöä<br>lapsille opetettiin |

|                                              |                                                                                         |                                                         |                                              |                                                                                   |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| sekä asiakaslähtöinen kirjaston kehittäminen | vastaamaan tarjontaa sekä nykyaikaiset tilat                                            | tapahtumat.                                             | na lisää kirjaston käyttöä ja lainausmääriä. | lukutaitoyhteistyö projektissa.                                                   |
| E-palveluiden kehittäminen                   | E-palveluista kertominen ja niistä opettaminen                                          | Lapin kirjastojen aktiivinen yhteistyö sekä koulutukset | Digitaitojen lisääminen                      | Digitaito-opetusta on järjestetty Sámi Sosterin kautta kirjastossa syksyllä 2023. |
| Kirjastoautotoiminnan ylläpitäminen          | Reitti- ja aikataulu-suunnittelut asiakaslähtöisesti ja ajantasaisen aineiston hankinta | Kuntalaisten tasavertaiset oikeudet kirjastopalveluihin | Kattava palveluntarjonta                     | Kirjastoauto-toiminta jatkui edellisvuoden tapaan.                                |

## Vapaa-aikatoimi

**Toimielin** Sivistyslautakunta  
**Tulosalueen nimi** Liikunta- ja nuorisotoimi sekä elokuva- ja kulttuuritoimi  
**Tilivelvollinen** Vapaa-aikasihteeri

| Talous        | TP 2022  | TA 2023  | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|----------|----------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot | 90 444   | 60 694   | 26 917       | 87 611           | 103 728        | 16 117    |
| Toimintamenot | -382 797 | -381 748 | -26 917      | -408 665         | -414 395       | -5 730    |
| Netto         | -292 355 | -321 054 | 0            | -321 054         | -310 668       | 10 837    |

Vapaa-aikatoimesta vastaa vapaa-aikasihteeri. Vapaa-aikatoimessa työskentelee vapaa-aikasihteerin lisäksi nuorisotyöntekijä, joka tekee perusnuorisotyön lisäksi etsivää nuorisotyötä 50 % työajasta. Vuonna 2023 vapaa-aikatoimessa työskenteli lisäksi määräaikaisena koulunuorisotyöntekijä elokuusta alkaen.

## Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tehtävänä on järjestää erilaisia kulttuuritapahtumia sekä kehittää kulttuuritoimea hankkeiden kautta.

Kulttuuritoimen tapahtumat vuonna 2023:

- 6.2. Kansallispäivän juhlat yhteistyössä Sámi Siidan kanssa
- 4.5. Nigá 8 vuodenaikaa kaksikielinen teatteriesitys Karigasniemen koulu ja päiväkodit
- 5.5. Nigá 8 vuodenaikaa kaksikielinen teatteriesitys Nuorgamin koulu ja päiväkodit
- 8.5. Julius Rantanen, Konsertti joka kouluun kiertue, Utsjoki ja Karigasniemi
- 22.5. Kunnan pojat Talking Accordion -soiva luento kirjastossa
- 23.5. Kunnan pojat, Kolme varista päiväkotivierailu Utsjoen päiväkodit
- 23.5. Kunnan pojat, ikäihmisten palvelukotivierailu
- 23.-25.10. Varjoteatteriesitykset Utsjoen kouluilla ja päiväkodeilla
- 31.10. Rakkaudesta lajiin, Rovaniemen teatterin esitys
- 1.11. Mimmi lehmä ja varis, lasten teatteriestys Utsjokisuun alakoulu ja päiväkodit

Kolmannen sektorin järjestöavustusten jakaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2024. Tähän liittyen pidettiin yhdistysten ja sivistystoimen yhteinen tapaaminen 1.11.2023.

## Kultturitoimen hankkeet

### Utsjoen Lumo 2023

Utsjoen Lumo – Ohcejohka Šearrá kulttuuriviikko järjestettiin toisten kerran 2.-9.7.2023. Kulttuuriviikkoa varten Taiteen edistämiskeskus oli myöntänyt avustuksen harvaan asuttujen alueiden kulttuuritoimintaan. Kulttuuriviikolle pystyivät kaikki suunnittelemaan ja järjestämään erilaisia tapahtumia ja hankkeella kustannettiin viikon päätapahtumapäivät Nuorgamiin torstaina 6.7.2023, Karigasniemeen 7.7.2023 sekä Utsjoelle 8.7.2023.

Nuorgamissa järjestettiin Mu ráhkis Njuorggán konsertti, jossa esiintyi Yungmiqu. Samana päivänä muut toimijat järjestivät mm. patikkaretken Kaldoaivin erämaahan, saamenkielisen jalkapallotapahtuman sekä opastivat minigolfin peluussa.

Karigasniemellä järjestettiin Mu ráhkis Gáregasnjárga festivaali. Karigasniemellä esiintyi Yungmiqu sekä Niillas Holmberg, joka vei kuulijat jokiveneeseen kuulemaan oman sukunsa joikuja vanhasta Tenolaaksosta. Kahden musiikkikonsertin lisäksi festivaalilla nähtiin Teatteri tien esitys Kettu ja korppi ja muita opettavaisia eläintarinoita Aisopoksen tapaan.

Kulttuuriviikko huipentui Mu ráhkis Ohcejohka festivaaliin Utsjoen Onnelan törmällä 8.7.2023. Festivaalilla nähtiin ja kuultiin runoutta, musiikkia, elokuva ja teatteria. Festivaalin aikana järjestettiin markkinat, joiden aikana pystyi ostamaan paikallisia tuotteita. Festivaalilla esiintyi runoilija Inger-Mari Aikio ja päivän aikana näytettiin myös Mihkku Laitin elämästä kertova Revontulten räppäri -elokuva sekä Teatteri tien esitys Kettu ja korppi ja muita opettavaisia eläintarinoita Aisopoksen tapaan.

Musiikista vastasivat Laura Tapiola Máttuid árdna (Esivanhempien aarre) -joikukonsertilla, Ánnámáret Nieguid duovdagat (Kuvitteelliset maisemat) -konsertilla, AMOC ja Ailu Valle Trio Boogiemenin kanssa sekä DJ Sunnamaaret yöttämän yön tanssiklubilla.

Kaikissa tapahtumissa oli kohtalaisen hyvä sää, joka on ulkoilmatapahtumien kannalta keskeistä. Etenkin lauantaina Onnelan törmällä oli lämmin ja kaunis sää. Kaikki tapahtumat onnistuivat hyvin ja etenkin Nuorgamin pienen pieni liikuntasali oli täynnä pieniä katsojia ja Utsjoen Onnelan törmä oli täynnä katsojia.

## Elokuvatoimi

Elokuvateatterilaitteisto myytiin syksyllä 2023 ja elokuvateatterin tiloihin sijoitettiin kevyempi laitteisto elokuvien näyttämistä varten. Syksyllä käytiin neuvotteluja elokuvatoimen jatkamisesta elokuvalisenssin kautta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa pienimuotoisempana vuonna 2024.

Elokuvatoimi näytti Katja Gauroloffin elokuvan Je'vida joulukuussa neljä kertaa Utsjoella ja kerran Karigasniemessä.

## Liikuntatoimi

Liikuntatoimen tavoitteena on luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle, kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja ja tarvittaessa järjestämällä liikuntaa, huomioiden myös erityisryhmät. Liikuntatoimi on tehnyt yhteistyötä paikallisten järjestöjen ja urheiluseurojen kanssa. Kunnan liikunta- ja vapaa-aikapalvelujen maksuvälineenä käyvät sekä Smartum-setelit että TyKy-setelit, joita voi käyttää mm. uimahalli- ja kuntosalikäyntien maksamiseen.

## Tapahtumat:

- 16.6. Nisulammen siivoustalkoot
- 19.6. Ulkokuntosalin kasaustalkoot
- 6.8. Pohjoisen Vahvin kilpailu
- 29.9. Vesilentopallon yleisökokeilu uimahallissa
- 11.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus sekä tanssityöpajat Karigasniemellä
- 18.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus Utsjoella
- 25.11. Hyvinvointipäivän liikuntaosuus Nuorgamissa

## Kuntosalit

Kunnan ylläpitämät kuntosalit sijaitsevat Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Avaimia voi lunastaa kuntosaleille vapaa-aikasihteeriltä. Hinnat ovat 15 euroa/kuukausi, 80 euroa/6 kk tai 120 euroa/vuosi. Alennuksia hintoihin saavat eläkeläiset, työttömät ja opiskelijat. Utsjoen kuntosalia voi käyttää myös 4 euron kertamaksulla. Utsjoen kuntosalin avaimia saa myös uimahallilta sen aukioloaikoina.

### Utsjoen kuntosali

Kuntosalilla olevan käyttäjävihon mukaan vuonna 2023 kävijöitä kuntosalilla oli 3242, eli 105 kävijää vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuukausittainen kävijämäärä on n. 270. Tulee huomioida, että kaikki käyttäjät eivät merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin, arviolta 15 % jättää merkitsemättä käyntinsä vihkoon. Kuntosalin käyttöaste on korkea ja se on erittäin tarpeellinen ja suosittu. Ryhmistä aktiivinen Sydänyhdistys käytti kuntosalia ryhmänä 148 kertaa ja Laphan fysioterapiaryhmä 18 kertaa.

### Nuorgamin kuntosali

Nuorgamin kuntosalilla vuoden 2023 aikana kävijöitä oli käyttäjävihon mukaan noin 590, eli 41 kävijää enemmän kuin vuonna 2022 (549). Kaikki eivät kuitenkaan merkitse käyntejään vihkoon eli kävijöitä on ollut enemmänkin. Kuukausittainen kävijämäärä on ollut noin 50 kävijää/kk. Käyttöaste on kohtalainen, kuntosali on suosittu ja tarpeellinen liikuntapaikka.

### Karigasniemen kuntosali

Karigasniemen kuntosalille kuntosaliavaimia on vuokrauksessa vuonna 2023 noin 90 kpl. Kävijätilastoa alettiin keräämään Karigasniemeltä vuonna 2021, mutta huomattavan harva kävijä on merkinnyt käynnin vihkoon, siksi kahdelta ensimmäiseltä vuodelta ei ole luotettavaa tilastoa. Vuonna 2023 kävijöitä on ollut käyttäjävihon mukaan 880, eli n. 30 kävijää kuukaudessa. Laskennallinen arvio käyttäjistä on n. 1400 kävijää, sisältäen yksittäiset kävijät, ryhmät sekä Laphan fysioterapian, jolla oli vuonna 2023 45 käyntiä ryhmänä.

Liikuntaneuvonnan asiakkaat ovat käyttäneet kuntosalia peruskäyttäjien lisäksi, myös lukio ja peruskoulut käyttävät kuntosaleja liikunnan opetuksessa.

## Njällä liikuntahalli sekä vapaa-aikakeskuksen liikuntasali

Karigasniemen liikuntahalli ja vapaa-aikakeskuksen liikuntasali toimivat monipuolisina liikuntapaikkoina kuntalaisille. Myös Nuorgamin koulun liikuntasalia hyödynnetään harrastuskäytössä. Karigasniemen Njällä hallista löytyy videotykki ja valkokangas sekä äänentoistolaitteisto. Liikuntahallissa ja -salissa voi pelata monia sisäpelejä, tanssia, voimistella sekä tehdä paljon muuta. Karigasniemen liikuntahallista löytyy myös kiipeilyseinä.

Paikallisille seuroille, järjestöille ja yhdistyksille liikuntahallin ja -salin käyttö on ilmaista, vuoroja voi hakea syksyisin liikuntatoimelta. Nuorgamin koulun liikuntasalin käytöstä vastaa Nuorgamin koulu. Urheiluseurat, yhdistykset, järjestöt ja yksityiskäyttäjät sekä seurakunta ovat käyttäneet liikuntasalia ja -hallia aktiivisesti sekä järjestäneet toimintaa. mm. perheliikuntaa, ampumahiihtoa, voimistelua, pallokerhoa, salibandyä, sulkapalloa, lentopalloa niin lapsille, nuorille ja aikuisille.

## Uimahalli

Uimahallin kävijämäärä laski 2022 vuoden 3513 kävijästä 3024 kävijään vuonna 2023. Kävijämäärän laskua selittää osaltaan koulu-uintikertojen vähentyminen kyytihaasteiden vuoksi, useat peruutukset sekä kesän matkailijamäärien lievä lasku. Uimahalli oli normaalisti käytössä koko vuoden. Halli oli auki kolmena päivänä viikossa sekä kevät- että syyskaudella. Kesä oli tavanomaisen vilkas ulkopaikkakuntalaisten matkailijoiden osalta. Kesän kävijämäärä oli hieman pienempi kuin edellisenä vuonna, vaikka halli oli auki neljänä päivänä viikossa kesä-elokuun ajan. Hiljaisin kuukausi kävijöiden suhteen oli elokuu (2 viikon huoltotauko syynä), vilkkain kuukausi oli helmikuu.

Uimahallilla järjestettiin keväällä ja syksyllä säännöllisesti vesijumppaa yhteistyössä Utsjoen kansalaisopiston kanssa. Tälle vuodelle uutena kokeiluna tuli kaksi erillistä vesijumppaa; kevyt ja reipas vesijumppa. Molemmat ryhmät tulivat täyteen heti ja varasijoillekin riitti halukkaita. Vesijumppa on ylivoimaisesti yksi suosituimmista kansalaisopiston kursseista ja on viime vuodet ollut aina täynnä. Vesijumpissa käy paljon sellaisia, jotka eivät muuten käy uimassa. Lisäksi vesijumppa on aktivoinut myös kävijöitä Nuorgamista asti.

Marraskuussa altaalle saatiin asennettua virtuaalivesijumppa-TV. Laite on ollut käytössä siitä lähtien joka vuorolla ja on saanut asiakkailta hyvän vastaanoton.

Uimahallilla on toteutettu peruskoululaisten ja päiväkodin lasten uinninopetusta.

### Päiväkodit:

Suomen ja saamen päiväkodit kävivät uimassa keväällä lähes viikoittain ja syksyllä pari kertaa kuussa. Nuorgamin kielipesä kävi uimassa keväällä kuukausittain. Iltapäiväkerhon (0-2lk) uintivuoroja toteutui vuoden mittaan yhteensä 11 kertaa.

### Koulu-uinnit vuoden aikana:

Utsjokisuun koulun oppilaat (sisältäen kaikki luokka-asteet alakoulusta lukioon) kävivät uimassa sekä kevät- että syyslukukaudella opintosuunnitelman mukaisesti.

Karigasniemen koulu 6 käyntikertaa keväällä.

Nuorgamin koulu 1 käyntikerta keväällä. Nuorgamin koulun oppilaat ovat kuitenkin päässeet uimaan säännöllisesti uintikerho -hankkeen turvin.

Terveyskeskuksen fysioterapeutin ohjaama fysioterapian allasryhmä toimi ohjatusti viikoittain kevät- ja syyskaudella yhteensä 22 kertaa.

Kunnan työntekijöille tarkoitettu halvempi lipun hinta motivoivat ihmisiä liikkumaan ja sitä käytettiin hyväksi viikoittain.

Sámi Siida tarjosi edelleen jäsenilleen uinnit maanantaisin koko vuoden ajan. Vuoro aktivoi jäseniä käymään uimassa ja vaikuttaa positiivisesti uimahallin kävijämäärään. Maanantai onkin yleensä viikon vilkkaimpia päiviä. Sámi Siidan vuoroa käytettiin yhteensä 133 kertaa (lapsia kävi uimassa 34 ja aikuisia 99 kertaa).

Harrastamisen Suomen mallin avustuksella nuorgamilaisille koululaisille (0-6lk) järjestettiin joka toinen viikko uintikerho. Säännöllinen uinnin harrastaminen vuoden mittaan selkeästi lisäsi lasten vesiluottamusta ja rohkeutta liikkua vedessä, mikä olikin yksi kerhon tavoitteista. Kerhossa leikin turvin totuteltiin pidättämään hengitystä veden alla, sukeltamaan ja tutustuttiin kellumis- sekä uintitekniikoihin.



TRIMMI-kurssi, SUH:n järjestämä Uimahallin ja -henkilöstön turvallisuus koulutus järjestettiin marraskuussa. Uinninvalvoja oli paikalla 5, kaikki läpäisivät uintitestin. Uimahallin valvonta on vuoden 2023 aikana järjestetty pääasiassa ostopalveluna.

Uimahallin palveluita ovat käyttäneet Utsjoen Kuohun ja Vpk:n nuoret, sekä kesällä seurakunnan leirikoululaiset. Kesällä lapsille järjestettiin myös uimakouluja hankevaroin.

## Liikuntatoimen hankkeet

### Ulkokuntosali Utsjoelle -hanke

Vapaa-aikatoimi on suunnitellut vuonna 2022 yhteistyössä elinvoimatoimen ja Pohjoisimman Lapin Leader ry:n kanssa hankkeen, jossa toteutetaan Utsjoen kirkonkylälle ulkokuntosali. Hanke pohjasi Leaderin ja kunnan järjestämään nuorisohankeäänestykseen, jossa kunnan nuoret pääsivät äänestämään nuorten viihtyvyyttä lisäävästä hankkeesta. Äänestyksen voitti ulkokuntosali, joka toteutettiin vuoden 2023 aikana. Nuorisovaltuuston jäsenet keräsivät liikuntateemaista saamenkielistä sanastoa. Löytynyttä sanastoa tuotiin esille ulkokuntosalin katokseen mm. maalaamalla saamenkielisiä tsemppilauseita kuntosalin käyttäjille. Ulkokuntosalin nimeksi tuli Buorjis, joka tarjoittaa lujaa, tervettä ja vankkaa. Ulkokuntosalin avajaiset pidettiin Utsjoen Lumo kulttuuriviikon yhteydessä 5.7.2023 klo 18. Avajaisiin osallistui arviolta 30 kuntoilusta kiinnostunutta. Utsjoen Kuohu yhdistyksen Heidi Keskitalo ohjasi avajaisiin osallistujia kuntosalin käyttöön.

### Nuorisotoimi

Utsjoen kunnassa työskenteli nuorisotyöntekijä, joka perusnuorisotyön lisäksi toimii 50 % työajalla etsivänä nuorisotyöntekijänä.

#### Nuorisotoimen tapahtumat 2023

- Hiihtolomaviikko: Aktiivinen hiihtoloma nuorille. Pulkkailua, tulistelua ja lumikenkäilyä kuutamon loisteessa sekä leffailta nuorisotila Wørtissä.
- Pääsiäismunajahti: Pääsiäiskuva-arvoitus kilpailu liittyen kaikkiin Utsjoen kyliin koko perheelle.
- Lanit kevät 23: Nuorille Utsjokisuun koulun monitoimi- tiloissa pe-la, mukana 17 osallistujaa. Nuoret toivat omat tietokoneensa ja asensivat ne paikoilleen. Pelattiin yhdessä läpi koko yön. Lisäksi kokattiin yhdessä ruokaa ja pelattiin lautapelejä.
- Pelityöpaja Skins kesäloman alussa: Skins-työpajan alkuperäiskansalainen tiimi saapui paikalle Kanadasta sekä Alaskasta opettamaan pelien suunnittelua ja koodausta.
- Back to school nuortenillat: Nuortenillat Back to school teemalla jokaisella kylällä. Yhteisiä pelejä sekä yhdessä tehtyä ruokaa.
- Retki Norjaan: Utsjoen nuorisotoimi ja seurakunta järjestivät yhdessä nuorille retken Mortensnesin Ulkoilmamuseolle/lintukalliolle kalastamaan ja Pykeijaan saunomaan sekä grillaamaan.
- Lanit syksy 23: Nuorten toiveesta nuorisotoimi järjesti Lanit uudestaan syksyllä jouluteemalla, mukana 23 osallistujaa. Pelattiin koneilla yö myöhään sekä teimme ruokaa ja jouluherkkuja.
- Lukiolaisten pikkujoulut Wørtissä: Lukion oppilaskunta järjesti pikkujoulut lukiolaisille yhteistyössä nuorisotyön kanssa Wørtissä.

Nuorisotoimi piti vuonna 2023 nuorteniltoja Utsjoen kirkonkylällä, Nuorgamissa sekä Karigasniemellä. Utsjoen nuorisotilalla Wørtissä kävijöitä on ollut 10–23 illassa. Karigasniemellä nuortenillat on pidetty Kylätalo Sáivussa ja kävijöitä on ollut 3–9 nuorta illassa. Nuorgamin nuorteniltoja on pidetty koululla ja kävijöitä on ollut 1–4 illassa. Utsjoella nuorisotila on auki 3 iltana viikossa, Karigasniemessä kerran viikossa ja Nuorgamissa kerran kuukaudessa. Näiden lisäksi Utsjoen nuorisotilassa järjestetään lukuvuoden aikana viikoittain 5.–6.-luokkalaisten Wørtti. Nuorisotoimi järjesti myös opiskelijaruokailun lukiolaisille kerran kuussa yhteistyössä seurakunnan nuorisotyön kanssa. Nuorteniltojen lisäksi nuorisotyöntekijä on aktiivinen somessa.

Utsjoen seurakunnan nuorisotyö on tärkeä yhteistyökumppani kunnan nuorisotyöntekijöille ja yhteistyötä tehdään tiiviisti.

## **Nuorisovaltuusto (NuVa)**

Vuoden 2023 nuorisovaltuusto kokousti toimikaudella 6 kertaa. Nuorisovaltuustossa on ollut ennätysmäärä nuoria mukana. Kauden alussa järjestettiin nuorisovaltuuston perehdytyspäivät. Uusille ja vanhoille nuorisovaltuustolaisille perehdytys sekä koulutus viikonloppu Wörtissä. Nuvan toimintaan perehtymisen lisäksi etsivänuorisotyöntekijä Anni Hyötylä esitteli etsivän toimintaa yhdessä työparinsa Topi Alasuutarin kanssa. Uusia jäseniä haettiin nuvaan loppuvuodesta 2023 ja halukkaita oli enemmän kuin kahdeksan, joten ensimmäistä kertaa järjestettiin vaali. Nuorisovaltuusto kävi kouluilla kertomassa toiminnastaan.

Toimikaudella nuorisovaltuuston jäseniä oli edustajia, sivistyslautakunnassa, kunnanvaltuustossa sekä Lapin hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa. Nuorisoneuvosto on toteuttanut ulkokuntosalin Utsjoelle, toiminut hankkeen tiedottajana ja tehnyt talkootyötä hankkeelle mm. keräämällä saamenkielistä liikunta-aiheista sanastoa. Nuorisovaltuusto järjesti koko perheen Halloween-juhlat Utsjoelle 28.11. sekä oli mukana järjestämässä laneja 24.11.–25.11.

## **Nuorisotoimen hankkeet**

### **Harrastamisesta virtaa 2, 2022-2023**

Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle utsjokiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen mielekäs harrastus. Kerhoja järjestetään jokaisessa Utsjoen kylässä Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Kerhoja järjestettiin yhteensä 8: cheerleadingiä, parkouria, uimista, keppihevoskerho, ammuntaa, seinäkiipeilyä, liikuntaa, nerffiä ja bofferointia, sekä duodjia. Kerhoja järjestettiin sekä Karigasniemellä, että Nuorgamissa kolme, ja Utsjoella kahta eri kerhoa. Kerhotoiminta on viikoittaista ja maksutonta. Kerhoihin osallistuville lapsille on myös tarjottu välipalat ja kuljetukset tarvittaessa.

### **Etsivä nuorisotyö 2023**

Etsivää nuorisotyötä on tehty Utsjoen kunnassa AVI:n myöntämän avustuksen turvin vuodesta 2018 asti. Etsivään nuorisotyöhön on haettu vuosittain avustusta. Kunnan nuorisotyöntekijä tekee 50 % työajastaan etsivää nuorisotyötä. Etsivä nuorisotyö pyrkii ennaltaehkäisemään syrjäytymistä ja ohjaamaan nuoria opinto- ja työelämävalinnoissa ja muiden palvelujen ääreen. Utsjoella etsivä nuorisotyö keskittyy ennaltaehkäisevään työhön.

### **Koulunuorisotyö**

Hankkeella jatkettiin koulunuorisotyön tekemistä Utsjoen kaikissa kouluissa, koulunuorisotyöntekijä aloitti elokuussa. Edellinen koulunuorisotyöntekijän työt loppuivat koulujen loputtua keväällä 2022.

Hankkeen tavoitteena on saada kunnan kaikki nuoret nuorisotyön piiriin, tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä kouluissa, vähentää koulukiusaamista sekä lasten ja nuorten yksinäisyyttä sekä lievittää koronan ja Tenon kalastuskiellon jättämiä ja tuomia negatiivisia vaikutuksia. Työssä otetaan huomioon Utsjoen lasten ja nuorten erilaiset kulttuuriset taustat. Koulunuorisotyössä kiinnitettiin huomiota etenkin oppilaiden koulutien nivelvaiheisiin, siirtymisessä päiväkodista kouluun ja alakoulusta yläkouluun.

Koulunuorisotyöntekijä järjestää kouluilla välituntitoimintaa, teemapäiviä ja osallistuu oppitunneille. Oppilaiden keskuudessa läsnä oleminen on tärkeää ja oppilaiden on helppo lähestyä koulunuorisotyöntekijää vaikeissakin asioissa. Koulujen loma-aikoina koulunuorisotyöntekijä tekee perusnuorisotyötä. Hanke jatkuu heinäkuun loppuun 2025 asti.

### Utsjoen koulujen harrastustoiminta 2023-2024

Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen mielekäs harrastus. Kerhoja järjestetään jokaisessa Utsjoen kylässä Utsjoella, Karigasniemessä ja Nuorgamissa. Nuorgamissa on järjestetty jalkapallokerho, saamenkielinen musiikkikerho sekä uintikerho joka toinen viikko. Utsjoella on järjestetty kuntosalikerho, pianonsoittokerho, saamenkielinen jalkapallokerho, akrobatiakerho, salibandykerho sekä uintikerho joka toinen viikko. Karigasniemessä on järjestetty koripallokerho, seinäkiipeilykerho, bändikerho sekä liikuntakerho. Lisäksi kaikkien kylien nuoret ovat voineet osallistua pelikerhoon etänä.

### Sivistyspalvelut - Liikunta ja nuorisotoimi sekä elokuva- ja kulttuuritoimi

| Painopistealueet                                             | Toimenpiteet                                                                                                             | Mittari<br>arviointikriteeri                                     | Tavoitetaso                                                                                                                                                             | Arviointi<br>31.12.2023                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Pohjoisen Vahvin kilpailun ja liikuntapaikkojen kehittäminen | Uusien yhteistökumppaneiden hankkiminen ja ulkokuntosalin rakentaminen.                                                  | Osallistujamäärä ja ulkokuntosalin käyttöaste.                   | Pohjoisen Vahvin kilpailu vakiintuu ja kehittyy kilpailijoita ja katsojia kiinnostavaksi kesä tapahtumaksi.<br><br>Kaikille kuntalaisille löytyy sopiva liikuntapaikka. | Pohjoisen Vahvin kilpailu on kehittynyt vuosittain paremmaksi.<br><br>Ulkokuntosali mahdollistaa ulkoilmassa voimajien treenaamisen                                                                     |
| Vapaa-aikatoimen hankkeet                                    | Nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimelle haetaan vuosittain erilaisia hankeavustuksia, joilla kehitetään perustoimintaa. | Tapahtumien ja toiminnan määrä ja laatu, tavoitettu kohdeyleisö. | Ei yhtään syrjäytynyttä nuorta, kaikilla oppilailla hyvä olla koulussa, jokaisella harrastus, kuntalaisten liikkumisen ja kulttuurielämän lisääntyminen                 | Hankkeiden avulla on tehty etsivää- ja koulunuorisotyötä sekä tarjottu lapsille ja nuorille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia.<br><br>Liikkuminen ja kulttuurielämä ovat monipuolistuneet Utsjoella. |

### Kansalaisopisto

Toimielin                      Sivistyslautakunta  
Tulosalueen nimi        Kansalaisopisto  
Tilivelvollinen        Sivistysjohtaja-rehtori

| Talous        | TP 2022 | TA 2023 | TA-<br>muutokset | Muutettu<br>TA 2023 | Toteutuma<br>2023 | Poikkeama |
|---------------|---------|---------|------------------|---------------------|-------------------|-----------|
| Toimintatulot | 2 520   | 1 800   |                  | 1 800               | 4 455             | 2 655     |

|               |         |         |  |         |         |        |
|---------------|---------|---------|--|---------|---------|--------|
| Toimintamenot | -24 718 | -36 179 |  | -36 179 | -25 410 | 10 769 |
| Netto         | -22 198 | -34 379 |  | -34 379 | -20 955 | 13 424 |

Utsjoen kansalaisopistossa opetusta annettiin vuonna 2023 yhteensä 502 tuntia (edellisvuonna 293 tuntia), 25 kurssia. Osallistujia eri kursseilla oli yhteensä 304.

Kansalaisopiston opetustarjonnassa oli mm. kuoro, yhteismusisointi, kitaran-, pianon- ja ukulelen soittoa, joogaa, jumppaa, kehonhuoltoa, digiopastusta ja käsityökursseja.

Henkilöstöön kuului 9 sivutoimista tuntiopettajaa sekä rehtorin ja sivistystoimen sihteerin työpanosta 5%+5%. Syyslukukaudella musiikinopettajan palkkaa jaettiin kansalaisopistolle.

### Sivistyspalvelut - kansalaisopisto

| Painopistealueet                                         | Toimenpiteet                                                 | Mittari / arviointikriteeri | Tavoitetaso                                          | Arviointi 31.12.2023                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Opetustarjonnan kasvattaminen kaikissa kylissä           | Järjestetään kursseja toiveiden mukaan resurssien puitteissa | Toteutuneet tunnit          | Koulutuksen parempi kohdentuminen ja tasa-arvoisuus. | Opetustarjonnan saaminen kaikkiin kyliin oli vetäjien puutteen vuoksi haasteellista. Opetuksen tuntimäärä kasvoi merkittävästi |
| Opetuksen tarjoaminen osallistujien toiveiden mukaisesti | Kurssitoivekyselyiden pitäminen                              | Toteutuvat kurssit          | Saada kursseja järjestettyä halutuissa aineissa.     | Kurssitarjonta laajeni.                                                                                                        |

## Kielikeskus

Toimielin                      Sivistyslautakunta  
Tulosalueen nimi        Kielikeskus  
Tilivelvollinen        Hyvinvointijohtaja

| Talous        | TP 2022 | TA 2023 | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|---------------|---------|---------|--------------|------------------|----------------|-----------|
| Toimintatulot |         |         |              |                  |                |           |
| Toimintamenot |         | -77 953 |              | -77 953          | -3 323         | 74 630    |
| Netto         |         | -77 953 |              | -77 953          | -3 323         | 74 630    |

Kielikeskuksen toiminta siirtyi elinvoiman puolelta sivistystoimen alaisuuteen vuonna 2023. Monikielisyysasiantuntija oli virkavapaalla. Kielikeskus järjesti muutamia saamen kielen kursseja.

### Sivistyspalvelut – kielikeskus

| Painopistealueet | Toimenpiteet | Mittari / arviointikriteeri | Tavoitetaso | Arviointi 31.12.2023 |
|------------------|--------------|-----------------------------|-------------|----------------------|
|------------------|--------------|-----------------------------|-------------|----------------------|

|                                                 |                                                  |                                 |                                                              |                                                                                   |
|-------------------------------------------------|--------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Toiminnan tavoitteiden ja tehtävien suunnittelu | Yhteiset neuvottelut eri hallintokuntien välillä | Tarkennettu toimintasuunnitelma | Tarkennettu toimintasuunnitelma, jota lähdetään toteuttamaan | Monikielisyys-asiantuntijan virkavapauden vuoksi toimintaa ei saatu suunniteltua. |
| Kieliopetus                                     | Järjestetään Saamen kieliopintoja                | Toteutuneet kurssit             | Enemmän saamen kielen taitoisia henkilöitä Utsjoella         | Kursseja pidettiin kevään 2023 aikana                                             |
| Vapaa-ajantoiminta                              | Järjestetään saamenkielistä vapaa-ajan toimintaa | Järjestetyt ryhmät              | Saamenkielistä palvelua vapaa-ajalle                         | Vapaa-aikatoimessa järjestettiin saamenkielistä toimintaa.                        |

## Tekninen lautakunta

### Tekninen toimi

Toimielin Elinvoima- ja tekninen lautakunta  
 Tulosalueen nimi Tekninen toimi  
 Tilivelvollinen Toimialajohtaja

| Talous        | TP 2022         | TA 2023        | TA-muutokset   | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama     |
|---------------|-----------------|----------------|----------------|------------------|----------------|---------------|
| Toimintatulot | 20 107          |                |                |                  | 4 670          | 4 670         |
| Toimintamenot | -315 777        | -56 194        | -19 000        | -75 194          | -68 380        | 6 814         |
| <b>Netto</b>  | <b>-295 670</b> | <b>-56 194</b> | <b>-19 000</b> | <b>-75 194</b>   | <b>-63 711</b> | <b>11 483</b> |

### Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen, käyttötalousosan toteutumisvertailu

#### Teknisen lautakunnan käyttötalouden tulos

Teknisen lautakunnan käyttötalouden osalta toimintakuluja ja -tuottoja on ollut arviota vähemmän, mutta silti toimintakate jää positiiviseksi. Jätehuollon osalta olemme jääneet suunnitelluista tuloista ja myös menot ylittyivät arvioitua suuremmiksi. Jätehuollon menojen kasvuun on vaikuttanut mm. jätekuljetussopimuksen indeksitarkistus.

Teknisen toimen alle kuuluvat liikenneväylät, liikunta- ja ulkoilualueet sekä öljyvahinkojen torjunta. Kulut palotoimen osalta ovat siirtyneet vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Tekninen lautakunta on toiminut talousarvion mukaisesti ja täyttänyt sille asetetut toiminnalliset tavoitteet sekä hoitanut sille kuuluvat lakisääteiset tehtävät.

#### Liikenneväylät ja yleiset tiet

Liikenneväylien ja alueiden osalta on suoritettu tarvittavia kunnossapitotoimia talousarvion puitteissa.

#### Rakennusvalvonta ja paikkatietopalvelut

| Talous        | TP 2022        | TA 2023         | TA-muutokset  | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023  | Poikkeama      |
|---------------|----------------|-----------------|---------------|------------------|-----------------|----------------|
| Toimintatulot | 18 409         | 23 000          |               | 23 000           | 12 768          | -10 233        |
| Toimintamenot | -116 016       | -179 958        | 15 000        | -164 958         | -195 431        | -30 473        |
| <b>Netto</b>  | <b>-97 607</b> | <b>-156 958</b> | <b>15 000</b> | <b>-141 958</b>  | <b>-182 664</b> | <b>-40 706</b> |

Kertomusvuonna myönnettiin toimenpide- tai rakennuslupa 26 rakennushankkeelle ja evättiin 3 hankkeelle. Rakennusluvista uusiin loma-asuinrakennuksiin kohdistui 3 kpl ja muihin uusiin rakennuksiin 11 kpl. Uusille asuinrakennuksille ei kertomusvuonna haettu yhtään lupaa.

Laajennuksia ja muita rakennus-, purku-, maisema- ja toimenpidelupia oli yhteensä 19 kpl. Toimenpideilmoituksia käsiteltiin 4 kpl. Rakennusvalvonnan osalta on suoritettu normaalia rakennusvalvontaa.

Vuoden 2023 toiminnallisiin tavoitteisiin päästiin sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostamisessa, sillä suurin osa rakennushankemuksista toimitettiin sähköisenä.

### Ympäristö- ja terveysturvallisuus

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut on ostettu Inarin kunnasta.

Tavoitteena on lakisääteisten elintarvikevalvonnan ja yleisen terveysturvallisuuden järjestäminen kunnassa. Valvonta perustuu seuraaviin lakeihin ja niiden pohjalta laadittuihin valvontasuunnitelmiin:

- elintarvikelaki
- terveydensuojelulaki
- tupakkalaki
- lääkelaki (nikotiinituotteiden myynnin valvonta)

### Ympäristönsuojelu

Arktisen Lapin ympäristönsuojelu vastaa Utsjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä.

### Tilapalvelu

**Toimielin** Elinvoima- ja tekninen lautakunta  
**Tulosalueen nimi** Tekninen toimi  
**Tilivelvollinen** Toimialajohtaja

| Talous        | TP 2022    | TA 2023    | TA-<br>muutokset | Muutettu<br>TA 2023 | Toteutuma<br>2023 | Poikkeama |
|---------------|------------|------------|------------------|---------------------|-------------------|-----------|
| Toimintatulot | 1 138 159  | 1 453 800  |                  | 1 453 800           | 1 476 551         | 22 751    |
| Toimintamenot | -1 374 189 | -1 583 075 | -14 800          | -1 597 875          | -1 430 202        | 167 674   |
| <b>Netto</b>  | -236 030   | -129 275   | -14 800          | -144 075            | 46 349            | 190 424   |

Toimintakertomusvuonna Utsjoen kunnassa käynnistettiin maapoliittisen ohjelman laatiminen ja raportin laati Sweco Oy.

Toimintavuoden toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet seuraavasti:

- Utsjoen kunnanhallituksen nimeämä kiinteistötyöryhmä on antanut oman ratkaisuehdotuksensa Utsjoen kunnan omistamien tyhjilleen jääneiden koulutilojen käytöstä.
- Sähköisen huoltokirjan käyttöä on saatu tehostettua, mutta edelleen sen tehokkaaseen käyttämiseen panostettava.

### Kiinteistöt

Tilapalvelun hallinnointiin on kuulunut seuraavat kiinteistöt (suuruudet kam<sup>2</sup>):

|               |                             |       |
|---------------|-----------------------------|-------|
| Sivistystoimi | Utsjoen ent. koulukeskus    | 4383  |
|               | Utsjoen monitoimitalo       | 1705  |
|               | Karigasniemen monitoimitalo | 756   |
|               | Karigasniemen koulu         | 1500  |
|               | Karigasniemen liik.halli    | 812,5 |

|                           |       |
|---------------------------|-------|
| Nuorgamin koulu           | 744   |
| Nuorgamin monitoimitalo   | 407   |
| Lukion asuntola           | 233   |
| Utsjoen terveyskeskus     | 1831  |
| Seitakartano              | 300   |
| Utsjoen terveystalo       | 80    |
| Aspa toimitila            | 104   |
| Karigasniemen terv talo   | 192   |
| Virastotalo               | 1361  |
| Utsjoen vanhat koulurak   | 429   |
| Kylätalo Giisa            | 210   |
| Sonerantalo, ent. poliisi | 104   |
| Utsjoen kunnan varasto    | 118   |
| Kylätalo Saivu            | 126   |
| Utsjoen ent. paloasema    | 360   |
| Karigasniemen hallit      | 423   |
| Nuorgamin paloasema       | 109   |
| Yleisradion tilat         | 50    |
| Urheilukentän huoltorak   | 112   |
| Kammit                    | 2 kpl |

#### Asuinrakennukset

|            |     |
|------------|-----|
| Vuokratalo | 634 |
|------------|-----|

Vuokratalo on ollut vuokrattuna Kiinteistö Oy Ringinvatrolle.

Rakennusten normaalin kunnossapidon lisäksi kuntokorjauksiin käytettiin varoja investointiohjelman mukaisesti.

Investointiohjelma toteutui seuraavasti:

1. *Utsjoen kirkonkylän ent. paloasematallin saneeraus*  
Saneeraus valmistui 30.9.2023
2. *Kirkonkylän kyläalueen asemakaavoitus*  
Kaava palautettiin ehdotusvaiheeseen ja kaavoitustyö on jatkunut kaavoitustyöryhmän evästyksellä.
3. *Karigasniemen asemakaava*  
Kaavasta luonnos laadittuna.

#### Jätehuolto

|                  |                                   |
|------------------|-----------------------------------|
| Toimielin        | Elinvoima- ja tekninen lautakunta |
| Tulosalueen nimi | Jätehuolto                        |
| Tilivelvollinen  | Toimialajohtaja                   |

| Talous | TP 2022 | TA 2023 | TA-muutokset | Muutettu TA 2023 | Toteutuma 2023 | Poikkeama |
|--------|---------|---------|--------------|------------------|----------------|-----------|
|--------|---------|---------|--------------|------------------|----------------|-----------|



|               |          |          |  |          |          |          |
|---------------|----------|----------|--|----------|----------|----------|
| Toimintatulot | 279 321  | 316 860  |  | 316 860  | 270 065  | -46 795  |
| Toimintamenot | -347 774 | -292 906 |  | -292 906 | -377 760 | -84 454  |
| Netto         | -68 453  | 23 954   |  | 23 954   | -107 295 | -131 249 |

Jätteenkuljetusurakoitsijana on toiminut Urbaser Oy. Sopimuksen ensimmäinen optiokausi alkoi toukokuussa 2023.

Urakkasopimuspalvelukustannukset olivat toimintavuodelta 267 165 (alv 0%) euroa.

Toimintakertomusvuonna Utsjoelta kerättiin poltettavaa jätettä 363 tonnia, joka on edellisvuoden tasossa.

Toimintakertomusvuoden toiminnallisista tavoitteista kotitalouksien jätteiden lajittelu ja kierrätys on aktiivista. Siirtokuormaus- ja hyötyjäteaseman jätteiden vastaanottoon ja valvontaan tulee panostaa entisestään, jotta toiminta pysyy ympäristöluvan mukaisena.

### Hyvä elää Utsjoella

| Painopistealueet                                                                                 | Toimenpiteet                                                                                            | Mittari / arviointikriteeri                       | Tavoitetaso                                                          | Arviointi 31.12.2023                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|
| Kiinteistöjen korjaus- ja ylläpito-suunnitelma sekä strateginen päätös kiinteistöjen ylläpidosta | Korjaus-suunnitelman pohjalta priorisoidaan kohteet ja käynnistetään suunnitelman mukaiset toimenpiteet | Investointi-esitykset<br><br>Korjaus-toimenpiteet | Investointi-esitykset tehty<br><br>Korjaustoimenpiteet käynnistyneet | Ei ole tehty                                      |
| Sähköisten palveluiden käyttöönoton tehostaminen rakennus-valvonnassa                            | Tiedottaminen sähköisten palveluiden käyttöönotosta                                                     | Sähköisen palvelun käyttöönotto                   | Sähköinen palvelu käytössä                                           | Lupapiste.fi käyttö lisääntynyt                   |
| Rakennuslupien sähköinen arkisto                                                                 | Siirtyminen sähköisen arkiston käyttöön                                                                 | Arkisto sähköisessä muodossa                      | Toimenpiteet suoritettu<br>Suunnitelma valmis                        | Ei ole edennyt                                    |
|                                                                                                  | Arkistointi-suunnitelman laadinta                                                                       | Arkistointi-suunnitelma                           |                                                                      | Ei ole edennyt                                    |
| Karigasniemen asemakaavan laatiminen                                                             | Investointipäätös asemakaavan laatimisesta                                                              | Investointipäätös                                 | Asemakaavan laatiminen on käynnistynyt v. 2020                       | Kaavakartan ja kaavaselostuksen luonnos laadittu. |
|                                                                                                  | Asemakaavan                                                                                             | Asemakaavan                                       | Asemakaava                                                           | Kaavaehdotus                                      |

|                                                                                  |                                                                                                                      |                                                                                       |                                                                                                                   |                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|
|                                                                                  | laatiminen<br>käynnistyy v.<br>2020                                                                                  | laatiminen                                                                            | valmistuu v. 2023                                                                                                 | hyväksymis-<br>käsittelyyn vuoden<br>2024 aikana.                  |
| Maakuntakaava                                                                    | Edunvalvonta-<br>tehtävä<br>kunnanvaltuuston<br>linjausten<br>pohjalta                                               | Aktiivinen<br>osallistuminen<br>ohjausryhmä-<br>työskentelyyn                         | Utsjoen kunnan<br>näkökulmat<br>huomioitu<br>Pohjois-Lapin<br>maakunta-<br>kaavassa                               | Etenee                                                             |
| Opasteiden<br>kehittäminen                                                       | Saamenkieliset<br>opasteet kielilain<br>mukaisesti<br>Koulun opasteet                                                | Opasteet hankittu                                                                     | Opasteet<br>paikallaan                                                                                            | Ei ole päästy<br>tavoitetasoon.                                    |
| Kuntalaisten<br>kuuleminen ja<br>osallistaminen                                  | Kyläillat ja<br>kyläkierrokset<br><br>Yhteydenpito<br>yrittäjien kanssa<br>yhteistyössä<br>elinkeinotoimen<br>kanssa | Osallistuminen<br>kyläkierroksiin<br><br>Yrittäjä-<br>tilaisuuksiin<br>osallistuminen | Kyläkierrokseen<br>osallistuminen (1<br>krt/v.)<br><br>Yrittäjä-<br>tilaisuuksiin<br>osallistuminen (1<br>krt/v.) | Osallistuttu                                                       |
| Organisaation<br>sisäisten<br>tukipalveluiden<br>tuottaminen                     | Hallintokuntien<br>kuulemisen<br>kehittäminen –<br>hallintokuntien<br>henkilöstö-<br>kokouksiin<br>osallistuminen    | Osallistuminen<br>henkilöstö-<br>kokouksiin                                           | Osallistuminen<br>vuosittain<br>henkilöstö-<br>kokouksiin                                                         | Osallistuttu<br>henkilöstö-<br>palaveriin                          |
| Utsjoen kunnan<br>tyhjilleen jäävien<br>rakennusten/<br>rakennusosien<br>kohtalo | Myynti-/<br>porkupäätökset                                                                                           |                                                                                       | Tarpeettomien<br>rakennusten<br>myynti tai purku<br>toteutettu                                                    | Kiinteistötyöryhmä<br>on antanut oman<br>ratkaisu-<br>ehdotuksensa |

### Kunta on vastuullinen toimija

| Painopistealueet                          | Toimenpiteet                                                                                                                              | Mittari /<br>arviointikriteeri                                                    | Tavoitetaso                                                                                                  | Arviointi<br>31.12.2023                                  |
|-------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Työntekijöiden<br>henkilöstö-<br>koulutus | Lakisääteiset<br>koulutukset ja<br>ammattitaidon<br>päivittäminen -<br>tarkennetaan<br>henkilöstökoulutus-<br>suunnitelman<br>yhteydessä) | Koulutuksiin<br>osallistuminen<br><br>Kunnan yleinen<br>hankintalaki-<br>koulutus | Henkilöstö<br>osallistuu joka<br>toinen vuosi oman<br>alan koulutukseen<br><br>Osallistutaan<br>koulutukseen | Koulutuksia ei ole<br>järjestetty vuoden<br>2023 aikana. |

|                                |                                                                                                                                   |                                                            |                                                                                                                                                                                   |                             |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
|                                | Talotekniikka<br>Siivousosaaminen<br>Rakennusvalvonta<br>Hankintalaki –<br>koulutus<br><br>Korttikoulutus                         | Korttikoulutus                                             | Henkilöstön<br>korttikoulutukset<br>suoritettu                                                                                                                                    |                             |
| Työhyvinvointi /<br>johtaminen | Kehityskeskustelujen<br>vakiinnuttaminen<br><br>Työolosuhteet –<br>työergonomian<br>kartoittaminen ja<br>kalusteiden<br>uusiminen | Kehityskeskustelut<br><br>Kartoitus ja<br>kalustehankinnat | Kehityskeskustelut käyty<br>koko henkilöstön<br>kanssa<br><br>Työergonomia-<br>kartoitukset tehty<br>kaikkien<br>henkilöstöryhmien<br>osalta ja<br>kalustehankinnat<br>toteutettu | Kehityskeskustelut<br>käyty |

## Tuloslaskelmaosan toteutuminen

| Sisäiset erät mukana            | Alkuperäinen talousarvio | Toteutuma         | Poikkeama      |
|---------------------------------|--------------------------|-------------------|----------------|
| TULOSLASKELMA                   |                          |                   |                |
| TOIMINTATUOTOT                  |                          |                   |                |
| Myyntituotot                    | 405 270                  | 470 210           | 64 940         |
| Maksutuotot                     | 66 500                   | 57 895            | -8 605         |
| Tuet ja avustukset              | 2 236 277                | 2 175 394         | -60 883        |
| Muut toimintatuotot             | 1 468 900                | 1 488 722         | 19 822         |
| TOIMINTATUOTOT                  | 4 176 947                | 4 192 223         | 15 276         |
| TOIMINTAKULUT                   |                          |                   |                |
| Henkilöstökulut                 | -5 060 640               | -4 935 633        | 125 007        |
| Palvelujen ostot                | -2 449 705               | -2 538 849        | -89 144        |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat   | -955 151                 | -742 595          | 212 556        |
| Avustukset                      | -114 000                 | -105 532          | 8 468          |
| Muut toimintakulut              | -971 763                 | -971 623          | 140            |
| TOIMINTAKULUT                   | -9 551 259               | -9 294 232        | 257 027        |
| <b>TOIMINTAKATE</b>             | <b>-5 374 312</b>        | <b>-5 102 010</b> | <b>272 302</b> |
| Verotulot                       | 2 500 000                | 2 953 933         | 453 933        |
| Valtionosuudet                  | 3 716 161                | 3 860 115         | 143 954        |
| Rahoitustuotot ja -kulut        |                          |                   |                |
| Korkotuotot                     | 2 000                    | 20 875            | 18 875         |
| Muut rahoitustuotot             | 2 500                    | 26 949            | 24 449         |
| Korkokulut                      | -100 500                 | -134 695          | -34 195        |
| Muut rahoituskulut              | -5 250                   | -5 594            | -344           |
| Rahoitustuotot ja -kulut        | -101 250                 | -92 465           | 8 785          |
| <b>VUOSIKATE</b>                | <b>740 599</b>           | <b>1 619 573</b>  | <b>878 974</b> |
| Poistot ja arvonalentumiset     | -825 000                 | -781 878          | 43 122         |
| Suunnitelman mukaiset poistot   | -825 000                 | -781 878          | -43 122        |
| Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)  |                          | 21 826            | 21 826         |
| <b>TILIKAUDEN TULOS</b>         | <b>-84 401</b>           | <b>837 695</b>    | <b>922 096</b> |
| <b>TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ</b> | <b>-84 401</b>           | <b>859 520</b>    | <b>943 922</b> |

## Verotulojen erittely, toteumavertailu 2023

|                             | Talousarvio      | Toteutuma        | Poikkeama      |
|-----------------------------|------------------|------------------|----------------|
|                             | €                | €2               | €              |
| Kunnan tulovero             | 1 625 000        | 2 060 774        | 435 774        |
| Osuus yhteisöveron tuotosta | 125 000          | 120 583          | -4 417         |
| Kiinteistövero              | 750 000          | 772 575          | 22 575         |
| Verotulot yhteensä          | <b>2 500 000</b> | <b>2 953 933</b> | <b>453 933</b> |

|               | 2018      | 2019      | 2020      | 2021      | 2022      | 2023      |
|---------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Kunnallisvero | 3 780 455 | 3 704 942 | 3 998 760 | 3 928 649 | 4 159 629 | 2 060 774 |

|                    |           |           |           |           |           |           |
|--------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Kiinteistövero     | 620 973   | 645 887   | 595 045   | 645 330   | 659 321   | 772 575   |
| Yhteisövero        | 148 637   | 162 870   | 154 451   | 177 672   | 182 099   | 120 583   |
| Verotulot yhteensä | 4 550 065 | 4 513 699 | 4 748 256 | 4 751 650 | 5 001 049 | 2 953 932 |
| Verotulos/asukas   | 3 693     | 3 724     | 3 892     | 4 041     | 4 235     | 2 587     |

Kunnan veroprosentti vuonna 2022 oli 21,00 %.

#### Valtionosuuksien erittely, toteumavertailu 2

|                                         | Talousarvio | Toteutuma | Poikkeama |
|-----------------------------------------|-------------|-----------|-----------|
|                                         | €           | €         | €         |
| Peruspalvelujen valtionosuus            | 3 306 657   | 3 483 897 | 132 240   |
| Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus | 409 504     | 421 218   | 11 714    |
| Valtionosuudet yhteensä                 | 3 716 161   | 3 860 115 | 143 954   |

|                     | 2018      | 2019      | 2020      | 2021      | 2022      | 2023      |
|---------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Valtionosuudet      | 6 896 465 | 7 268 584 | 7 715 378 | 7 453 970 | 8 404 548 | 3 860 115 |
| Kehitys %           | 0,6 %     | 5,4 %     | 6,1 %     | -3,4 %    | 12,75 %   | -54,07 %  |
| Valtionosuus/asukas | 5 598     | 5 982     | 6 324     | 6 338     | 7 116     | 3 380     |

#### Talousarvion rahoitusosan toteutuminen

| Rahoituslaskelma                               | Talousarvio<br>2023 | Toteutuma<br>2023 | Poikkeama      |
|------------------------------------------------|---------------------|-------------------|----------------|
| Toiminta ja investoinnit                       |                     |                   |                |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                     |                     |                   |                |
| Vuosikate                                      | -860 315            | 1 619 573         | 878 974        |
| Tulorahoituksen korjauserät                    |                     | -5 542            | -5 542         |
| Toiminnan rahavirta                            |                     |                   |                |
| <b>Investointien rahavirta</b>                 |                     |                   |                |
| Investointimenot                               | 294 685             | -205 014          | 106 321        |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin            | -91 000             | 17 514            | -73 486        |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot |                     | 5 542             | 5 542          |
| <b>Toiminta ja investoinnit, netto</b>         | <b>-656 630</b>     | <b>1 432 072</b>  | <b>911 809</b> |
|                                                |                     |                   |                |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                   |                     |                   |                |
| Antolainojen muutokset                         |                     |                   |                |
| Antolainasaamisten lisäykset                   |                     |                   |                |
| Antolainasaamisten vähennykset                 |                     | 1 337             | -1 337         |
| Antolainauksen muutokset                       |                     |                   |                |
| Lainakannan muutokset                          |                     |                   |                |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                 | -250 000            | 250 000           |                |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys               | 907 468             | -983 502          | -983 502       |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                 |                     | 250 000           | 1 157 468      |
| Lainakannan muutokset                          |                     |                   |                |
| <b>Muut maksuvalmiuden muutokset</b>           |                     | <b>455 892</b>    | <b>455 892</b> |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos     |                     |                   |                |

|                               |                |                  |                |
|-------------------------------|----------------|------------------|----------------|
| Saamisten muutos              |                |                  |                |
| Korottomien velkojen muutos   |                |                  |                |
| Muut maksuvalmiuden muutokset |                |                  |                |
|                               |                |                  |                |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>  | <b>657 468</b> | <b>-26 274</b>   | <b>631 194</b> |
|                               |                |                  |                |
| <b>Rahavarojen muutos</b>     | <b>838</b>     |                  |                |
|                               |                |                  |                |
| Rahavarat 31.12               |                | <b>2 174 260</b> |                |
| Rahavarat 1.1.                |                | <b>768 461</b>   |                |
| <b>Rahavarojen muutos</b>     |                | <b>1 405 799</b> |                |

### Investointiosan toteutuminen

| Toimielin / hanke                                | Kustannus-<br>arvio ja sen<br>muutokset | Ed. vuosien<br>käyttö | Talousarvio ja<br>sen muutokset | Toteutuma<br>2023 |
|--------------------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------|---------------------------------|-------------------|
| <b>Kunnanhallitus</b>                            |                                         |                       |                                 |                   |
| Palvelinten päivitys                             |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 5 000,00                                |                       | 5 000,00                        | 4 753,23          |
| <b>Sivistystoimi</b>                             |                                         |                       |                                 |                   |
| Omatoimikirjasto                                 |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 20 000,00                               |                       | 20 000,00                       | 12 628,23         |
| Tulot                                            | 14 000,00                               |                       | 14 000,00                       | 11 500,00         |
| <b>Tekninen toimi</b>                            |                                         |                       |                                 |                   |
| Kirkonkylän kyläalueen<br>asemakaavoitus         |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 100 000,00                              | 79 332,73             | 16 650,00                       | 8 178,69          |
| Nuorg.monitoimitalon suunn,<br>rakentaminen      |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 1 630 000,00                            | 1 380 786,00          |                                 | 89 960,75         |
| Karigasniemen asemakaava                         |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 100 000,00                              | 38 162,09             | 60 000,00                       | 11 076,92         |
| Nuorgamin Isonkivenvaaran<br>paikoitusalue       |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 72 578,80                               | 893,80                | 71 685,00                       | 20 871,10         |
| Tulot                                            | 45 000,00                               |                       | 45 000,00                       | 0,00              |
| Utsjoen kirkonkylän ulkokuntosali                |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 30 000,00                               |                       | 30 000,00                       | 30 144,09         |
| Tulot                                            | 27 500,00                               |                       | -27 500,00                      | 6 363,31          |
| Paloasematallien saneeraus                       |                                         |                       |                                 |                   |
| Menot                                            | 30 000                                  |                       | 30 000                          | 27 750,71         |
| Kirkonkylän kuntoradan<br>polttimoiden uusiminen |                                         |                       |                                 |                   |

|                                                               |                     |                     |                   |                   |
|---------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------|-------------------|-------------------|
| Menot                                                         | 10 000,00           |                     | 10 000,00         | 0,00              |
| Kuntokorjaukset (PTS 10 v)                                    |                     |                     |                   |                   |
| Menot                                                         | 50 000,00           |                     | 50 000,00         | 0,00              |
| Utsjokisuun koulun, Ailigastalojen<br>ja vuokratalon maalämpö |                     |                     |                   |                   |
| Menot                                                         | 18 000,00           |                     | 18 000,00         | 0,00              |
| Tulot                                                         | 4 500,00            |                     | 4 500,00          |                   |
| <b>Menot</b>                                                  | <b>2 065 578,80</b> | <b>1 499 138,62</b> | <b>311 335,00</b> | <b>205 363,72</b> |
| <b>Tulot</b>                                                  | <b>91 000,00</b>    |                     | <b>91 000</b>     | <b>17 863,31</b>  |
| <b>Netto</b>                                                  | <b>1 974 578,80</b> | <b>1 499 138,62</b> | <b>220 335</b>    | <b>187 500,41</b> |

## Tilinpäätöslaskelmat

### Kunnan tuloslaskelma

|                                       | 2023              | 2022               |
|---------------------------------------|-------------------|--------------------|
| Toimintatuotot                        | 3 388 687         | 4 002 598          |
| Myyntituotot                          | 431 473           | 560 351            |
| Maksutuotot                           | 57 895            | 580 102            |
| Tuet ja avustukset                    | 2 175 394         | 2 521 416          |
| Muut toimintatuotot                   | 723 924           | 340 729            |
| Valmistus omaan käyttöön              |                   |                    |
| Toimintakulut                         | -8 490 696        | -16 477 845        |
| Henkilöstökulut                       |                   |                    |
| Palkat ja palkkiot                    | -4 024 690        | -6 871 215         |
| Henkilösivukulut                      |                   |                    |
| Eläkekulut                            | -786 611          | -1 382 292         |
| Muut henkilösivukulut                 | -124 332          | -242 924           |
| Palvelujen ostot                      | -2 500 112        | -6 198 835         |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat         | -742 595          | -1 288 484         |
| Avustukset                            | -105 532          | -315 250           |
| Muut toimintakulut                    | -206 825          | -178 844           |
| <b>Toimintakate</b>                   | <b>-5 102 010</b> | <b>-12 475 246</b> |
| Verotulot                             | 2 953 933         | 5 001 049          |
| Valtionosuudet                        | 3 860 115         | 8 404 548          |
| Rahoitustuotot ja -kulut              | -92 465           | -65 382            |
| Korkotuotot                           | 20 875            | 9 820              |
| Muut rahoitustuotot                   | 26 949            | 163 009            |
| Korkokulut                            | -134 695          | -89 752            |
| Muut rahoituskulut                    | -5 594            | -17 695            |
| <b>Vuosikate</b>                      | <b>1 619 573</b>  | <b>995 732</b>     |
| Poistot ja arvonalentumiset           |                   |                    |
| Suunnitelman mukaiset poistot         | -781 878          | -681 777           |
| Pys. vastaavien arvonalentumiset      |                   |                    |
| Satunnaiset erät                      |                   |                    |
| Satunnaiset tuotot                    |                   |                    |
| Satunnaiset kulut                     |                   |                    |
| <b>Tilikauden tulos</b>               | <b>837 695</b>    | <b>313 955</b>     |
| Poistoeron lisäys (-) tai vähennys(+) | 21 825            |                    |
| <b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b> | <b>859 520</b>    | <b>313 955</b>     |



## Kunnan rahoituslaskelma

|                                                | 2023             | 2022            |
|------------------------------------------------|------------------|-----------------|
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                     |                  |                 |
| Vuosikate                                      | 1 619 573        | 995 732         |
| Satunnaiset erät                               |                  |                 |
| Tulorahoituksen korjauserät                    | -5 542           | -53 212         |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                     | <b>1 614 031</b> | <b>942 520</b>  |
| <b>Investointien rahavirta</b>                 |                  |                 |
| Investointimenot                               | -205 014         | -1 074 042      |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin            | 17 514           | 282 264         |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | 5 542            | 57 760          |
| Investointien rahavirta                        | -181 959         | -734 018        |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>    | <b>1 432 072</b> | <b>208 502</b>  |
|                                                |                  |                 |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                   |                  |                 |
| Antolainauksen muutokset                       |                  |                 |
| Antolainasaamisten lisäykset                   |                  |                 |
| Antolainasaamisten vähennykset                 | 1 337            | 53 220          |
| Antolainauksen muutokset                       |                  |                 |
| Lainakannan muutokset                          |                  |                 |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                 | 250 000          | 1 000 000       |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys               | -983 502         | -1 007 846      |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                 | 250 000          | 2 233           |
| Lainakannan muutokset                          | <b>-483 502</b>  | <b>-5 613</b>   |
| Oman pääoman muutokset                         |                  |                 |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                  |                  |                 |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset  |                  | 172             |
| Vaihto-omaisuuden muutos                       |                  |                 |
| Saamisten muutos                               | 1 562 616        | -770 575        |
| Korottomien velkojen muutos                    | -1 106 724       | 105 906         |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                  | <b>455 892</b>   | <b>-664 841</b> |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                   | <b>-26 274</b>   | <b>-617 234</b> |
| <b>Rahavarojen muutos</b>                      | <b>1 405 799</b> | <b>-408 731</b> |
|                                                |                  |                 |
| Rahavarat 31.12                                | 2 174 260        | 768 461         |
| Rahavarat 1.1.                                 | 768 461          | 1 177 193       |
|                                                | <b>1 405 799</b> | <b>-408 732</b> |

## Kunnan tase

|                                          | 2023              | 2022              |
|------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Pysyvät vastaavat</b>                 | <b>17 707 974</b> | <b>18 777 744</b> |
| Aineettomat hyödykkeet                   | 171 226           | 421 857           |
| Aineettomat oikeudet                     | 33 660            | 262 391           |
| Ennakkomaksut                            | 68 704            | 44 695            |
| Muut pitkävaikutteiset menot             | 68 863            | 114 771           |
|                                          |                   |                   |
| Aineelliset hyödykkeet                   | <b>14 942 100</b> | <b>15 534 245</b> |
| Maa- ja vesialueet                       | 510 404           | 510 404           |
| Rakennukset                              | 12 199 003        | 12 722 162        |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet           | 452 542           | 504 179           |
| Koneet ja kalusto                        | 25 790            | 133 333           |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 1 754 362         | 1 664 167         |
|                                          |                   |                   |
| Sijoitukset                              | <b>2 594 648</b>  | <b>2 821 642</b>  |
| Osakkeet ja osuudet                      | 1 265 961         | 1 491 618         |
| Muut lainasaamiset                       | 1 328 687         | 1 330 024         |
|                                          |                   |                   |
| <b>Toimeksiantojen varat</b>             | <b>391</b>        | <b>391</b>        |
| Muut toimeksiantojen varat               | 391               | 391               |
|                                          |                   |                   |
| <b>Vaihtuvat vastaavat</b>               | <b>3 038 289</b>  | <b>3 055 689</b>  |
| Vaihto-omaisuus                          | 5 092             | 5 092             |
| Murskevarasto                            | 5 092             | 5 092             |
|                                          |                   |                   |
| Lyhytaikaiset saamiset                   | <b>858 937</b>    | <b>2 282 135</b>  |
| Myyntisaamiset                           | 241 904           | 393 282           |
| Lainasaamiset                            |                   |                   |
| Muut saamiset                            | 381 529           | 977 928           |
| Siirtosaamiset                           | 235 504           | 910 925           |
|                                          |                   |                   |
| Rahat ja pankkisaamiset                  | <b>2 174 260</b>  | <b>768 461</b>    |
|                                          |                   |                   |
| <b>VASTAAVAA</b>                         | <b>20 746 654</b> | <b>21 833 824</b> |
|                                          |                   |                   |
| <b>VASTATTAVAA</b>                       |                   |                   |
| <b>Oma pääoma</b>                        | <b>8 310 013</b>  | <b>7 434 241</b>  |
| Peruspääoma                              | 2 399 880         | 2 383 628         |
| Käyttöomaisuuden arvонkorotukset         | 106 131           | 106 131           |
| Edellisten tilikausien yli/alijäämä      | 4 944 483         | 4 630 527         |
| Tilikauden yli-/alijäämä                 | 859 520           | 313 955           |
|                                          |                   |                   |
| <b>Poistoero</b>                         | <b>32 738</b>     | <b>54 564</b>     |

|                                         |                   |                   |
|-----------------------------------------|-------------------|-------------------|
| Poistoero                               | 32 738            | 54 564            |
|                                         |                   |                   |
| Muut pakolliset varaukset               | 6 728             | 6 728             |
| Muut toimeksiantojen pääomat            | 541               | 541               |
|                                         |                   |                   |
| <b>Vieras pääoma</b>                    | <b>12 396 634</b> | <b>14 337 750</b> |
| Pitkäaikainen                           | 9 306 910         | 10 331 046        |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 9 305 510         | 10 329 646        |
| Liittymismaksut ja muut velat           | 1 400             | 1 400             |
|                                         |                   |                   |
| Lyhytaikainen                           | <b>3 089 724</b>  | <b>4 006 704</b>  |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta | 1 530 546         | 989 912           |
| Saadut ennakot                          | 380 280           | 304 348           |
| Ostovelat                               | 542 834           | 756 444           |
| Muut velat                              | 131 550           | 213 212           |
| Siirtovelat                             | 504 514           | 1 742 788         |
|                                         |                   |                   |
| <b>VASTATTAVAA</b>                      | <b>20 746 654</b> | <b>21 833 824</b> |

## Konsernilaskelmat

### Konsernituloslaskelma

|                                       | 2023                 | 2022               |
|---------------------------------------|----------------------|--------------------|
| Toimintatuotot                        | 4 022 222,84         | 7 428 225          |
| Toimintakulut                         | -8 886 260,10        | -19 607 554        |
| <b>Toimintakate</b>                   | <b>-4 864 037,27</b> | <b>-12 179 328</b> |
| Verotulot                             | 2 921 527,92         | 4 969 745          |
| Valtionosuudet                        | 3 860 115,00         | 8 404 548          |
| Rahoitustuotot ja -kulut              | <b>-101 748</b>      | <b>-118 862</b>    |
| Korkotuotot                           | 37 071,75            | 3 354              |
| Muut rahoitustuotot                   | 26 955,02            | 9 980              |
| Korkokulut                            | -158 464,43          | -109 868           |
| Muut rahoituskulut                    | -7 309,89            | -22 329            |
| <b>Vuosikate</b>                      | <b>1 818 858</b>     | <b>1 076 102</b>   |
| Poistot ja arvonalentumiset           | <b>-862 916</b>      | <b>-861 923</b>    |
| Suunnitelman mukaiset poistot         | -862 916             | -861 923           |
| Pys. vastaavien arvonalentumiset      |                      |                    |
| Satunnaiset erät                      |                      |                    |
| <b>Tilikauden tulos</b>               | <b>952 955</b>       | <b>214 179</b>     |
| Tilinpäätössiirrot                    | 10                   | 442                |
| Tilikauden verot                      |                      | -49                |
| Laskennalliset verot                  |                      |                    |
| Vähemmistöosuudet                     | 282                  | 2 826              |
| <b>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b> | <b>953 247</b>       | <b>217 398</b>     |

### Rahoituslaskelma

|                                                | 2023             | 2022              |
|------------------------------------------------|------------------|-------------------|
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                     |                  |                   |
| Vuosikate                                      | 1 815 858        | 1 076 102         |
| Satunnaiset erät                               |                  |                   |
| Tilikauden verot                               |                  | -49               |
| Tulorahoituksen korjauserät                    | -5 542           | -92 779           |
| <b>Toiminnan rahavirta</b>                     | <b>1 810 316</b> | <b>983 274</b>    |
| <b>Investointien rahavirta</b>                 |                  |                   |
| Investointimenot                               | -307 701         | -1 806 829        |
| Rahoitusosuudet investointimenoihin            | 17 514           | 314 839           |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | 5 542            | 94 362            |
| Investointien rahavirta                        | <b>-284 645</b>  | <b>-1 397 627</b> |
| <b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>    | <b>1 525 671</b> | <b>-414 353</b>   |
|                                                |                  |                   |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                   |                  |                   |
| Antolainauksen muutokset                       |                  |                   |

|                                               |                  |                 |
|-----------------------------------------------|------------------|-----------------|
| Antolainasaamisten lisäykset                  |                  |                 |
| Antolainasaamisten vähennykset                | 27 279           | 27 279          |
| Antolainauksen muutokset                      | <b>27 279</b>    | <b>27 279</b>   |
| Lainakannan muutokset                         |                  |                 |
| Pitkäaikaisten lainojen lisäys                | 309 000          | 1 677 935       |
| Pitkäaikaisten lainojen vähennys              | -1 076 840       | -1 224 460      |
| Lyhytaikaisten lainojen muutos                | 249 435          | 11 627          |
| Lainakannan muutokset                         | <b>-518 404</b>  | <b>465 103</b>  |
| Oman pääoman muutokset                        |                  |                 |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                 |                  |                 |
| Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset | 503              | -473            |
| Vaihto-omaisuuden muutos                      |                  | -3 853          |
| Saamisten muutos                              | 1 552 775        | -616 429        |
| Korottomien velkojen muutos                   | -1 098 354       | 34 803          |
| Muut maksuvalmiuden muutokset                 | <b>454 925</b>   | <b>-585 951</b> |
| <b>Rahoituksen rahavirta</b>                  | <b>-36 201</b>   | <b>-93 571</b>  |
|                                               |                  |                 |
| <b>Rahavarojen muutos</b>                     | <b>1 489 470</b> | <b>-507 924</b> |
|                                               |                  |                 |
| Rahavarat 31.12                               | 2 347 722        | 1 089 483       |
| Rahavarat 1.1.                                | 858 252          | 1 597 407       |
|                                               | 1 489 470        | -507 924        |

## Konsernitase

| <b>VASTAAVAA</b>                         | <b>2023</b>       | <b>20212</b>      |
|------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| PYSYVÄT VASTAAVAT                        | <b>18 104 778</b> | <b>21 030 870</b> |
| Aineettomat hyödykkeet                   | <b>171 226</b>    | <b>456 485</b>    |
| Aineettomat oikeudet                     | 33 660            | 294 862           |
| Muut pitkävaikuttiset menot              | 68 863            | 115 402           |
| Ennakkomaksut ja keskener.               | 68 704            | 46 221            |
|                                          |                   |                   |
| Aineelliset hyödykkeet                   | <b>16 799 977</b> | <b>19 403 385</b> |
| Maa- ja vesialueet                       | 597 928           | 604 653           |
| Rakennukset                              | 13 758 885        | 14 815 068        |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet           | 430 777           | 504 525           |
| Koneet ja kalusto                        | 45 632            | 218 012           |
| Muut aineelliset hyödykkeet              | 180 085           | 185 724           |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | 1 786 671         | 3 075 402         |
|                                          |                   |                   |
| Sijoitukset                              | <b>1 133 574</b>  | <b>1 171 000</b>  |
| Osakkuusyhteisöosakkuudet ja -osuudet    | <b>317 132</b>    | <b>317 132</b>    |
| Muut osakkeet ja osuudet                 | 789 163           | 797 250           |
| Muut lainasaamiset                       | 27 278            | 54 557            |
| Muut saamiset                            |                   | 2 060             |

|                                     |                   |                   |
|-------------------------------------|-------------------|-------------------|
|                                     |                   |                   |
| <b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>        | <b>168 336</b>    | <b>105 776</b>    |
| Valtion toimeksiannot               | 167 945           | 64 723            |
| Muut toimeksiantojen varat          | 391               | 41 052            |
|                                     |                   |                   |
| <b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>          | <b>3 178 930</b>  | <b>3 529 915</b>  |
| Vaihto-omaisuus                     |                   |                   |
| Aineet ja tarvikkeet                | 5 092             | 29 318            |
|                                     |                   |                   |
| <b>Lyhytaikaiset saamiset</b>       | <b>826 116</b>    | <b>2 410 986</b>  |
| Myyntisaamiset                      | 186 767           | 575 180           |
| Lainasaamiset                       |                   |                   |
| Muut saamiset                       | 389 827           | 1 048 794         |
| Siirtosaamiset                      | 249 522           | 787 009           |
|                                     |                   |                   |
| <b>Rahoitusarvopaperit</b>          |                   | <b>556</b>        |
| Osakkeet ja osuudet                 |                   | 271               |
| Muut arvopaperit                    |                   | 285               |
|                                     |                   |                   |
| <b>Rahat ja pankkisaamiset</b>      | <b>2 347 722</b>  | <b>1 088 927</b>  |
|                                     |                   |                   |
| <b>VASTAAVAA</b>                    | <b>21 452 044</b> | <b>24 666 560</b> |
|                                     |                   |                   |
| <b>VASTATTAVAA</b>                  |                   |                   |
| <b>OMA PÄÄOMA</b>                   | <b>7 518 460</b>  | <b>6 617 459</b>  |
| Peruspääoma                         | 2 399 880         | 2 383 628         |
| Muut omat rahastot                  | 884 316           | 885 646           |
| Edellisten tilikausien yli/alijäämä | 3 281 017         | 3 130 787         |
| Tilikauden yli-/alijäämä            | 953 247           | 217 398           |
|                                     |                   |                   |
| <b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>            |                   |                   |
| Vähemmistöosuudet                   | <b>92 312</b>     | <b>94 028</b>     |
|                                     |                   |                   |
| <b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>         | <b>6 728</b>      | <b>52 471</b>     |
| Eläkevaraus                         |                   | 477               |
| Muut pakolliset varaukset           | 6 728             | 51 994            |
|                                     |                   |                   |
| <b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>      | <b>168 993</b>    | <b>112 262</b>    |
| Valtion toimeksiannot               | 94 528            | 64 723            |
| Lahjoitusrahastojen pääomat         |                   | 2                 |
| Muut toimeksiantojen pääomat        | 74 464            | 47 536            |
|                                     |                   |                   |
| <b>VIERAS PÄÄOMA</b>                | <b>13 665 551</b> | <b>17 790 340</b> |
| Pitkäaikainen                       | 10 224 762        | 12 897 229        |
| Korollinen vieras pääoma            | 10 223 362        | 12 895 829        |

|                          |                   |                   |
|--------------------------|-------------------|-------------------|
| Koroton vieras pääoma    | 1 400             | 1 400             |
| Laskennalliset verovelat |                   |                   |
| Lyhytaikainen            | <b>3 440 789</b>  | <b>4 893 111</b>  |
| Korollinen vieras pääoma | 1 727 334         | 1 190 647         |
| Koroton vieras pääoma    |                   |                   |
| Saadut ennakot           | 390 357           | 314 906           |
| Ostovelat                | 582 525           | 971 821           |
| Muut velat               | 213 481           | 304 828           |
| Siirtovelat              | 527 093           | 2 110 910         |
|                          |                   |                   |
| <b>VASTATTAVAA</b>       | <b>21 452 044</b> | <b>24 666 660</b> |

## Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

### Utsjoen kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät.

#### Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti pois lukien verotulot, jotka on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

#### Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu vahvistetun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaisten suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetietojen yhteydessä.

#### Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

#### Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteena on käytetty keskihintamenetelmää arvostaen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan / hankintamenoon.

#### Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

#### Pakolliset varaukset

Kunnan taseeseen on merkitty pakollisena varauksena maanottoalueisiin liittyvä maisemointivaraus.

#### Erilliskorvaukset ja lomapalkkavelka

Erilliskorvaukset on jaksotettu henkilötasolla ansaintajaksoittain. Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu tilikaudelle, jonka perusteella loma-aika on kertynyt. Tuloslaskelmaan kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöittäin.

### Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

#### Ohjeet

Utsjoen konserniin kuuluville yhteisöille ja kuntayhtymille on lähetetty tietojen keräämiseksi kirje ja tiedonkeruulomake, johon on ohjeistettu täyttämään konserniin yhdisteltävät liitetiedot ja erillistilinpäätökset.

#### Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernituloslaskelmaan, konsernitaseeseen ja konsernin rahoituslaskelmaan on yhdistetty kaikki kuntakonsernirakenteeseen kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisö on jätetty yhdistelemättä, koska niiden yhdisteleminen on tarpeetonta oikean ja



riittävän kuvan antamiseksi konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta eikä tilinpäätöstietoja ole ollut mahdollista saada tilinpäätöksen laatimiselle säädetyssä määräajassa.

#### Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen väliset sisäiset tuotot ja kulut, sisäinen voitonjako, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

#### Keskinäisen omistuksen eliminointi

Tytäryhteisöt on yhdistetty kunnan konsernitilinpäätöksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaisesti. Kuntayhtymät on yhdistetty kuntayhtymänsuuden mukaisella määrällä. Sisäisen omistuksen eliminointi on suoritettu oikaistun tuloksen perusteella.

#### Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa oikaistun tuloksen perusteella. Negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu.

#### Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen tilinpäätökset on muutettu vastaamaan kunnassa noudatettavia tilinpäätösperiaatteita olennaisuus huomioiden niiden yhteisöjen osalta, jotka eivät ole esittäneet lainkaan poistoja omassa tuloslaskelmassaan. Aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvot on oikaistu vastaamaan suunnitelman mukaan laskettuja arvoja. Poistovaje on oikaistu tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäykseksi ja edellisten tilikausien kertynyt poistovajaus edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

#### Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on käsitelty KILA:n yleisohjeen (v. 2016) mukaisesti. Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on rinnastettu ylijäämäeriin siltä osin kuin niihin ei sisälly vastaisia verovaikutuksia. Kunnan ja kuntayhtymien osalta poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä oman pääoman ryhmään jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja niiden muutos tilikauden tuloslaskelmaan. Tytäryhteisöillä ei ole poistoeroja ja vapaaehtoisia varauksia.

#### Laskentaperiaatteiden yhdenmukaistaminen

Konserniyhteisöjen kirjaamat arvonkorotukset ja -alennukset on peruutettu konsernitilinpäätöksessä.

**TULOSLASKELMAA KOSKEVAT  
LIITETIEDOT**

|                                                        | Konserni         |                  | Kunta            |                  |
|--------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>Toimintatuotot tehtäväalueittain (liitetieto 6)</b> | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      |
| Yleishallinto                                          | 537 934          | 632 626          | 561 934          | 703 643          |
| Sosiaali- ja terveyspalvelut                           | 0,00             | 3 622 757        | 0,00             | 1 014 130        |
| Opetus- ja kulttuuripalvelut                           | 1 852 480        | 1 660 185        | 1 852 480        | 1 660 185        |
| Yhdyskuntapalvelut                                     | 1 574 590        | 1 316 309        | 974 273          | 624 640          |
| Muut palvelut                                          | 57 219           | 196 349          | 0,00             | 0,00             |
| <b>Toimintatuotot yhteensä</b>                         | <b>4 022 223</b> | <b>7 428 225</b> | <b>3 388 687</b> | <b>4 002 598</b> |

**VEROTULOT**

|                                            | Konserni         |                  | Kunta            |                  |
|--------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>Verotulojen erittely (liitetieto 7)</b> | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      |
| Kunnan tulovero                            | 2 060 774        | 4 159 629        | 2 060 774        | 4 159 629        |
| Osuus yhteisöveron tuotosta                | 120 583          | 182 099          | 120 583          | 182 099          |
| Kiinteistövero                             | 740 170          | 628 017          | 772 575          | 659 321          |
| <b>Verotulot yhteensä</b>                  | <b>2 921 527</b> | <b>4 969 745</b> | <b>2 953 932</b> | <b>5 001 049</b> |

**VALTIONOSUUDET**

|                                                 | Konserni         |                  | Kunta            |                  |
|-------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>Valtionosuuksien erittely (liitetieto 8)</b> | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      |
| Kunnan peruspalvelujen valtionosuus             | 3 438 897        | 7 953 213        | 3 438 897        | 7 953 213        |
| Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus        | 0,00             | 265 000          | 0,00             | 265 000          |
| Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet  | 421 218          | 451 335          | 421 218          | 451 335          |
| <b>Valtionosuudet yhteensä</b>                  | <b>3 860 115</b> | <b>8 404 548</b> | <b>3 860 115</b> | <b>8 404 548</b> |

**PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY**

|                                                   | Kunta            |                  |
|---------------------------------------------------|------------------|------------------|
| <b>Palvelujen ostojen erittely (liitetieto 9)</b> | <b>2023</b>      | <b>2022</b>      |
| Asiakaspalvelujen ostot                           | 20 694           | 2 885 403        |
| Muiden palvelujen ostot                           | 2 479 418        | 3 313 432        |
| <b>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</b>           | <b>2 500 112</b> | <b>6 198 835</b> |

### Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista (liitetieto 11)

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. (Kvalt. 15.12.2009 § 105), Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistomenetelmät ovat seuraavat:

| Aineettomat hyödykkeet                                | Tasapoisto     | Menojäännöspoisto |
|-------------------------------------------------------|----------------|-------------------|
| Kehittämismenot                                       | 3 vuotta       |                   |
| Aineettomat oikeudet ja liikearvo                     | 5 vuotta       |                   |
| Atk-ohjelmistot                                       | 3 vuotta       |                   |
| Muut                                                  | 3 vuotta       |                   |
| <b>Aineelliset hyödykkeet</b>                         |                |                   |
| Maa- ja vesialueet                                    | Ei poistoaikaa |                   |
| Rakennukset ja rakennelmat                            |                |                   |
| Hallinto- ja laitosrakennukset                        | 30 vuotta      |                   |
| Tehdas- ja tuotantorakennukset                        | 20 vuotta      |                   |
| Talousrakennukset                                     | 20 vuotta      |                   |
| Vapaa-ajan rakennukset                                | 20 vuotta      |                   |
| Asuinrakennukset                                      | 30 vuotta      |                   |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet                        | 10-30 vuotta   |                   |
| Kiinteät rakenteet ja laitteet                        |                |                   |
| Kadut, tiet, torit ja puistot                         |                | 20 %              |
| Sillat, laiturit ja uimalat                           |                | 20 %              |
| Muut maa- ja vesirakenteet                            |                | 20 %              |
| Vedenjakeluverkosto                                   |                | 10 %              |
| Viemäriverkko                                         |                | 10 %              |
| Kaukolämpöverkko                                      |                | 10 %              |
| Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet      |                | 20 %              |
| Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset            |                | 20 %              |
| Maakaasuverkko                                        |                | 15 %              |
| Muut putki- ja kaapeliverkot                          |                | 15 %              |
| Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet |                | 15 %              |
| Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet                     |                | 15 %              |
| Liikenteen ohjauslaitteet                             |                | 20 %              |
| Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet           |                | 20 %              |
| Koneet ja kalusto                                     |                |                   |
| Rautaiset alukset                                     | 15 vuotta      |                   |
| Puiset alukset ja muut uivat työkonet                 | 10 vuotta      |                   |
| Muut kuljetusvälineet                                 | 5 vuotta       |                   |
| Muut liikkuvat työkonet                               | 5 vuotta       |                   |
| Muut raskaat koneet                                   | 10 vuotta      |                   |
| Muut kevyet koneet                                    | 5 vuotta       |                   |
| Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet             | 5 vuotta       |                   |
| Atk-laitteet                                          | 3 vuotta       |                   |
| Muut laitteet ja kalusteet                            | 3 vuotta       |                   |

|                                          |                        |
|------------------------------------------|------------------------|
| Muut aineelliset hyödykkeet              |                        |
| Luonnonvarat                             | Käytön mukainen poisto |
| Arvo- ja taide-esineet                   | Ei poistoaikaa         |
| Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat | Ei poistoaikaa         |
| Osakkeet ja osuudet                      | Ei poistoaikaa         |

#### PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

|                                                            | Konserni    |             | Kunta       |             |
|------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Pakollisten varausten muutokset<br/>(liitetieto 12)</b> | <b>2023</b> | <b>2022</b> | <b>2023</b> | <b>2022</b> |
| Muut pakolliset varaukset 1.1.                             | 6 728       | 6 728       | 6 728       | 6 728       |
| Muut pakolliset varaukset 31.12.                           | 6 728       | 6 728       | 6 728       | 6 728       |
|                                                            |             |             |             |             |
| Eläkevastuu 1.1.                                           | 477         | 111         | 0           | 0           |
| HVA muutos                                                 | -477        |             |             |             |
| Eläkevastuu 1.1.                                           |             | 111         |             |             |
| Lisäykset tilikaudella                                     | 0,00        | 506         | 0           | 0           |
| Vähennykset tilikaudella                                   | 0,00        | -140        | 0           | 0           |
| <b>Eläkevastuu 31.12.</b>                                  | <b>0,00</b> | <b>477</b>  | <b>0</b>    | <b>0</b>    |
|                                                            |             |             |             |             |
| Potilasvahinkovakuutusmaksu                                | 45 266      | 64 384      |             |             |
| HVA muutos                                                 | -45 266     |             |             |             |
| Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.                           |             | 64 384      |             |             |
| Lisäykset tilikaudella                                     |             |             |             |             |
| Vähennykset tilikaudella                                   |             | -19 118     |             |             |
|                                                            |             |             |             |             |
| Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12                          |             | 45 266      |             |             |

#### PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA-TAPPIOT

|                                                                                            | Konserni     |               | Kunta        |               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------|--------------|---------------|
| <b>Pysyvien vastaavien hyödykkeiden<br/>luovutusvoitot<br/>ja -tappiot (liitetieto 13)</b> | <b>2023</b>  | <b>2022</b>   | <b>2023</b>  | <b>2022</b>   |
| Muut toimintatuotot                                                                        |              |               |              |               |
| Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot                                                        | 5 542        | 53 212        | 5 542        | 53 212        |
| Rakennusten luovutusvoitot                                                                 |              | 20 955        |              |               |
| <b>Luovutusvoitot yhteensä</b>                                                             | <b>5 542</b> | <b>74 167</b> | <b>5 542</b> | <b>53 212</b> |
| Muut toimintakulut                                                                         |              |               |              |               |
| Maa- ja vesialueiden luovutustappiot                                                       |              |               |              |               |
| Osakkeiden luovutustappiot                                                                 |              | 140           |              |               |
| <b>Luovutustappiot yhteensä</b>                                                            |              | <b>140</b>    |              |               |

## OSINKOTUOTOT JA PERUSPÄÄOMAN KOROT

|                                                                         | Kunta |      |
|-------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely (liitetieto 15) | 2023  | 2022 |
| Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä                                |       |      |
| Osinkotuotot muista yhteisöistä                                         |       |      |
| <b>Yhteensä</b>                                                         |       |      |

## ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

|                                                                       | Kunta            |      |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------|------|
| Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)                       | 2023             | 2022 |
| Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos                      | 32 738,26        |      |
| Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +) |                  |      |
| <b>Yhteensä</b>                                                       | <b>32 738,26</b> |      |

## ARVONKOROTUKSET

|                                 | Konserni |          | Kunta          |                |
|---------------------------------|----------|----------|----------------|----------------|
| Arvonkorotukset (liitetieto 18) | 2023     | 2022     | 2023           | 2022           |
| Maa- ja vesialueet              |          |          |                |                |
| Arvo 1.1.                       |          |          | 106 131        | 106 131        |
| Arvonkorotukset                 |          |          |                |                |
| Arvonkorotusten purku           |          |          |                |                |
| Arvo 31.12.                     |          |          | 106 131        | 106 131        |
| <b>Arvonkorotukset yhteensä</b> | <b>0</b> | <b>0</b> | <b>106 131</b> | <b>106 131</b> |

## TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

## PYSYVÄT VASTAAVAT

|                                          |                      | Konserni             |                              |                                  |                 |
|------------------------------------------|----------------------|----------------------|------------------------------|----------------------------------|-----------------|
| Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A) | Aineettomat oikeudet | Tietokoneohjelmistot | Muut pitkävaikutteiset menot | Ennakko-maksut ja kesken-eräiset | Yhteensä        |
| Poistamaton hankintameno                 | 32 470               | 262 392              | 115 402                      | 46 221                           | <b>456 485</b>  |
| HVA muutos                               | -32 470              | -159 683             | -631                         | -1 526                           | <b>-194 310</b> |
| Poistamaton hankintameno 1.1.            |                      | 102 709              | 114 771                      | 44 695                           | <b>262 175</b>  |
| Lisäykset tilikauden aikana              |                      |                      |                              | 24 009                           | <b>24 009</b>   |
| Tilikauden poisto                        |                      | -69 049              | -45 908                      |                                  | <b>-114 957</b> |
| <b>Poistamaton hankintameno 31.12.</b>   |                      | <b>33 659</b>        | <b>68 863</b>                | <b>68 704</b>                    | <b>171 226</b>  |

|                              |  |               |               |               |                |
|------------------------------|--|---------------|---------------|---------------|----------------|
|                              |  |               |               |               |                |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b> |  | <b>33 659</b> | <b>68 863</b> | <b>68 704</b> | <b>171 226</b> |

|                                                 |                              | <b>Kunta</b>                        |                                        |                 |
|-------------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------------|----------------------------------------|-----------------|
| <b>Aineettomat hyödykkeet (liitetieto 19 A)</b> | <b>Tietokone-ohjelmistot</b> | <b>Muut pitkävaikutteiset menot</b> | <b>Ennakko-maksut ja keskeneräiset</b> | <b>Yhteensä</b> |
| Poistamaton hankintameno                        | 262 391                      | 114 771                             | 44 695                                 | 421 857         |
| HVA muutos                                      | -159 683                     |                                     |                                        | -159 683        |
| Poistamaton hankintameno 1.1.                   | 102 709                      | 114 771                             | 44 695                                 | 262 175         |
| Lisäykset tilikauden aikana                     |                              |                                     | 24 009                                 | 24 009          |
| Tilikauden poisto                               | -69 049                      | -45 908                             |                                        | -114 957        |
| <b>Poistamaton hankintameno 31.12.</b>          | <b>33 659</b>                | <b>68 863</b>                       | <b>68 704</b>                          | <b>171 226</b>  |
|                                                 |                              |                                     |                                        |                 |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                    | <b>33 659</b>                | <b>68 863</b>                       | <b>68 704</b>                          | <b>171 226</b>  |

|                                                 | <b>Konserni</b>           |                    |                                       |                          |                                    |                                                 |                   |
|-------------------------------------------------|---------------------------|--------------------|---------------------------------------|--------------------------|------------------------------------|-------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)</b> | <b>Maa- ja vesialueet</b> | <b>Rakennukset</b> | <b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b> | <b>Koneet ja kalusto</b> | <b>Muut aineelliset hyödykkeet</b> | <b>Ennakko-maksut ja kesk.eräiset hankinnat</b> | <b>Yhteensä</b>   |
| Poistamaton hankintameno                        | 604 653                   | 14 815 068         | 504 525                               | 218 012                  | 185 724                            | 3 075 402                                       | <b>19 403 385</b> |
| HVA muutos                                      | -6 725                    | -556 769           | -346                                  | -146 939                 | -3 816                             | -1 407 033                                      | <b>-2 121 628</b> |
| Poistamaton hankintameno 1.1.                   | 597 928                   | 14 258 299         | 504 179                               | 71 073                   | 181 908                            | 1 668 369                                       | <b>17 281 756</b> |
| Lisäykset tilikauden aikana                     |                           | 124 098            | 29 794                                |                          |                                    | 129 801                                         | <b>283 693</b>    |
| Rahoitusosuudet tilikaudella                    |                           |                    | -6 014                                |                          |                                    | -11 500                                         | <b>-17 514</b>    |
| Tilikauden poisto                               |                           | -623 512           | -97 183                               | -25 441                  | -1 823                             |                                                 | <b>-747 959</b>   |
| <b>Poistamaton hankintameno 31.12.</b>          | <b>597 928</b>            | <b>13 758 885</b>  | <b>430 776</b>                        | <b>45 632</b>            | <b>180 085</b>                     | <b>1 786 671</b>                                | <b>16 799 977</b> |
|                                                 |                           |                    |                                       |                          |                                    |                                                 |                   |
| <b>Kirjanpitoarvo</b>                           | <b>597 928</b>            | <b>13 758 885</b>  | <b>430 776</b>                        | <b>45 632</b>            | <b>180 085</b>                     | <b>1 786 671</b>                                | <b>16 799 977</b> |

|                                                 | <b>Kunta</b>              |                    |                                       |                          |                                                |                   |
|-------------------------------------------------|---------------------------|--------------------|---------------------------------------|--------------------------|------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Aineelliset hyödykkeet (liitetieto 19 A)</b> | <b>Maa- ja vesialueet</b> | <b>Rakennukset</b> | <b>Kiinteät rakenteet ja laitteet</b> | <b>Koneet ja kalusto</b> | <b>Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat</b> | <b>Yhteensä</b>   |
| Poistamaton hankintameno                        | 404 273                   | 12 722 162         | 504 179                               | 133 333                  | 1 664 167                                      | <b>15 428 114</b> |
| HVA muutos                                      |                           |                    |                                       | -88 716                  |                                                | <b>-88 716</b>    |
| Poistamaton hankintameno 1.1.                   | 404 273                   | 12 722 162         | 504 179                               | 44 617                   | 1 664 167                                      | <b>15 339 398</b> |
| Lisäykset tilikauden aikana                     |                           | 27 751             | 29 794                                |                          | 123 460                                        | <b>181 005</b>    |
| Rahoitusosuudet tilikaudella                    |                           |                    | -6 014                                |                          | -11 500                                        | <b>-17 514</b>    |

|                                        |                |                   |                |               |                  |                   |
|----------------------------------------|----------------|-------------------|----------------|---------------|------------------|-------------------|
| Tilikauden poisto                      |                | -550 910          | -97 183        | -18 827       |                  | <b>666 920</b>    |
| <b>Poistamaton hankintameno 31.12.</b> | <b>404 273</b> | <b>12 199 002</b> | <b>430 777</b> | <b>25 790</b> | <b>1 776 127</b> | <b>14 835 969</b> |
|                                        |                |                   |                |               |                  |                   |
| Arvonkorotukset                        | 106 131        |                   |                |               |                  | <b>106 131</b>    |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>           | <b>510 404</b> | <b>12 199 002</b> | <b>430 777</b> | <b>25 790</b> | <b>1 776 127</b> | <b>14 942 100</b> |

|                                                      | Konserni       |                | Kunta          |                   |
|------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|-------------------|
| <b>Maa- ja vesialueet erittely (liitetieto 19 B)</b> | <b>2023</b>    | <b>2022</b>    | <b>2023</b>    | <b>2022</b>       |
| Maa- ja vesialueet                                   |                |                |                |                   |
| Kiinteistöjen liittymismaksut                        | 125 504        | 127 049        | 66 608         | 66 608,22         |
| Muut maa- ja vesialueet                              | 472 424        | 477 604        | 337 665        | 337 664,93        |
| Arvonkorotukset                                      |                | 0,00           | 106 131        | 106 130,75        |
| <b>Maa- ja vesialueet yhteensä</b>                   | <b>597 928</b> | <b>604 653</b> | <b>510 404</b> | <b>510 403,90</b> |

| <b>Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)</b> | Konserni                        |                                 |                  |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|------------------|
| <b>Osakkeet ja osuudet</b>                               | <b>Osakkeet omistusyhteisö-</b> | <b>Muut osakkeet ja osuudet</b> | <b>Yhteensä</b>  |
|                                                          | <b>yhteisöt</b>                 |                                 |                  |
| Hankintameno                                             | 317 132                         | 797 250                         | 1 114 383        |
| HVA muutos                                               |                                 | -8 087                          | -8 087           |
| Hankintameno 1.1.                                        | 317 132                         | 789 163                         | 1 106 295        |
| <b>Hankintameno 31.12.</b>                               | <b>317 132</b>                  | <b>789 163</b>                  | <b>1 106 295</b> |
|                                                          |                                 |                                 |                  |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                             | <b>317 132</b>                  | <b>789 163</b>                  | <b>1 106 295</b> |

| <b>Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C)</b> | Kunta                          |                                 |                     |                                 |                  |
|----------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------------------|---------------------|---------------------------------|------------------|
| <b>Osakkeet ja osuudet</b>                               | <b>Osakkeet konserniyhtiöt</b> | <b>Osakkeet omistusyhteisö-</b> | <b>Kuntayhtymä-</b> | <b>Muut osakkeet ja osuudet</b> | <b>Yhteensä</b>  |
|                                                          |                                | <b>yhteisöt</b>                 | <b>osuudet</b>      |                                 |                  |
| Hankintameno                                             | 148 634                        | 317 132                         | 239 824             | 786 028                         | 1 491 618        |
| HVA muutos                                               |                                |                                 | -225 657            |                                 | -225 657         |
| Hankintameno 1.1.                                        | 148 634                        | 317 132                         | 14 167              | 786 028                         | 1 265 961        |
| <b>Hankintameno 31.12.</b>                               | <b>148 634</b>                 | <b>317 132</b>                  | <b>14 167</b>       | <b>786 028</b>                  | <b>1 265 961</b> |
|                                                          |                                |                                 |                     |                                 |                  |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                             | <b>148 634</b>                 | <b>317 132</b>                  | <b>14 167</b>       | <b>786 028</b>                  | <b>1 265 961</b> |

| Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C) | Konserni               |               |
|---------------------------------------------------|------------------------|---------------|
| Jvk-, muut laina- ja muut saamiset                | Saamiset muut yhteisöt | Yhteensä      |
| Hankintameno                                      | 56 617                 | 56 617        |
| HVA muutos                                        | -2 060                 | -2 060        |
| Hankintameno 1.1.                                 | 54 557                 | 54 557        |
| Vähennykset                                       | -27 279                | -27 279       |
| <b>Hankintameno 31.12.</b>                        | <b>27 278</b>          | <b>27 278</b> |
|                                                   |                        |               |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>27 278</b>          | <b>27 278</b> |

| Pysyvien vastaavien sijoitukset (liitetieto 19 C) | Kunta                     |                        |                  |
|---------------------------------------------------|---------------------------|------------------------|------------------|
| Jvk-, muut laina- ja muut saamiset                | Saamiset konserniyhteisöt | Saamiset muut yhteisöt | Yhteensä         |
| Hankintameno                                      | 1 275 467                 | 54 557                 | <b>1 330 024</b> |
| HVA muutos                                        |                           |                        |                  |
| Hankintameno 1.1.                                 | 1 275 467                 | 54 557                 | <b>1 330 024</b> |
| Vähennykset                                       | 25 942                    | -27 279                | <b>-1 337</b>    |
| <b>Hankintameno 31.12.</b>                        | <b>1 301 409</b>          | <b>27 278</b>          | <b>1 328 687</b> |
|                                                   |                           |                        |                  |
| <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>                      | <b>1 301 409</b>          | <b>27 278</b>          | <b>1 328 687</b> |

| Omistukset muissa yhteisöissä (liitetieto 20-22) | Y-tunnus  | Kunnan omistus-osuus % | Konsernin omistus-osuus % | Konsernin osuus omasta pääomasta | Konsernin osuus vieraasta pääomasta | Konsernin osuus tilikauden tuloksesta |
|--------------------------------------------------|-----------|------------------------|---------------------------|----------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------|
| <b>Tytäryhteisöt</b>                             |           |                        |                           |                                  |                                     |                                       |
| Kiinteistö Oy Ringinvatro                        | 0587482-3 | 100,00 %               | 100 %                     | 551 019                          | 2 520 058                           | 82 995                                |
| Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalo                | 0615286-5 | 90,80 %                | 90,80 %                   | 911 080                          | 102 462                             | -2 779                                |
| <b>Kuntayhtymät</b>                              |           |                        |                           |                                  |                                     |                                       |
| Lapin liitto                                     | 0937073-7 | 0,73 %                 | 0,73 %                    | 14 650                           | 8 142                               | 1 445                                 |
| Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä         | 1510651-0 | 8,00 %                 | 8,00 %                    | 3 071                            | 448                                 | -598                                  |
| <b>Osakkuusyhteisö (yhdistelemätön)</b>          |           |                        |                           |                                  |                                     |                                       |
| Kiinteistö Oy Gálgogárdin, Utsjoki               | 2225545-0 | 23,59 %                | 23,59 %                   |                                  |                                     |                                       |

#### SAAMISTEN ERITTELY

|  |       |
|--|-------|
|  | Kunta |
|--|-------|



| Saamisten erittely (liitetieto 23)                       | 2023          |               | 2022          |               |
|----------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                          | Pitkäaikaiset | Lyhytaikaiset | Pitkäaikaiset | Lyhytaikaiset |
| <b>Saamiset tytäryhteisöiltä</b>                         |               |               |               |               |
| Myyntisaamiset                                           |               | 71 165        |               | 79 869        |
| <b>Yhteensä</b>                                          |               | <b>71 165</b> |               | <b>79 869</b> |
|                                                          |               |               |               |               |
| <b>Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä</b> |               |               |               |               |
| Myyntisaamiset                                           |               |               |               | 75            |
| <b>Yhteensä</b>                                          |               |               |               | <b>75</b>     |
|                                                          |               |               |               |               |
| <b>Saamiset yhteensä</b>                                 |               | <b>71 165</b> |               | <b>79 944</b> |

#### SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

| Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24) | Konserni       |                | Kunta          |                |
|------------------------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                                            | 2023           | 2022           | 2023           | 2022           |
| Jaksotetut henkilöstökulut                                 | 982            |                |                |                |
| Kelan korvaus työterveyshuollosta                          | 19 292         | 29 175         | 19 292         | 24 500         |
| Valtion tuet ja avustukset                                 |                | 15 597         |                | 10 991         |
| Projektisaamiset                                           | 1 998          | 18 596         |                |                |
| Korkojaksotukset                                           | 3 973          |                | 3 973          |                |
| Muut siirtosaamiset                                        | 223 277        | 723 771        | 212 239        | 875 434        |
| <b>Yhteensä</b>                                            | <b>249 522</b> | <b>787 139</b> | <b>235 504</b> | <b>910 925</b> |

#### TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

| OMAN PÄÄOMAN ERITTELY                        | Konserni  |           | Kunta     |           |
|----------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|
|                                              | 2023      | 2022      | 2023      | 2022      |
| <b>Oman pääoman erittely (liitetieto 25)</b> |           |           |           |           |
| Peruspääoma .1.1                             | 2 383 628 | 2 383 628 | 2 383 628 | 2 383 628 |
| HVA muutos                                   | 16 252    |           | 16 252    |           |
| Peruspääoma 1.1                              | 2 399 880 |           | 2 399 880 |           |
| Lisäykset                                    |           |           |           |           |
| Vähennykset                                  |           |           |           |           |
| Peruspääoma 31.12.                           | 2 399 880 | 2 383 628 | 2 399 880 | 2 383 628 |
|                                              |           |           |           |           |
| Arvonkorotusrahasto 1.1.                     |           |           | 106 131   | 106 131   |
| HVA muutos                                   |           |           |           |           |
| Arvonkorotusrahasto 1.1.                     |           |           | 106 131   | 106 131   |
| Lisäykset                                    |           |           |           |           |

|                                               |                  |                  |                  |                  |
|-----------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Vähennykset                                   |                  |                  |                  |                  |
| Arvonkorotusrahasto 31.12.                    |                  | 0                | 106 131          | 106 131          |
|                                               |                  |                  |                  |                  |
| Rakennusrahasto                               | 884 203          | 884 203          |                  |                  |
| HVA muutos                                    |                  |                  |                  |                  |
| Rakennusrahasto 1.1.                          | 884 203          | 884 203          |                  |                  |
| Siirrot rahastoon                             |                  |                  |                  |                  |
| Siirrot rahastosta                            |                  |                  |                  |                  |
| Siirrot erien välillä                         |                  |                  |                  |                  |
| Rakennusharasto 31.12.                        | 884 203          | 884 203          |                  |                  |
|                                               |                  |                  |                  |                  |
| Muut omat rahastot                            | 1 442            | 1 884            |                  |                  |
| HVA muutos                                    | -1 319           |                  |                  |                  |
| Muu oma rahasto 1.1.                          | 123              | 1 884            |                  |                  |
| Siirrot rahastoon                             |                  | 669              |                  |                  |
| Siirrot rahastosta                            | -10              | -1 111           |                  |                  |
| Siirrot erien välillä                         |                  |                  |                  |                  |
| Muu oma rahasto 31.12.                        | 113              | 1 442            | 0                | 0                |
| Muut omat rahastot yhteensä 31.12.            | 884 316          | 885 646          |                  | 0                |
|                                               |                  |                  |                  |                  |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä          | 3 348 186        | 3 130 787        | 4 944 483        | 4 630 527        |
| HVA muutos                                    | -67 169          |                  |                  |                  |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.     | 3 281 017        | 3 130 787        | 4 944 483        |                  |
| Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset |                  |                  |                  |                  |
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.   | 3 281 017        | 3 130 787        | 4 944 483        | 4 630 527        |
|                                               |                  |                  |                  |                  |
| Tilikauden yli-/alijäämä                      | 953 247          | 217 398          | 859 520          | 313 955          |
|                                               |                  |                  |                  |                  |
| <b>Oma pääoma yhteensä</b>                    | <b>7 518 460</b> | <b>6 617 459</b> | <b>8 310 013</b> | <b>7 434 241</b> |

|                                                                 | Kunta            |                  |
|-----------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät   | 2023             | 2022             |
| Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.                    | 4 944 483        | 4 630 527        |
| Tilikauden yli-/alijäämä                                        | 859 520          | 313 955          |
| Kertynyt poistoero 31.12.                                       | 32 738           | 54 564           |
| <b>Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä</b> | <b>5 836 741</b> | <b>4 999 046</b> |

#### ERITTELY POISTOEROISTA

| Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten purun vaikutus konsernin lukuihin (liitetieto 26) | Konserni |        |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------|
|                                                                                          | 2023     | 2022   |
| Laskennallisten verovelkojen muutos                                                      |          |        |
| Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+)                                                     |          | -2 485 |
| Varausten lisäys (-)                                                                     |          |        |

|                                                 |         |         |
|-------------------------------------------------|---------|---------|
| Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) 1.1. | 54 564  | 81 681  |
| Poistoero                                       | -54 564 | -75 801 |
| Vapaaehtoiset varaukset                         |         | -3 395  |

## VIERAS PÄÄOMA

### PITKÄAIKAISET VELAT

|                                                                               | Konserni         |                  | Kunta            |                  |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (liitetieto 27) | 2023             | 2022             | 2023             | 2022             |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta                                       | 7 215 048        | 8 501 219        | 6 916 935        | 6 772 191        |
| <b>Pitkäaikaiset velat yhteensä</b>                                           | <b>7 215 048</b> | <b>8 501 219</b> | <b>6 916 935</b> | <b>6 772 191</b> |

### PAKOLLISET VARAUKSET

|                                           | Konserni     |               | Kunta        |              |
|-------------------------------------------|--------------|---------------|--------------|--------------|
| Muut pakolliset varaukset (liitetieto 29) | 2023         | 2022          | 2023         | 2022         |
| Eläkevaraus                               |              |               |              |              |
| Potilasvahinkovakuutusmaksut              |              | 45 266        |              |              |
| Muut pakolliset varaukset                 | 6 728        | 6 728         | 6 728        | 6 728        |
| <b>Muut pakolliset varaukset yhteensä</b> | <b>6 728</b> | <b>51 994</b> | <b>6 728</b> | <b>6 728</b> |

### VIERAAN PÄÄOMAN ERITTELY

|                                                | Kunta         |               |               |                |
|------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| Vieras pääoma (liitetieto 30)                  | 2023          |               | 2022          |                |
|                                                | Pitkäaikaiset | Lyhytaikaiset | Pitkäaikaiset | Lyhytaikaiset  |
| Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä |               |               |               |                |
| Ostovelat                                      |               |               |               | 97 342         |
| Siirtovelat                                    |               |               |               | 146 041        |
| <b>Yhteensä</b>                                | <b>0</b>      |               | <b>0</b>      | <b>243 383</b> |

### SHEKKITILILIMIITTI

|                                          | Kunta   |         |
|------------------------------------------|---------|---------|
| Sekkitililimiitti (liitetieto 31)        | 2023    | 2022    |
| Luotollisten sekkitilien limiitit 31.12. | 200 000 | 225 228 |
| - siitä käyttämättä oleva määrä          | 200 000 | 225 228 |

## MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

|                                          | Konserni     |              | Kunta        |              |
|------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| Muiden velkojen erittely (liitetieto 32) | 2023         | 2022         | 2023         | 2022         |
| Muut velat                               |              |              |              |              |
| Muut velat                               | 1 400        | 1 400        | 1 400        | 1 400        |
| <b>Muut velat yhteensä</b>               | <b>1 400</b> | <b>1 400</b> | <b>1 400</b> | <b>1 400</b> |

## Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 33

|                                         | Konserni       |                  | Kaupunki / Kunta |                  |
|-----------------------------------------|----------------|------------------|------------------|------------------|
|                                         | 2023           | 2022             | 2023             | 2022             |
| Jaksotetut henkilöstökulut              | 4 375          | 79 866           |                  | 32 344           |
| Lomapalkkajaksotukset                   | 405 448        | 1 002 677        | 396 348          | 784 948          |
| Korkojaksotukset                        | 40 837         | 7 371            | 38 084           | 3 068            |
| Vuokratakuut                            | 1 700          |                  | 1 700            |                  |
| Muut siirtovelat, konsernin keskinäiset |                | 144 677          |                  | 146 041          |
| Muut siirtovelat                        | 74 734         | 876 319          | 68 382           | 776 388          |
| <b>Yhteensä</b>                         | <b>527 093</b> | <b>2 110 910</b> | <b>504 514</b>   | <b>1 742 788</b> |

## VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

|                                                                              |                  |                  |       |      |
|------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|-------|------|
| Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin                 |                  |                  |       |      |
| Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet (liitetieto 34) | Konserni         |                  | Kunta |      |
|                                                                              | 2023             | 2022             | 2023  | 2022 |
| Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta                                      | 1 008 271        | 1 149 542        |       |      |
| Vakuudeksi annetut kiinnitykset                                              | 3 348 329        | 3 348 329        |       |      |
| <i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>                              | <i>3 348 329</i> | <i>3 348 329</i> |       |      |

## VAKUUKSET JA TAKAUKSET

| Vakuudet ja takaukset (liitetiedot 35-37) | Konserni     |              | Kunta        |              |
|-------------------------------------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
|                                           | 2023         | 2022         | 2023         | 2022         |
| <b>Omasta puolesta annetut vakuudet</b>   |              |              |              |              |
| Suomen Ympäristökeskus, jätteen siirto    | 6 328        | 6 379        | 6 328        | 6 379        |
| Muut                                      |              | 2 106        |              |              |
| <b>Yhteensä</b>                           | <b>6 328</b> | <b>8 485</b> | <b>6 328</b> | <b>6 379</b> |

## VUOKRAVASTUUT

|                               | Konserni |         | Kunta |      |
|-------------------------------|----------|---------|-------|------|
| Vuokravastuut (liitetieto 38) | 2023     | 2022    | 2023  | 2022 |
| Toimitilojen vuokravastuut    | 8        | 233 067 |       |      |

|                                                 |               |                |               |               |
|-------------------------------------------------|---------------|----------------|---------------|---------------|
| Koneiden ja laitteiden vuokravastuut            | 19 107        | 81 746         | 18 688        | 38 028        |
| Maa-alueiden vuokravastuut                      | 697           | 651            | 697           | 651           |
| <b>Vuokravastuut yhteensä</b>                   | <b>19 812</b> | <b>315 463</b> | <b>19 385</b> | <b>38 678</b> |
| siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus | 8 916         | 64 921         | 8 751         | 13 872        |

## VASTUUSITOUMUKSET

| Vastuusitoumukset (liitetiedot 39-40)                     |          |      |                |                |
|-----------------------------------------------------------|----------|------|----------------|----------------|
|                                                           | Konserni |      | Kunta          |                |
| Järjestelyjen tarkoitus                                   | 2023     | 2022 | 2023           | 2022           |
| Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta |          |      |                |                |
| Alkuperäinen pääoma                                       |          |      | 1 080 000      | 1 080 933      |
| Jäljellä oleva pääoma                                     |          |      | <b>563 788</b> | <b>620 365</b> |

|                                                                             | Kunta     |           |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|
| Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista                              | 2023      | 2022      |
| Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.                         | 9 789 079 | 8 903 047 |
| Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12. | 7 792     | 5 148     |

## MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

| Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (liitetieto 41) |          |         |       |      |
|------------------------------------------------------|----------|---------|-------|------|
|                                                      | Konserni |         | Kunta |      |
| Järjestelyjen tarkoitus                              | 2023     | 2022    | 2023  | 2022 |
| Muut sopimusvastuut                                  | 2 282    |         |       |      |
| Arvonlisäveron palautusvastuu                        |          | 435 157 |       |      |

## YMPÄRISTÖASIAT

|                                 | Kunta |         |
|---------------------------------|-------|---------|
| Ympäristötuotot ja -kulut       | 2023  | 2022    |
| Ympäristötuotot                 |       | 253 048 |
| Ympäristökulut                  |       | 343 501 |
| Ympäristökulut (-tuotot), netto |       | -90 453 |

## HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

|                                                     | Kunta     |            |
|-----------------------------------------------------|-----------|------------|
|                                                     | 2023      | 2022       |
| <b>Henkilöstön lukumäärä 31.12. (liitetieto 42)</b> |           |            |
| Yleishallinto                                       | 4         | 4          |
| Elinvoima                                           | 12        | 13         |
| Sosiaali- ja terveystoimi                           |           | 70         |
| Opetus- ja kulttuuritoimi                           | 70        | 96         |
| Tekninen                                            | 9         | 13         |
| <b>Yhteensä</b>                                     | <b>95</b> | <b>196</b> |

## PALKAT JA PALKKIOT

|                                        | Kunta            |                  |
|----------------------------------------|------------------|------------------|
|                                        | 2023             | 2022             |
| <b>Henkilöstökulut (liitetieto 43)</b> |                  |                  |
| Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan  | 4 935 633        | 8 496 431        |
| <b>Henkilöstökulut yhteensä</b>        | <b>4 935 633</b> | <b>8 496 431</b> |

## LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

|                                                                                                  | Kunta           |                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|
|                                                                                                  | 2023            | 2022            |
| <b>Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)</b> |                 |                 |
| Keskusta                                                                                         | 636,25          | 565,50          |
| Kokoomus                                                                                         | 246,50          | 181,50          |
| Kristilliset                                                                                     | 692,75          | 318,50          |
| Utsjoen Sosiaalidemokraatit ry                                                                   | 751,60          | 594,20          |
| Utsjoen vasemmistoyhdistys ry                                                                    | 546,88          | 524,24          |
| <b>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</b>                                                 | <b>2 873,98</b> | <b>2 183,94</b> |

## TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

|                                                  | Kunta         |               |
|--------------------------------------------------|---------------|---------------|
|                                                  | 2023          | 2022          |
| <b>Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)</b> |               |               |
| <b>BDO Audiator Oy</b>                           |               |               |
| Tilintarkastus                                   | 9 465         | 10 807        |
| Tilintarkastajan muut toimeksiannot              | 1 300         | 4 214         |
| <b>Palkkiot yhteensä</b>                         | <b>10 764</b> | <b>15 020</b> |

**Luettelot ja selvitykset**  
**Kirjanpito kirjat 31.12.2023**

- Sarastia S365 ohjelmistolla hoidettu kirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, yleislaskutus sekä Personec F ohjelmistolla hoidettu palkanlaskenta
- tuloslaskelma
- tase
- talousarviovertailu
- tase-erittely
- liitetiedot
- toimintakertomus

**Tilikautena 1.1. - 31.12.2023 käytetyt tositelajit**

| <b>Tlaji</b> | <b>Nimi</b>                     |
|--------------|---------------------------------|
| 1            | Pankkitositteet                 |
| 3            | Palkkatositteet                 |
| 6            | Matkalaskutapahtumat            |
| 10           | Muistiotositteet                |
| 16           | Poistot                         |
| 20           | Ostoreskontramaksut             |
| 23           | Ostolaskut WF                   |
| 30           | Myyntireskontrasuoritukset      |
| 31           | Myyntilaskut yleishallinto      |
| 32           | Myyntilaskut sivistystoimi Y    |
| 35           | Myyntilaskut elinkeinotoimi     |
| 36           | Myyntilaskut tekninen toimi     |
| 38           | Myyntilaskut jätehuolto         |
| 43           | Päivähoitolaskut                |
| 46           | Myyntilaskut sivistystoimi J    |
| 47           | Myyntilaskut tontinvuokrat Y    |
| 51           | Luottotappiot                   |
| 77           | KuntaNet -laskut                |
| 90           | Excel muistio                   |
| 91           | Laskennalliset KP               |
| 92           | Laskennalliset SL               |
| 96           | Kirjanpidon tulos               |
| 97           | Kirjanpidon tulos (lask.)       |
| 98           | Sisäisen laskennan tulos        |
| 99           | Sisäisen laskennan tulos (lask) |

Tositteet säilytetään tositelajeittain eriteltynä.

Allekirjoitukset ja merkinnät

## KUNNANHALLITUKSEN JA KUNNANJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Utsjoella \_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 2024

|       |       |
|-------|-------|
| _____ | _____ |
| _____ | _____ |
| _____ | _____ |
| _____ | _____ |
| _____ | _____ |

### Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus

Utsjoella \_\_ päivänä \_\_\_\_\_ kuuta 2024

BDO Audiator Oy

Tiina Mikkonen-Brännkärr, JHT, KHT